

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

Tel. 1118

ల ఘు కా ము దీ వ్యా క రణ మ్.

అభిఉత్థో || ౧ || యుగ్మక్ || ౨ || పటన్ || ౩ || ఐదౌ
 చ్ || ౪ || హయవరత్ || ౫ || లఙ్ || ౬ || జామజణసమ్ || ౭ ||
 గుభఞ్ || ౮ || ఘభధమ్ || ౯ || ఒబగడదన్ || ౧౦ || ఖభభ
 తభచటతె || ౧౧ || కపయ్ || ౧౨ || శషసర్ || ౧౩ || హ
 త్ || ౧౪ || ఇతిమాహేశ్వరాణసూత్రాణ్యణాదిసంజ్ఞాధాని.

పహమిన్యాఇతః * హకారాదిష్వకారఉచ్చారణా
 ధః * లఙ్గఞ్చ్యోన్విస్సంజ్ఞకః * హలన్త్యమ్ || ౧ - ౩ - ౩ ||
 ఉపదేశేన్త్యంహలిత్ స్యాత్ | ఉపదేశలబ్ధోచ్చారణమ్ |
 సూత్రేష్వప్తం పఠం సూత్రాంత్యానువర్తనయం సర్వ
 త్రి * లఙ్గిన్యంహంపః || ౧ - ౧ - ౬ || ప్రసక్తిస్యాన్యసంహ
 వసంజ్ఞాస్యాత్ * తస్యలోపః || ౧ - ౩ - ౯ || తస్యేలో
 పఃస్యాత్ | తాదయోఽతాద్యధాః * ఆదిరన్త్యేనసహ
 తా || ౧ - ౧ - ౭౦ || అన్త్యేనేతాసహిత అన్యధ్యగానాం
 స్వస్యసంజ్ఞాస్యాత్ | యథా శీః అభి ఉత్థ వర్ణానాం
 సంజ్ఞా | పవహచ్ హలిత్యాదయః * ఉకాలోఽన్యస్వదీ
 ణ్ముతః || ౧ - ౨ - ౨౭ || ఉచ్చ ఉచ్చ ఉచ్చవః | వాంకాల
 ఇవకాలోయస్యసోఽవక్రమాల్ హ్రస్వ ద్విప్లుత సంజ్ఞః
 స్యాత్ | సప్రత్యేకముగారాదిభేదేనత్రిధా * ఉచ్చైరుదా
 త్తః || ౧ - ౨ - ౭ || కీచేరనుదాత్తః || ౧ - ౨ - ౩౦ ||

DONATED BY
 Chakravarthi Srinivasa Charari's Sons
 133, BIG STREET

సమాహారః స్వరితః ॥ ౧ - ౨ - ౩౦ ॥ సనవవిధోఽపి ప్ర
త్యేకమనునాసికాననునాసికత్వాభ్యాంద్విధా * ముఖనా
సికావచనోఽనునాసికః ॥ ౧ - ౧ - ౮ ॥ ముఖసహితనాసిక
యోచ్చార్యమాణోఽర్హోఽనునాసికసంజ్ఞఃస్యాత్ । తదిథమ్ ।
అ ఇ ఉ ఋ ఏ హం వర్ణానాం ప్రత్యేకమష్టాదశభేదాః । ౫
వర్ణస్యద్వాదశ తస్యచీర్ణభావాత్ । ఏచామపిద్వాదశ తే
హంప్రాస్వాభావాత్ * తుల్యాస్యప్రయత్నంసవర్ణమ్ ॥
౧ - ౧ - ౯ ॥ తాల్యాదిస్థానమాభ్యంతర ప్రయత్నశ్చేత్యేత
ద్వయం యస్యయేనతుల్యం తద్విధః సవర్ణసంజ్ఞం స్యాత్ ।
య ౫ వర్ణయోర్విధః సావర్ణ్యంవాచ్యమ్ * అకుహవిసర్జనీ
యానాంకణ్ఠః । ఇనుయశానాంతాలు । ఋఋరషాణాంమూ
ర్ధా । ౫తులసానాంవర్ణాః । ఉపూపద్మనీయానామోష్ఠా ।
అహంబానానాంనాసికావ । పదైతోఃకణ్ఠతాలు । ఓహతోః
కణ్ఠోష్ఠమ్ । ఎకారస్యదంతోష్ఠమ్ । జిహ్వమూలీయస్యజిహ్వ
మూలమ్ । నాసికానుస్వారస్య * యతోఽద్విధా । ఆ
భ్యంతరోబాహ్యశ్చ । అభ్యఃపచ్చిధా । స్పృష్టేషత్సప్తప్ర
వర్ణిపురవివృతసువృతభేదాత్ । తత్రస్పృష్టప్రయత్నం
స్పృక్కానామ్ । ఈషత్సప్తప్రమంతఃస్థానామ్ । ఈషద్విపుర
మూర్షణామ్ । వివృతంస్వరాణామ్ । ప్రాస్వస్యవర్ణస్య
ప్రయోగేసంవృతమ్ । ప్రక్రియావశాయాస్తు వివృతమేవ ।
బాహ్యస్త్యేకాదశధా । వివారః సంవారః శ్వాసోనాదో
ఘోషోఽఘోషోఽల్పప్రాణో మహాప్రాణ ఉదాత్తోఽను
దాత్తిః స్వరితశ్చేతి । ఇరోవివారాః శ్వాసా అఘోషాశ్చ ।

హాశః సంవారానాదాఘోషశ్చ । వర్గాణాం ప్రథమ తృతీ
య పశ్చిమాయణశ్చల్పప్రాణాః । వర్గాణాం ద్వితీయచ
తుర్థౌ శలశ్చమహాప్రాణాః । కాదయో మావసానాః స్ప
ర్శాః । యనోఽన్తస్థాః । శలఙ్కీప్తాః । అచఃస్వరాః ।

*క *ఖ ఇతికభాభ్యాం ప్రాగర్థవిసర్గసదృశో జిహ్వమూలీ
యః । *ప *ఫ ఇతిపఫాభ్యాం ప్రాగర్థవిసర్గసదృశ ఉపధ్వాని
యః । అం లః ఇత్యచః పరావసుస్వార విసర్గౌ * అణుది
త్సవర్ణస్య చాప్రత్యయః ॥ ౧ - ౧ - ౬౯ ॥ అవిధీయమానోఽ
ణుదిచ్చ సవర్ణస్య సంజ్ఞాస్యాత్ । అత్రైవాణోపరేణణ
కారేణ । కు చు టు తు పు ఏతేఉదితః । తదేవమిత్యప్తే
శానాంసంజ్ఞా । తథేకారోకారౌ । ఋకారస్త్రివిధతః । ఏ
వంకారోఽపి । ఏహోద్వాదశానామ్ । అనునాసికాఽనను
నాసికభేదేన య వ లా ద్విధా । తేనాఽననునాసికాస్తేష్వ
యోర్ద్వయోః సంజ్ఞా * పరఃసన్నికర్షఃసంహితా ॥ ౧ -
౧-౧౦౯ ॥ వర్ణానామతిశయితః సన్నిధిః సంహితాసంజ్ఞాః
స్యాత్ * హలోనన్తరాఃసంయోగః ॥ ౧ - ౧ - ౧ ॥ అజ్ఞ
రవ్యవహితాహలః సంయోగసంజ్ఞాః స్వః * సుప్తిజన్తంప
దమ్ ॥ ౧ - ౪ - ౧౪ ॥ సుబన్తం తిజన్తంచ పదసంజ్ఞాస్యాత్ *
ఇతిసంజ్ఞాప్రకరణమ్ * * * *

ఇకోయణచి ॥ ౬ - ౧ - ౧౧ ॥ ఇకఃస్థానే యనోస్యా
దచిసంహితాయాం విషయే । సుధీఉపాస్యఇతిస్థితే * త
ప్తిన్నితినిర్దిష్టేపూర్వస్య ॥ ౧ - ౧ - ౬౬ ॥ సప్తమీనిర్దేశేనవి
ధీయమానం కార్యం వర్ణాన్తరేణావ్యవహితస్య పూర్వస్య

బోధ్యమ్ * స్థానేనైవైవరతమః ॥ ౧ - ౧ - ౫౦ ॥ ప్రసక్తే
 సతి సద్భవతమతదేశః స్యాత్ । సుఖం య ఉపాస్య ఇతి
 జాతే* అనదిచ ॥ ౮ - ౪ - ౪౭ ॥ అచఃపరస్యయరోద్వేవా
 స్త్రోనత్వచి * రూహంజశ్ రూశి ॥ ౮ - ౪ - ౫౩ ॥ స్పష్టమ్ ।
 ఇలిధకారస్యదకారః * సంయోగాంతస్యలోపః ॥ ౮ - ౨
 ౨౩ ॥ సంయోగాంతంయత్ పదంతగంతస్యలోపః స్యాత్ *
 అలోన్త్యస్య ॥ ౧ - ౧ - ౫౨ ॥ షష్ఠీనిర్దిష్టాన్త్యస్యాదేశః
 స్యాత్ । ఇలిప్రాప్తే * యణఃప్రతిషేధోవాచ్యః । సుద్భ్య
 పాస్యః । ముద్భ్యరిః । ధాత్త్రింశః । లాకృతిః * ఏచ్ఛ
 యవాయావః ॥ ౬ - ౧ - ౭౮ ॥ ఏచఃక్రమాత్ అయ్ అప్
 ఆయ్ ఆప్ ఏతేస్యరచి * యథాసంఖ్యమనుదేశః సమా
 నామ్ ॥ ౧ - ౩ - ౧౦ ॥ సమసమృద్ధివిధిర్యథాసంఖ్యంస్యాత్ ।
 హరియే । విష్ణవే । నాయకః । పావకః * వాన్తోయిప్ర
 త్యయే ॥ ౬ - ౧ - ౭౯ ॥ యకారాదాప్రత్యయేపరే ఓదా
 తోః అప్ ఆప్ ఏతౌన్తః । గవ్యమ్ । నావ్యమ్ * అధ్వప
 రిమాణేచ । గవ్యూతిః * అదేభ్యుణః ॥ ౧ - ౧ - ౨ ॥ అత్
 ఏజ్ చగుణసంజ్ఞఃస్యాత్ * తపరస్తత్కాలస్య ॥ ౧ - ౧ - ౭౦ ॥
 తః పరోయస్తాత్ సచతాత్పరశ్చోచ్చార్చ్యమాణః సమకాల
 వ్యైవ సంజ్ఞాస్యాత్ * ఆన్యుణః ॥ ౬ - ౧ - ౮౭ ॥ అవణ్ణా
 దచిపరేపూర్వపరయోరేకోగుణాదేశఃస్యాత్ । ఉపేన్ద్రిః ।
 గజ్జోదకమ్ * ఉపదేశేనైవనునాసికఇత్ ॥ ౧ - ౩ - ౨ ॥
 ఉపదేశేననునాసికోజిత్ సంజ్ఞఃస్యాత్ । ప్రతిజ్ఞానునాసి
 క్యాః పాణినీయాః । లచ్ఛసూత్రస్థావణ్ణేనసహజాచ్చార్చ్య
 మాణోరేఫోరలయోః సంజ్ఞా * ఉరణ్ రపరః ॥ ౧ - ౧ - ౫౧ ॥

ఋ ఇతి త్రింశతః సంజ్ఞేత్యుక్తమ్ । తత్సానే యోఽనోసర
 పరఃసన్నేవ ప్రవర్తతే । కృష్ణగ్ధిః । తవలాఽరః * లో
 పః శాకల్యస్య ॥ ౮ - ౩ - ౧౯ ॥ అవర్ణపూర్వయోః పదా
 న్తయోర్యవయోర్వాలోపోఽశివరే * పూర్వప్రాసిద్ధమ్
 ॥ ౮ - ౨ - ౧ ॥ సపాదసప్తాధ్యాయాంప్రతి త్రిపాద్యసిద్ధా ।
 త్రిపాద్యామపి పూర్వంప్రతిపరంశాస్త్రముసిద్ధమ్ హరభిహా
 హరయిహా । విష్ణుభిహా । విష్ణుఃహా * వృద్ధిరాదైచ్ ॥ ౧ -
 ౧ - ౧ ॥ ఆదైచ్ఛవృద్ధిసంజ్ఞః స్యాత్ * వృద్ధిరేవి ॥ ౬ - ౧ -
 ౮౮ ॥ ఆదేవిపరే వృద్ధిరేకాదేశః స్యాత్ । గుణాపవాదః ।
 కృష్ణైకత్వమ్ । గజ్ఞోఘః । దేవైశ్వర్యమ్ । కృష్ణైకగ్రంథమ్ *
 ఏత్యేథత్యూర్సు ॥ ౬ - ౧ - ౮౯ ॥ అవగ్గాదేజాద్యోరే
 త్యేథత్యోరూతిచపరే వృద్ధిరేకాదేశః స్యాత్ । ఉపైతిఉపై
 థతే । ప్రస్తాహః । ఏజాద్యోః కిమ్ । ఉపేతః । మాభవాత్
 ప్రేదిథత్ * అత్రాహుహిన్యాముపసంఖ్యానమ్ । అత్రో
 హానీసేనా * ప్రాచూహవాహోధ్యేషైష్యేషు । ప్రా
 హః । ప్రాధః । ప్రాధిః । ప్రైషః । ప్రైష్యః * ఋతే
 చత్రితీయాసమాసే । సుభేనఋతః సుఖార్తః । తృతీయేతికిమ్ ।
 పరమార్తః * ప్రవత్సతరకవృల్లవసనాగ్ధదశానామృతే । ప్రా
 గ్గమ్ । వత్సతరాగ్గమ్ । ఇత్యాది * ఉపసగ్గాః క్రియాయో
 గే ॥ ౧ - ౪ - ౨౯ ॥ ప్రాదయః క్రియాయోగే ఉపసగ్గసం
 జ్ఞాః స్యుః * ప్రపర|అప|సమ్|అను|అవ|నిన్|నిర్|మన్|
 దుర్|వి|ఆజ్|ని|అధి|అపి|అతి|సు|ఉద్|అభి|ప్రతి|పరి|
 ఉప|ఏతేప్రాదయః * భూవాదయోధాతవః ॥ ౧-౩-౧ ॥

క్రియావాచినోభ్యాదయోధాతుసంజ్ఞాః స్యుః * ఉపసగ్తా
 కృలిధాతౌ || ౬ - ౧ - ౯౦ || అవగ్తాన్తాదుపసగ్తాదృకారాకా
 గానౌ పతే వృద్ధిరేకాదేశః స్యాత్ | ప్రార్థతి * పజిప
 రహపమ్ || ౬ - ౧ - ౯౧ || అదుపసగ్తాదేజాకాధాతౌ ప
 రహపమేకాదేశః స్యాత్ | ప్రేరతే | ఉపాపతి * అచోఽ
 వ్యాదిః || ౧ - ౧ - ౬౪ || అచాంమధ్యేయోఽన్త్యః స
 బ్యుప్యత్ చిస్మస్మాత్ * శిష్ట్యాదిషుపరయాప
 వాన్యమ్ | తచ్చ శేః శక్తిస్థః | కరిస్థః | మనీషా | లా
 క్షణీషా | ఆప్రితాణో యమ్ | మార్తణ్డః * ఓమాణోశ్చ ||
 ౬ - ౧ - ౯౨ || ఓమి అశిచాల్ పరహపమేకాదేశః స్యాత్ |
 వాయోస్సమః | శివేనా * అకింసవన్తేదీర్ఘః || ౬ - ౧ - ౧౦౧ ||
 లః సవన్తేః దివతే సూర్వపరయోద్దీర్ఘ ఏకాదేశః స్యాత్ |
 రర్యాకిః | శ్రీశిః | విష్ణూకయః | ఘోరాత్మాకారః *
 పఃపదాన్తాః || ౬ - ౧ - ౧౦౨ || పదాన్తాదేవోఽలిపతే
 పూర్వరూపమేకాదేశః స్యాత్ | హరేఽవ | విష్ణోఽవ *
 సర్వత్రవిభాషాగోః || ౬ - ౧ - ౧౦౩ || లోకే వేదేవైజ
 న్తస్య గోరలివా ప్రకృతిభాషః పదాన్తే | గో అగ్రమ్ | గోఽ
 గ్రమ్ | ఏజన్తస్య కిమ్ | చిత్రగ్వగ్రమ్ | పదాన్తేకిమ్ | గోః *
 అనేకాత్ శిత్ సర్వస్య || ౧ - ౧ - ౫౫ || ఇలిప్రాప్తే *
 శ్చ || ౧ - ౧ - ౫౩ || జీదనేకాలప్యన్త్యన్త్యైవస్యాత్ *
 అవజ్ స్ఫోటాయనస్య || ౬ - ౧ - ౧౦౩ || పదాన్తేఏజన్తస్య
 గోరవజ్ వాఽచి | గోఽగ్రమ్ | గవాగ్రమ్ | పదాన్తేకిమ్ |
 గవి * ఇద్యేవ || ౬ - ౧ - ౧౦౪ || గోరవజ్ స్యాదిద్యే |

గవేన్ద్రైః * దూరాద్ధూతేచ || ౮ - ౨ - ౮౪ || దూరాత్
సంబోధనేవాక్యస్యః పుతోవా * పుతప్రగృహ్యఅవిని
త్యమ్ || ౬ - ౧ - ౧౨౫ || పతేఽవిప్రకృర్యాస్యః । ఆగచ్ఛ
కృష్ణేఽ అత్రశౌశ్చరితి * ఈకూదేఽద్వవచనంప్రగృహ్యమ్ || ౧ -
౧ - ౧౧ || ఈకూదేనన్తంద్వవచనం ప్రగృహ్యంస్యాత్ । హ
రీ పతౌ । విష్ణూ ఇమా । గణే అమూ * అక్షసోమాత్ || ౧ -
౧ - ౧౨ || అస్తావ పరావీరీతౌప్రగృహ్యస్తః । అమీ ఈశాః ।
గామకృష్ణానమూ ఆసారే । మాన్ కిమ్ । అముకేఽత్ర *
చాగయోఽసత్వే || ౧ - ౪ - ౫౭ || అన్రవ్యాధౌశ్చదయో
నపారాః స్యః * స్రాగయః || ౧ - ౪ - ౫౮ || పతేఽప
తధా * నిపాతపకాగనాజ్ || ౧ - ౧ - ౧౪ || పకోఽజేని
పాత ఆజ్ఞేఽర్హఃప్రగృహ్యః । ఇతివైః । ఉడమేశః । వాక్య
స్యగణయోరజిత్ । ఆ పవంసుహస్యసే । ఆ పవంకిలతత్ । అ
న్యత్రజత్ । ఈషదుష్ణమ్ । ఓష్ణమ్ * ఓత్ || ౧ - ౧ - ౧౫ ||
ఓదన్తోనిపాతః ప్రగృహ్యః । అహవాఈశాః * సంబుద్ధౌ
శాకల్యస్యేరావనాన్వే || ౧ - ౧ - ౧౬ || సంబుద్ధినిమిత్తక ఓ
కారో వాప్రగృహ్యాయాఽవైదికఇతౌపరే । విష్ణోఇతి । విష్ణ
వితి * మయఉఞ్కోవోవా || ౮ - ౩ - ౩౩ || మయఃపరస్యో
ఞ్కోవోవాఽచి । కిముక్తమ్ । కిముఉక్తమ్ * ఇకోఽసవ
న్తేశాకల్యస్యహ్రస్వశ్చ || ౬ - ౧ - ౧౨౭ || పదాన్తాఇకొ
హ్రస్వావాన్యూరసవన్తేఽచి । హ్రస్వవిధిసామధ్యస్వస్వ
రసద్భిః । చక్రిత్ర । చక్ర్యత్ర । పదాన్తాఇతికిమ్ । శౌర్యా *
అచోరహాభ్యాం ద్వే || ౮ - ౪ - ౪౬ || అచః పరాభ్యాం

రేఫహకారాభ్యాంపరస్య యరోద్వేవాస్తః । శౌర్యార్థా *
 నసమాసే । వాప్యశ్వః * ఋత్యకః ॥ ౬ - ౧ - ౧౨౮ ॥
 ఋతిపరేపదాంతాత్ అకః ప్రాగ్వద్వా । బ్రహ్మఋషిః । బ్ర
 హ్మర్షిః । పదాంతాః కిమ్ । ఆర్చభత్ * * *

స్తోఃశ్చనాశ్చః॥౮-౮-౮॥సకారతవర్గయోః శకార
 చవర్గాభ్యాంయోగే శకారచవర్గాస్తః।రామశ్చేతే।రామశ్చే
 నోతి । సచ్చిత్ । శాశ్చిజ్జయ * శాత్ ॥౮ - ౮ - ౮౮॥ శాత్
 పరస్యోక్తంన । విశ్మః । ప్రశ్మః * హ్మనాహ్మః ॥౮-౮-౮౯॥
 స్తోఃహ్మనాయోగేహ్మః । రామష్మః । రామష్మీకతే । పేహ్మ ।
 తట్టికా । చక్రిష్టాకసే * నపదాంతాత్పరనామ్ ॥౮-౮-౯౦॥
 పదాంతాత్పరస్యానామఃస్తోః హ్మర్షస్యాత్ । షట్
 సస్తః । షట్ తే । పదాంతాత్కింశుశ్చే । టోఃకిమ్ । సర్విష్ట
 మమ్ * అనామ్నవలినగరిణామితి వాచ్యమ్ । షణ్ణమ్।షణ్ణ
 వతిః । షణ్ణగర్యః * తోఃషి ॥ ౮ - ౮ - ౯౩ ॥ నహ్మత్వమ్ ।
 సన్వస్తః * ఝలాంజశోస్తే ॥౮ - ౧ - ౩౯ ॥ పదాన్తేఝలాం
 జశఃస్యః । వాగీశః * యరోనునాసికేనునాసికోవా ॥
 ౮-౮-౯౫ ॥ యరఃపదాంతస్యానునాసికేపరేనునాసికోవా
 స్యాత్ । ఏతన్మరారిః । ఏతన్మరారిః * ప్రత్యయేభాషాయాం
 నిత్యమ్ । తన్మాత్రమ్ । చిన్మయమ్ * తోర్లి ॥ ౮ - ౮ - ౯౦ ॥
 పరసవర్ణః । తల్లయః।విద్వాల్లిఖతి । నస్యానునాసికోలః *
 ఉదఃస్థాస్తమోఃపూర్వస్య ॥ ౮ - ౮ - ౯౧ ॥ఉదః పరయోః
 స్థాస్తమోః పూర్వసవర్ణః* తన్మాదిత్యుత్తరస్య॥౧-౧-౯౭॥

పఞ్చమీనిద్రేశేనక్రియమాణం కార్యం వణ్ణాంతరేణావ్యవహిత
 స్యపరస్యజ్ఞేయమ్ * ఆదేఃపరస్య || ౧ - ౧ - ౫౪ || పరస్య
 యద్విహితంతత్ తస్యాదేర్బోధ్యమ్ । ఇతిసస్యథః * ఝరో
 ఝరిసవణ్ణే || ౨ - ౪ - ౬౫ || హలఃపరస్యఝరోవా లోపః
 సవణ్ణేఝరి * ఖరిచ || ౨ - ౪ - ౬౫ || ఖరిఝలాంచరఃస్యః । ఇ
 త్యుదోదస్యతః । ఉత్థానమ్ । ఉత్తమ్భనమ్ * ఝయో హేహా...
 న్యతరస్యామ్ || ౨ - ౪ - ౬౬ || ఝయఃపరస్య హస్యవా
 పూర్వసవర్ణః । నాదస్య ఘోషస్య సంవారస్య. వహోప్రా
 ణస్య తాదృశోవర్ణచతుర్థః । వాక్షురిః । వాగ్హరిః * శ
 శోఽఽటి || ౨ - ౪ - ౬౭ || ఝయఃపరస్యశస్యభోవాఽటి ।
 తద్దశివశత్యత్ర దస్యచుత్వేన జకారేకృతే ఖరిచేలి జకారస్య
 చకారః । తచ్ఛివః । తద్దశివః * ఛత్వమమీలివాచ్యమ్ । త
 చ్చోక్తేన * మోఽనుస్వారః || ౨ - ౩ - ౭౩ || మాంతస్యపర
 స్యానుస్వారోహలి । హరింవద్యే * నశ్చాపదాంతస్యఝలి ||
 ౨ - ౩ - ౭౪ || నస్య మస్యచాపదాంతస్య ఝల్యనుస్వారః ।
 యశాంసి । ఆక్రంస్యతే * అనుస్వారస్యయిపరసవర్ణః ||
 ౨ - ౪ - ౭౫ || శాంతః * వాపదాంతస్య || ౨ - ౪ - ౭౬ ||
 త్వజ్జరోషి । త్వంకరోషి । మోరాజిసమఃక్వా || ౨ -
 ౩ - ౭౭ || క్విబస్తేరాజతాపరే సమోమస్యమపవస్యాత్ ।
 సమ్రాట్ * హేమపరేవా || ౨ - ౩ - ౭౮ || మపరేహ
 కారేపరే మస్య మోహా । కిమ్ప్రళయతి । కింప్రళయతి *
 యవలపరే యవలావా । కిమ్హ్యః । కింహ్యః । కిమ్హ్వల

యతి | కింహ్వలయతి | కిల్ స్తోదయతి | కింస్తోదయతి * న
 పరేనః || ౮ - ౩ - ౨౭ || నపరేహకారేమస్యనోవా | కిన్
 హ్నుతే | కింహ్నుతే * డఃసిధుట్ || ౮ - ౩ - ౨౯ || డా
 త్ పరస్యసస్యధుత్వా * ఆద్యన్తాటకితౌ || ౧ - ౧ - ౪౬ ||
 టితిక్తాయస్యోక్తౌ తస్యక్రమాబాద్యన్తైస్తః | షట్ సన్తః |
 షట్ త్సన్తః * జ్ఞోఃకుక్టుక్ శరి || ౮ - ౩ - ౩౦ || వాన్తః |
 ప్రాజ్ వన్తః | ప్రాజ్ఞన్తః | సుగణ్ వన్తః | సుగణ్ ట్ వ
 న్తః * నశ్చ || ౮ - ౩ - ౩౧ || నాన్తాత్ పరస్యసస్యధుత్వా |
 సత్ త్సః | సత్ సః * శితుక్ || ౮ - ౩ - ౩౨ || పదాన్తస్య
 నస్యశేపరేతుగ్వా | సఞ్ చ్చమ్భుః | సఞ్చమ్భుః | సఞ్ చ్
 శమ్భుః | సఞ్ శమ్భుః * జమోహ్రస్వాదవిజముణ్ నిత్యమ్ ||
 ౮ - ౩ - ౩౩ || హ్రస్వాత్ పరోయోజమ్ తదన్తం యత్పదం
 గన్తాత్ పరస్యాచోనిత్యంజముట్ స్యాత్ | ప్రత్యజ్ఞాత్తా | సు
 గన్తీశః | సన్నచ్యుతః * సమఃసుటి || ౮ - ౩ - ౩౪ || సమో
 రుఃసుటి * అత్రానునాసికఃపూర్వస్యతువా || ౮ - ౩ - ౩౫ ||
 అత్రరుప్రకరణేరోః పూర్వస్యానునాసికోవా * అనునాసి
 కాత్ పరోనుస్వారః || ౮ - ౩ - ౩౬ || అనునాసికంవిహాయ
 రోఃపూర్వస్వాత్ పరోనుస్వారాగమః * ఖరవసానయో
 ర్విసర్జనీయః || ౮ - ౩ - ౩౭ || ఖరవసానేచపదాన్తస్య ర
 స్యవిసర్గః * సమ్ముజానాంసోవక్తవ్యః | సస్కూర్తాసం
 స్కూర్తా * పుమఃఖయ్యమ్ పరే || ౮ - ౩ - ౩౮ || అమ్ పరే
 ఖయిపుమోరుః | పుస్కోకిలః | పుంస్కోకిలః * నశ్చవ్యప్ర

శాఖ || ౮ - ౩ - ౨ || అమ్పరే ఛవినాన్తస్య పదస్యరుః *

విసర్జనీయస్యసః || ౮ - ౩ - ౩౪ || ఖరి | చక్రిస్త్రాయస్వ

చక్రిస్త్రాయస్వ | అప్రశాఖిమ్ | ప్రశాఖతనోతి | పదస్యే

తికిమ్ | హన్తి * స్థాఖే || ౮ - ౩ - ౧౦ || స్థానిత్యస్వ

రుర్వాపే * కుప్యోః క్కపాచ || ౮ - ౩ - ౩౭ || కవర్ణే

పవర్ణేచ విసర్జస్య క్కపాస్తః | చాద్విసర్గః | స్థాంపాహి

స్థాంపాహి | స్థాంపాహి | స్థాంపాహి | స్థాంపాహి

హి * తస్యపరమామ్రేడితమ్ || ౮ - ౧ - ౨ || ద్విరుక్తస్య

పరమామ్రేడితంస్యాత్ * కానామ్రేడితే || ౮ - ౩ - ౧౨ ||

కాన్మకారస్య రురామ్రేడితే | కాసాఖ | కాంసాఖ *

భేద || ౬ - ౧ - ౭౩ || ప్రాస్వస్యభేతుక్ | శివచ్ఛాయా *

సదాన్తాద్వా || ౬ - ౧ - ౭౬ || ఉద్భుత్ పదాన్తాచ్ఛేతుగ్వా |

లక్ష్మీచ్ఛాయా | లక్ష్మీచ్ఛాయా * * *

విసర్జనీయస్యసః || ౮ - ౩ - ౩౪ || విష్ణుస్త్రాగా * వాశరి ||

౮ - ౩ - ౩౬ || శరివిసర్జస్యవిసర్గోవా | హరిః శేతే | హరి శేతే *

విసజ్జయః || ౮ - ౨ - ౬౬ || పదాన్తస్యసస్యసజ్జయశ్చరుః

స్యాత్ * అతోరోరప్లుతాదప్లుతే || ౬ - ౧ - ౧౧౩ || అప్లురాద

తిఃపరస్య రోరుస్యాన్ప్లుతేతి | శివోర్వయః * హశిచ ||

౬ - ౧ - ౧౧౪ || తథా | శివోవన్ద్యః * భో భగో అఘో అపూ

ర్వస్యయోశి || ౮ - ౩ - ౧౭ || ఏతత్పూర్వస్యరోర్యాదేశోశి

దేవాభిహ | దేవాయహ | భోన్ భగోన్ అఘోన్ ఇలిసా

న్తానిపాతాః | తేహంతోర్వత్వేకృతే * హలిసర్వేషామ్ || ౮ -

౩-౨౨॥ భో భగో అఘో అపూర్వస్య యస్యలోపఃస్యాద్ధలి।
 భోదేవాః । భగోనమస్తే । అఘోయాహి * రోఽసుపి ॥
 ౮ - ౨ - ౬౯ ॥ అఘోయా రేఘాదేశోనతుసుపి । అహరహః ।
 అహర్గణః * రోరి ॥ ౮ - ౩ - ౧౪ ॥ రేఘస్య రేఘేపరేలోపః*
 ధ్రులోపేపూర్వస్యద్విద్వోఽణః ॥ ౬ - ౩ - ౧౧౧ ॥ ధ్రరేఘయో
 గ్లోపసిమి త్తయోఃపూర్వస్యాణోద్విద్వః । పునారమతే । హరి
 రహ్యః । శమ్భురాజతే । అణకిమ్ । తృఢః । వృఢః ॥ మనస్
 రఘత్యత్రరుత్వేకృతే హశిచేత్యుత్వే రోరితి లోపేచప్రా
 ప్తే * విప్రతిషేధేపరంకార్యమ్ ॥ ౧ - ౪-౨ ॥ తుల్యబలవిరో
 ధేపరంకార్యంస్యాత్ । ఇతిప్రాప్తే పూర్వత్రాసిద్ధమితి రోరి
 త్యస్యాసిద్ధర్వాదుత్వమేవ । హనోరథః * పతత్తదోః । సి
 లోలోకోరనర్థాసమాసేహలి ॥ ౬ - ౧ - ౧౩౨ ॥ అకరా
 రయోరెతత్తదోర్య సుస్తస్యలోపోహలి నతునర్థాసమాసే ।
 పషషిష్ఠః । సశమ్భుః । అకొకిమ్ । పషకోరుద్రః । అనర్థాస
 మాసేఽమ్ । అనభీష్టః । హలికిమ్ । పషోఽత్ర * సోఽచి లో
 పేచేత్ పాపిపూరణమ్ ॥ ౬-౧-౧౩౪ ॥ సర్వత్యస్య సోగ్లోపః
 స్యాత్ । పాపిపూర్ణోపేన త్యేప పూర్యేత । సేమః । విధిప్ర
 స్థిమ్ । పైషడాశిరిసీగామః * * *

౬ర్థసిద్ధాతురప్రత్యయి ప్రాప్తిపదికిమ్ ॥ ౧-౨-౪౫ ॥
 థాతుప్రత్యయం ప్రత్యయాంతచ వర్జయిత్వార్థవద్భిద్విస్వ
 నూపఽప్రాప్తపక్షసంజ్ఞాస్యాత్ * కృత్తద్ధితసమాసాశ్చ ॥
 ౧-౨-౪౬ ॥ కృత్తద్ధితాంతా సమాసశ్చ తథాస్యః * స్వాజస
 మాభ్యుప్తే ధ్యమ్భిస్తేభ్యా వ్యుజ్జస్థిభ్యావ్యుజ్జస్థిసోసామ్జ్యో

స్సువ్ || ౪-౧-౨ || సు ఔ జన్ ఇతిప్రథమా । అమ్ ఔః
 శిస్ ఇతిద్వితీయా । టా భ్యాం భిన్ ఇతితృతీయా । జే భ్యాం
 భ్యస్ ఇతిచతుర్థీ । జస్ భ్యాం భ్యన్ ఇతిపంచమీ । జన్ ఓస్
 ఆమ్ ఇతిషష్ఠీ । జి ఓస్ సువ్ ఇతిసప్తమీ * చ్యాప్యాకప
 టికార్ || ౪-౧-౧ || * ప్రత్యయః || ౩-౧-౧ || * పరశ్చ || ౩-౧-౨ ।
 ఇత్యగిక్యైః । భ్యన్తాదబన్తాత్ ప్రాప్తపదికాచ్చ పరే స్వా
 య ప్రత్యయాః స్యూః * సుప || ౧-౪-౧౦౩ || సుపస్త్రీణి
 శ్రీణి పచనాన్యేకశ పకవచన ద్విపచన బహువచన సంజ్ఞాన
 యః * ద్వ్యైకయోర్ద్వివచనైకపచనే || ౧-౪ ౨౦ || ద్విత్వై
 కత్వయోరేతేస్తః * బహుషుః పహువచనమ్ || ౧ ౪ ౨౧ ||
 బహుత్వపితౌయాం బహువచనస్యాత్ * పిరామోఽ
 వసానమ్ || ౧ ౪ ౧౧౦ || వణ్ణానాష భావోఽవసానసంస్కార
 స్యాత్ । సున్నపిసరౌ । గాః * సహపాణా మేక శేషప
 ంభౌ || ౧ ౨ ౬౪ || పకపిభౌ యాగసంసారశ్యేవ ప
 త్తాని సహమేకపకపృతే * ప్రకపయోః పూర్వసప్తః ||
 ౬ ౧ ౧౦౨ || లకిప్రథమా ద్వితీయయోగవి పూర్వసప్తః
 స్సపరాదేః స్యాత్ । ఇతిప్రాప్తే * నాదివి || ౬ ౧ ౧౦౩ ||
 ఆదివి గ పూర్వసప్తస్థిః । పృథితేచి గామా * చుటూ ||
 ౧-౩ ౭ || ప్రత్యయాద్యౌ మటూ ఇతౌస్తః * పిభిక్తిశ్చ || ౧
 ౪ ౧౦౪ || సుప్తకౌ విభక్తిస క్తా స్తః * న విభక్తౌ తుప్తాః || ౧-
 ౩ ౪ || విభక్తిస్థాస్తవర్గసమా నేతః । ఇతిసప్తనేత్వమ్ । కా
 మాః * పకపచనసమ్బుధిః || ౬-౩-౪౮ || సంబోధనేప్ర
 మాయాపకపచనం సమ్బుధిసంజ్ఞం స్యాత్ * యస్తాత్ ప్ర

త్యయవిధిస్తదాది ప్రత్యయైర్జమ్ ॥ ౧-౪-౧౩ ॥ యః ప్రత్య
యోయస్తాత్ క్రియతే తదాది శబ్దస్వరూపం తస్మిన్ప్రత్యయే
పరేర్జంస్యాత్ * పక్షప్రాస్యాత్ సమ్బుద్ధేః ॥ ౬-౧-౬౯ ॥
పజన్తాద్ధ్రస్వాన్తాచ్చాక్షాద్ధల్లుప్యతే సమ్బుద్ధేశ్చేత్ । సేరా
మ । హేరామా । హేరామాః * అమిపూర్వః ॥ ౬-౧-
౧౦౭ ॥ అకోఽవ్యచిపూర్వ రూపమేకాదేశః । రామమ్ ।
రామా * లశక్వతద్ధితే ॥ ౧-౩-౮ ॥ తద్ధితవర్జప్రత్యయా
ద్యాలశకవర్గాఇతఃస్యః * తస్మాచ్చసోనః పుంసి ॥ ౬-౧-
౧౦౩ ॥ పూర్వసవర్ణద్విత్వరోయఃశసస్సస్తస్యనః స్యాత్
పుంసి * అక్ కుప్వాజ్ సుహ్వవాయేపి ॥ ౮-౪-౨ ॥ అట్
కవర్గః పవర్గ ఆజ్ నుమ్ పతైర్వ్యస్తైర్యథాసంభవమిలితైశ్చ
వ్యనధానేపి రషాభ్యాం పరస్యనస్యణః సమానపదే । ఇలి
ప్రాప్తే * పదాస్తస్య ॥ ౮-౪-౩ ॥ నస్యణోనరామాన్ *
టాః ॥ సామినాన్యః ॥ ౭-౧-౧౨ ॥ ఆదన్తాట్టాదీనామినావ
యఃస్యః । ఇత్వమ్ । రామేణ * సుపిచ ॥ ౭-౩-౧౦౨ ॥
యథాకా సుప్యతోర్జస్యద్విః । రామాభ్యామ్ * అతోభి
సవి ॥ ౭-౧-౯ ॥ అనేకాల్ శిల్ సర్వస్య । రామైః *
జేర్యః ॥ ౭-౧-౧౩ ॥ అతోఽస్థాన్ పరస్య జేర్యాదేశః *
స్థానీవదాదేశోఽన్వైకౌ ॥ ౧-౧-౫౬ ॥ ఆదేశఃస్థానివత్స్వా
న్నితుస్థాస్యరాత్రియపిధౌ । ఇలిస్థానివత్స్వాత్ సుపిచేతిద్విః ।
రామాయ । రామాభ్యామ్ * బహువచనేషుల్లేత్ ॥ ౭-
౩-౧౦౩ ॥ రులాకౌ బహువచనే సుప్యతోర్జస్వైకారః ।
రామేభ్యః । సుపికిమ్ । పచధ్వమ్ * షావసానే ॥ ౮-౪-౫౬ ॥

అవసానే ఝలాం చరోవా । రామాత్ , రామాద్ । రా
 మాభ్యామ్ , రామేభ్యః । రామస్య * ఓసిచ ॥ ౭ - ౩ -
 ౧౭౮ ॥ అతోఽన్యైకాః । రామయోః * ప్రాస్వనద్యా
 సోనుత్ ॥ ౭ - ౧ - ౫౮ ॥ ప్రాస్వాంతాన్నద్యంతాబంతాచ్చ
 క్లాత్ పరస్యామోనుడాగమః * నామి ॥ ౬ - ౪ - ౩ ॥ అజన్తా
 క్తస్యద్విః । రామాణామ్ । రామే । రామయోః , పత్వే
 కృతే * ఆదేశప్రత్యయయోః ॥ ౮ - ౩ - ౫౯ ॥ ఇన్ కుభ్యాం
 పరస్యాపదాంతస్యాదేశః ప్రత్యయావయవశ్చయః సస్తస్య
 మూర్ధన్యాదేశః । ఈషద్వివృతస్య సస్యతాదృశపవషః । రా
 మేషు । పవంకృష్ణాదయోప్యదంతాః * సర్వాదీని సర్వనా
 మాని ॥ ౧ - ౧ - ౨౭ ॥ సర్వ విశ్వ ఉభ ఉభయ ఉతర ఉతమ
 అన్య అన్యతర ఇతర త్వత్ త్వ నేమ సమ సీమ । పూర్వ
 పరావర దక్షిణోత్తరా పరాధరాణి వ్యవస్థాయామసంజ్ఞా
 యామ్ । స్వవజ్ఞాతిధనాభ్యాయామ్ । అన్తరంబహిర్యోగో
 పసంవ్యానయోః త్యద్ తద్ యద్ ఏతద్ ఇదమ్ అదన్ ఏక
 ద్వి యుష్మద్ అస్మద్ భవతు కిమ్ * జసః శీ ॥ ౭ - ౧ - ౧౭ ॥
 అదంతాత్ సర్వనామ్నోజసఃశీస్యాత్ । అనేకాత్వాత్ స
 ర్వాదేశః । సర్వే * సర్వనామ్నః స్తై ॥ ౭ - ౧ - ౧౮ ॥
 అతః సర్వనామ్నోజేః స్తై । సర్వస్తై * జసిజ్యోః స్సాత్త్వి
 నా ॥ ౭ - ౧ - ౧౫ ॥ అతఃసర్వనామ్న ఏతయోరేతాస్తః ।
 సర్వస్మాత్ * ఆమిసర్వనామ్నః సుత్ ॥ ౭ - ౧ - ౫౨ ॥ అవ
 జ్ఞాంతాత్ పరస్య సర్వనామ్నోవిహితస్యామః సుడాగమః ।
 పత్వే షత్వే । సర్వేషామ్ । సర్వప్రికా । శేషంరామవత్ ।

ఏవంవిశ్వాదయోఽప్యదన్తాః ఉభశబ్దో నిత్యంద్వివచనాన్తః ।
 ఉభౌ ౨ । ఉభాభ్యామ్ ౩ । ఉభయోః ౨ । తస్యేహపాఠోఽ
 కజర్థః । ఉతర ఉతమాప్రత్యయా । ప్రత్యయగ్రహణేతదన్త
 గ్రహణమితి తదన్తాగ్రాహ్యః । నేమిత్త్యర్థే । సమః సర్వప
 ర్యాయస్తుల్యపర్యాయస్తు స సమానామితి జ్ఞాపకాత్ * పూ
 ర్వపరావర దక్షిణోత్తరాపరాధరాణి వ్యవస్థాయామసంజ్ఞా
 యామ్ ॥ ౧-౧-౩౪ ॥ ఏతేషాంవ్యవస్థాయామసంజ్ఞాయాం
 సర్వనామసంజ్ఞా గణసూత్రాత్ సర్వత్రయాప్రాప్తా సా
 జసివా । పూర్వే । పూర్వాః । అసంజ్ఞాయాంకిమ్ । ఉత్త
 రాఃకురవః । స్వాభిధేయాపేక్షావధీనియమోవ్యవస్థా । వ్య
 వస్థాయాంకిమ్ । దక్షిణాగాధకాః । కుశలాత్త్యర్థః * స్వ
 మజ్ఞాతిధనాఖ్యాయామ్ ॥ ౧-౧-౩౫ ॥ జ్ఞాతిధనాన్యవాచినః
 స్వశబ్దస్యప్రాప్తాసంజ్ఞాజసివా । స్వే । స్వాః । ఆత్మీయా
 ఆత్మనత్తతివా । జ్ఞాతిధన వాచినస్తుస్వాః । జ్ఞాతయోఽథా
 వా * అన్తరంబహిర్యోగోపసంవ్యానయోః ॥ ౧-౧-౩౬ ॥
 బాహ్యపరిధానీయేచార్థేఽన్తరశబ్దస్య ప్రాప్తా సంజ్ఞా జసి
 వా । అన్తరేఅన్తరావాగృహః । బాహ్యత్త్యర్థః । అన్తరే
 అన్తరావాశాటకాః । పరిధానీయాత్త్యర్థః * పూర్వాది
 భ్యోనవభ్యోవా ॥ ౨-౧-౧౬ ॥ ఏభ్యోజసిజ్యోస్త్యస్మిన్నావా
 స్తః । పూర్వస్తాత్ । పూర్వాత్ । పూర్వస్త్రిన్ । పూర్వే ।
 ఏవంపరాదీనామ్ । శేషంసర్వవత్ * ప్రథమచరమతయా
 ల్పార్థకతిపయనేమాశ్చ ॥ ౧-౧-౩౩ ॥ ఏతేజస్యక్త సం
 జ్ఞా వాస్యః । ప్రథమే । ప్రథమాః । తయః ప్రత్యయః ।

ద్వితయే । ద్వితయాః । శేషం రామవత్ । నేమే । నేమాః ।
 శేషం సర్వవత్ * తీయస్యజిత్సువా । ద్వితీయస్తై । ద్వితీయా
 యేత్యాది । పవంత్యతీయః । నిర్జరః * జరాయాజరసన్యతర
 స్యామ్ ॥ ౭-౨ ౧౦౧ ॥ అజాదౌవిభక్తౌ । పదాశ్లాధికారే త
 స్య తదంత్యచ । నిర్దిశ్యమానస్యాదేశాభవంతి । ఏకదేశవి
 కృతహసన్యవదితి జరశబ్దస్య జరన్ । నిర్జరసా । నిర్జరసఇ
 త్యాది । పతేహాలాకౌచరామవత్ । విశ్వపాః * దీప్తజ
 సించ ॥ ౬-౧-౧౦౫ ॥ విశ్వపా । విశ్వపాః । హేవిశ్వపాః ।
 విశ్వపామ్ । విశ్వపా * సుడనపుంసకస్య ॥ ౧-౧-౪౩ ॥
 స్వాదిపఞ్చవచనాని సర్వనామస్థాన సంజ్ఞానిస్యరక్తీబస్య *
 స్వాదిష్వసర్వనామస్థానే ॥ ౧-౪ ౧౭ ॥ కప్రత్యయావధిషు
 స్వాదిష్వసర్వనామస్థానేషు పూర్వం పదంస్యాత్ * యచి
 భమ్ ॥ ౧ ౪-౧౦ ॥ యాదిష్వచాదిషుచ కప్రత్యయావధిషు
 స్వాదిష్వసర్వనామస్థానేషు పూర్వం భసంజ్ఞం స్యాత్ *
 అకిడాగాదేకాసంజ్ఞా ॥ ౧-౪-౧ ॥ ఇతడిర్ధ్వం కిడారాకి
 ర్నుధారయిష్యతః ప్రాగేకస్యైకైవ సంజ్ఞాజ్ఞేయా । యాప
 రానవకాశాచ * ఆతోధాతోః ॥ ౬-౪-౧౪౦ ॥ ఆకారాంతో
 యోధాతుస్తరస్తస్య భస్యాజ్ఞస్యలోపః । అలోఽన్త్యస్య ।
 విశ్వపః । విశ్వపా । విశ్వపాభ్యామిత్యాది । పవంశ్శబ్దాధ
 యః । ధాతోఃకిమ్ । హోహన్ । హరిః । హరీ * జసించ ॥
 ౭-౩-౧౦౯ ॥ ప్రాస్వాంతస్యాజ్ఞస్య గుణః । హరయః *
 హ్రస్వస్యగుణః ॥ ౭-౩-౧౦౮ ॥ సమ్బుద్ధౌ । హేహారే । హ
 రిమ్ । హరీ । హరీన్ * శేషోఽఘ్యసఖ ॥ ౧-౪-౭ ॥ శేషఇతి

సుప్తార్థమ్, ప్రాప్త్యాయావిమతౌ తదన్తం సఖివర్జం ఘోసం
 జ్ఞమ్ * అజోనాస్త్రియామ్ || ౭-౩-౧౨ || ఘోః పరస్యా
 షా నాస్యావస్త్రియామ్ | అజలిటాసంజ్ఞా | హరిణా | హరి
 భ్యామ్ | హరిభిః * ఘోర్జితి || ౭-౩ ౧౧౧ || ఘోసంజ్ఞస్య జి
 తి సుపిగుణః | హయే * జసిజసోశ్చ || ౬-౧-౧౧౦ || పజో
 సజసోగతి పూర్వరూపమేకాదేశః | హరేః | హరోఽః | హ
 రీణామ్ * అచ్చఘోః || ౭-౩-౧౧౧ || ఇమద్భ్యాముత్తరస్య
 జేరాడ్జేరత్ | హరా | హరిషు | పవంకివ్యాదయః * అనజ్
 సా || ౭-౧-౧౩ || సఖ్యురజ్ఞస్యానశాదేశోఽసంబుద్ధాసా *
 అలోన్త్యాత్పూర్వఉపధా || ౧-౧-౬౫ || అన్త్యానలఃపూర్వో
 యోవర్ణః సఉపధాసంజ్ఞఃస్యాత్ * సర్వనామస్థానేచాసం
 బుద్ధే || ౬-౪-౨ || నాన్తస్యోపధాయాదీర్వోఽసమ్బుద్ధే సర్వ
 నామస్థానే * అప్యక్తపకాల్ ప్రత్యయః || ౧-౨-౪౧ || హల్
 క్యాబ్భ్యోదీప్లుత్ సుతిస్యప్యక్తంహల్ || ౬-౧-౬౨ || హల
 న్తాత్పరం దీర్ఘౌ యా జ్యాపా తదన్తాచ్చ పరం సుతి సీత్యేత
 రిప్యక్తంహల్లుప్యతే * నలోపః ప్రాతిపదికాన్తస్య || ౨-౨-౭ ||
 ప్రాతిపదికసంజ్ఞకం యల్ పదం తదన్తస్య నస్యలోపః | స
 ఖా * సఖ్యురసమ్బుద్ధే || ౭-౧-౧౨ || సఖ్యురజ్ఞాత్ పరం
 సమ్బుద్ధివర్జం సర్వనామస్థానం నిద్వత్ స్యాత్ * అచోజ్ఞితి ||
 ౭-౨-౧౧౫ || అజన్తాజస్య వృద్ధిర్జితినిచపరే | సఖాయా | స
 ఖాయః | హేసఖే | సఖాయమ్ | సఖాయా | సఖేః | సఖ్యా |
 సఖ్యే * క్యత్యాత్పరస్య || ౬-౧-౧౧౨ || ఖతిశబ్దాభ్యాం ఖ
 తి శబ్దాభ్యాం కృతయణాదేశాభ్యాం పరస్య జసి జసోరతఉః |

సఖ్యః * డౌల్ || ౨ ౩-౧౧౮|| ఇతః పరస్య జేరౌల్ । సఖ్యా
 శేషం హరివత్ * పతిః సమాసపవ || ౧-౪ ౮ || ఘిసంజ్ఞః ।
 పత్యే । పత్యుః ౨ । పత్యౌ । శేషం హరివత్ । సమాసేతు
 భూవతయే । కతిశబ్దో నిత్యం బహువచనాంతః * బహుగణ
 వతుడతి సంఖ్యా || ౧ - ౧ - ౨౩ || * డుచిచ || ౧ - ౧ - ౨౫ ||
 ఉత్యంతా సంఖ్యా షట్ సంజ్ఞాస్యాత్ * షడ్భ్యులుక్ || ౨
 ౧ ౨౨ || జశ్మసోః * ప్రత్యయస్యలుక్ శ్లులుపః || ౧ - ౧
 ౨౧ || లుక్ శ్లులుప్ శబ్దైః కృతం ప్రత్యయానర్కనం క్రమాత్
 ఉత్తత్సంజ్ఞాస్యాత్ * ప్రత్యయలోపే ప్రత్యయలక్షణమ్ ||
 ౧ ౧ ౨౨ || ప్రత్యయేలుప్తేఽపి తదాశ్రితం కార్యంస్యాత్ ।
 ఇలిజసిచేతి గుణే ప్రాప్తే * నలుమతాన్యస్య || ౧ - ౧ - ౨౩ ||
 లుమతాశబ్దేన లుప్తే తన్నిమిత్తవక్తకార్యం నస్సాస్యత్ । క
 తి ౨ । కతిభిః । కతిభ్యుః ౨ । కతీనామ్ । కతిషు । యుష్మదస్త్యన్
 షట్ సంజ్ఞాకాస్త్రిషు సరూపాః । త్రిశబ్దో నిత్యం బహువచ
 నాంతః । త్రయః । త్రీః । త్రిభిః । త్రిభ్యః ౨ * త్రేస్త్ర
 యః || ౨ - ౧ - ౫౩ || ఆమి । త్రయాణామ్ । త్రిషు । కౌ
 ణత్వేఽపి । ప్రియత్రయాణామ్ * త్యదాదీనామః || ౨ -
 ౨ - ౧౦౨ || పషామకారోవిభక్తౌ । ద్విపర్యంతానామేవేష్టిః ।
 ద్వా ౨ । ద్వాభ్యామ్ ౩ । ద్వయోః ౨ । పాతి లోకమితిపః
 సూర్యః * దీర్ఘజ్ఞసిచ || ౨ - ౧ - ౧౦౫ || దీర్ఘజ్ఞసి ఇతి చపరే
 న పూర్వసవర్ణదీర్ఘః । పప్యౌ । పప్యః । హేపః । పపీమ్ । పపీః ।
 పప్యౌ । పపీభ్యామ్ । పపీభిః । పప్యే । పపీభ్యః ౨ । పప్యః ౨ ।
 పప్యోః ౨ । దీర్ఘత్వాన్ననుట । పప్యం । జౌతు సవర్ణదీర్ఘః ।

పపీ । పపీషు । పవం వాల్ ప్రమ్యాదయః । బహ్వః శ్రేయ
 స్యోయస్యస బహుశ్రేయసీ * యాస్త్యాఖ్యా నదీ ॥ ౧ -
 ౪ - ౩ ॥ ఈమాదంతా నిత్యస్త్రీలిక్ష్ణో నదీ సంక్షౌప్తః । ప్రథమ
 నిగ్రహణంచ । పూర్వం స్త్ర్యాఖ్యస్యోపసంజ్ఞ నత్వేపి నదీ
 త్వంపవ్యమిత్యర్థః । అమ్బార్థనద్యోర్ గ్రస్వః ॥ ౨ - ౩ -
 ౧౦౨ ॥ సమ్బుద్ధౌ హేబహుశ్రేయసీ * ఆణ్నద్యాః ॥ ౨
 ౩ ౧౦౨ ॥ నర్యన్తాత్ పరేషాం జితామాదాగమః * ఆట
 శ్చ ॥ ౬ - ౧ - ౯౦ ॥ అటోఽచిపరే వృద్ధిరేకాదేశః । బహు
 శ్రేయస్యై । బహుశ్రేయస్యాః ౨ । బహుశ్రేయసీనా
 మ్ * జేరామ్ నన్యామీభ్యః ॥ ౨ - ౩ - ౧౦౬ ॥ నర్యన్తా
 గాబన్తామీదౌల్ పరస్య జేరామ్ । బహుశ్రేయస్యామ్ ।
 శేషం పపీవత్ । అన్యన్తత్వాన్నసులోపః । అతిలక్ష్మీః । శే
 షంబహుశ్రేయసీవత్ । ప్రథీః * అచిశ్చ ధాతుభ్రువాం
 యో గియజువజౌ ॥ ౬ ౪ - ౨౨ ॥ శ్చ ప్రత్యయాన్త
 స్యేవణ్ణోవణ్ణన్తస్య ధాతోర్భుఇత్యస్యచాన్యసేయజు వజౌ
 స్తోజాదౌప్రత్యయేపరే । ఇతిప్రాప్తే * ఏరనేకాదోఽసం
 యోగపూర్వస్య ॥ ౬ - ౪ - ౨౨ ॥ ధాత్వవయవసంయో
 గపూర్వో నభవతియ ఇవర్ణస్తదన్తోయోధాతుస్తదన్తస్యానే
 కాదోఽన్యస్యయణజాదౌప్రత్యయే ప్రభౌ ౨ । ప్రథమ్ ।
 ప్రథ్యః । ప్రథ్య । శేషంపపీవత్ । పవంగ్రామణీః । జౌతు
 గ్రామణ్యామ్ । అనేకాచః కిమ్ । నీః । నియా । నియః ।
 అమి శసి చ పరత్వాదియజ్ । నియమ్ । నియః । జేరామ్
 నియామ్ । అసంయోగపూర్వస్యకిమ్ । సుశ్రియా । యవ

క్రియా * గతిశ్చ || ౧ - ౪ - ౬౦ || ప్రాదయః క్రియాయో
 గేగతిసంజ్ఞాఃస్యః । గతికారకేతర పూర్వపదస్య యన్ నే
 ప్యతే । శుద్ధధియా * నభూసుధియోః || ౬ - ౪ - ౮౫ ||
 పతయోరచినుపయన్ న । సుధియా | సుధియిత్యాది । సుఖ
 మిచ్చలీతిసుఖః । సుతీః । సుఖ్యా । సుత్యా । సుఖ్యుః ౨ । సు
 త్యుః ౨ । శేషం ప్రసీదత్ । శమ్ముక్తావత్ । పవం భా
 న్వాదయః * తృజ్యత్ క్రోష్టుః || ౭ - ౧ - ౯౫ || అసమ్బు
 ద్ధౌ సర్వ నామస్థానే । క్రోష్టుశబ్దస్య క్రోష్టుప్రయోక్తిస్య
 ఇత్యర్థః * ఋతోజసర్వనామస్థానయోః || ౭ - ౩ - ౧౦౦ ||
 ఋతోఽస్య గుణోజౌసర్వనామస్థానేచ । ఇతిప్రాప్తే *
 ఋదుశనస్వరుదంశోఽనేహసాంచ || ౭ - ౧ - ౯౪ || ఋ
 న్తానాముశనసాదీనాంచానజ్ స్యాదసమ్బుద్ధౌచౌ * అస్తృన్త
 చ్ స్వస్మ నస్తృ నేష్టృ త్వష్టృక్షత్వ హూత్వ పోత్వ ప్ర
 శాస్త్యాణామ్ || ౬ - ౪ - ౧౧ || అబాదీనాముపధాయా ది
 ర్ఘోఽసమ్బుద్ధౌ సర్వనామస్థానే । క్రోష్టా । క్రోష్టారా । క్రో
 ష్టారః । క్రోష్టూన్ * విభాషాత్వతీయాదిష్వచి || ౭ ౧ ౯౭ ||
 అజాదిషు క్రోష్టర్వాత్వజ్యత్ । క్రోష్టా । క్రోష్టే * ఋ
 తఉత్ || ౬ - ౧ - ౧౦౧ || ఋతో జసి జసోరత్యు దేకాదేశ
 రపరః * రాత్ సస్య || ౮ - ౨ - ౨౪ || రేఫాత్ సంయో
 గాంతసవ్యైవ లూపో నాన్యస్య । రస్యవిసర్గః । క్రొష్టుః ।
 క్రోష్టోః ౨ * నుమచిరత్వజ్వద్భావేనో నుట్ పూర్వవి
 ప్రతిషేధేన । క్రోష్టూ నామ్ । క్రోష్టరి । పక్షేహాలాదౌచ శ
 మ్భువత్ । హూహూః । హూహ్వా । హూహూమిత్యాది ।

అతిచమూశబ్దేతు నదీకార్యం విశేషః । హేఅతిచము । అతి
 చమై । అతి చమ్వాః ౨ । అతి చమూనామ్ । ఖలపూః *
 ఓఃసుపి ॥ ౬ - ౪ - ౨౩ ॥ ధాత్వవయవసంయోగపూర్వో
 నభవతి యడవర్ణస్తవస్తోయోధాతుస్తదస్తస్యానేకాచోఽన్
 స్యయణ్ స్యాదచిసుపిఖలపై । ఖలప్వః । ఏవంసుల్వాదయః ।
 స్వభూః । స్వభువౌ । స్వభువః । వద్వాభూః * వద్వాభ్వశ్చ ।
 ౬ - ౪ - ౨౪ ॥ అస్యయణ్ స్యాదచిసుపి । వద్వాభ్యావిత్వాది ।
 దృన్భూః * దృన్భు రపునఃపూర్వస్య భువోయణ్ వక్తవ్యః ।
 దృన్భౌ । ఏవంకరభూః । ధాతా । హేధాతః । ధాతారౌ ।
 ధాతారః * ఋవణ్ణాన్నస్యణత్వంవాచ్యమ్ । ధాత్యాణామ్ ।
 ఏవం నస్త్రీదయః । నస్త్రీదిగ్రహణం ప్యుత్పత్తిపతే నియ
 మార్థమ్ । తేనేహన । పితా । పితరౌ । పితరః । పితరమ్ । శేషం
 ధాత్వవత్ । ఏవం జామాత్రాదయః । నా । నరౌ * నృచ ॥
 ౬ - ౪ - ౬ ॥ అస్యనామివాదిర్ముః । నృణామ్ । నృణామ్ *
 గోతోణిత్ ॥ ౭ - ౧ - ౯ ॥ ఓకారాంతాద్విహితం సర్వనా
 మస్థానం నిద్వత్ । గౌః । గావౌ । గావః * ఓతోఽమ్
 సోః ॥ ౬ - ౧ - ౯౩ ॥ ఓతోఽమ్ శసో రచ్యాకార ఏకాశ్
 శః । గామ్ । గావౌ । గాః । గవా । గవే । గోః ౨ । ఇత్యా
 ది * రాయోహలి ॥ ౭ - ౨ - ౨౫ ॥ అస్యాకారాదేశోహ
 లివిభక్తౌ । రాః । రాయౌ । రాయః । రాభ్యామిత్యాది । గ్లాః ।
 గ్లావౌ । గ్లావః । గ్లాభ్యామిత్యాది * ఇత్యజస్తపుంలిగ్గశబ్దాః *

రమా * ఔజఆపః ॥ ౭ - ౧ - ౧౨ ॥ ఆబస్తాదజ్ఞా
 త్ పరస్యాజః శీస్యాత్ । ఔజిత్యోకారవిభక్తేః సంజ్ఞా ।

రమే । రమాః * సమ్ముద్ధౌచ ॥ ౨ - ౩ - ౧౦౬ ॥ అపపకా
 రఃస్యాత్ సమ్ముద్ధౌ । పక్షప్రాస్వాదితసమ్ముద్ధిలోపః । హే
 రమే । హేరమే । హేరమాః । రమామ్ । రమే । రమాః *
 అజచాపః ॥ ౨ - ౩ - ౧౦౭ ॥ అజ్యోసిచాప పకారః । రమ
 యా । రమాభ్యామ్ ౩ । రమాభిః * యాడాపః ॥ ౨-౩-౧౧౩ ॥
 ఆసో జితోయాత్ । వృద్ధిః । రమాయై । రమాభ్యై ౨ । ర
 మాయాః ౨ । రమయోః । రమాణామ్ । రమాయామ్ । ర
 మాసు । పవం దుగ్ధామ్నికాదయః * సర్వ నామ్నఃస్యాడ్ధ్రీ
 స్వశ్చ ॥ ౨ - ౩ - ౧౧౪ ॥ అబంతాత్ సర్వ నామ్నో జిత
 స్యాడాపశ్చప్రాస్వః । సర్వస్యై । సర్వస్యై ౨ । సర్వాసామ్ ।
 సర్వస్యామ్ । శేషంరమావత్ । పవం విశ్వాదయ అబంతాః *
 విభాషా దిక్ సమాసే బహువ్రీహౌ ॥ ౧ - ౧ - ౨౮ ॥ సర్వ
 నామతావా । ఉత్తరపూర్వస్యై । ఉత్తర పూర్వాయై । తీయ
 స్త్యేతివా సంజ్ఞా । ద్వితీయస్యై । ద్వితీయాయై । పవం తృ
 తీయా । అమ్బాధేతిప్రాస్వః । హేలన్పు । హేలక్ । హేల్లు ।
 జరా । జరసా । జరే । ఇత్యాది । పక్షేరమావత్ । గోషా విశ్వపా
 వత్ । మతిః । మః । మత్యా * జిప్రప్రాస్వశ్చ ॥ ౧ - ౪ - ౬ ॥
 ఇయజువక్ స్థానాస్త్రిశబ్ధిన్నా నిత్యస్త్రిలిక్తా వీయాతౌ ప్రా
 స్వాచేవర్ణోవర్ణస్త్రియాంవానదీసంజ్ఞా స్తోజితి । మత్యై । మ
 తయే । మత్యాః ౨ । మతేః ౨ * ఇదుద్భ్యామ్ ॥ ౨ - ౩ - ౧౧౭ ॥
 నదీసంజ్ఞాకాభ్యాంపరస్యజేరామ్ । మత్యామ్ । మతౌ । శేషం
 హరివత్ । పవంబుద్ధ్యాదయః * త్రిచతురోస్త్రియాంతిస్స
 చతస్స ॥ ౨ - ౧ - ౬ ౬ ॥ స్త్రిలిక్తయోరేతాస్తోవిభక్తౌ *

అవిరఋతః॥ ౭-౨-౧౦౦॥ తిస్రుచతస్రుపతయోఃఋకారస్యరే
 ఛాదేశఃస్యాదచి గుణదీర్ఘోత్వానామభావః । తిస్రుః ౧ । తిస్రు
 భిః । తిస్రుభ్యః ౨ । ఆమి నుట్ * న తిస్రుచతస్రు॥ ౬ - ౪ - ౪॥
 పతయోర్నామిదీర్ఘోన । తిస్రుణామ్ । తిస్రుషు । ద్వే ౨ । ద్వా
 భ్యామ్ ౩ । ద్వయోః ౨ । శౌరీ । శౌర్యా । శౌర్యః । హే
 శౌరీ । శౌర్యావిత్యాది । పవం నద్యాదయః । లక్ష్మీః । శేషః
 శౌరీవత్ । పవంతరీతన్త్యాదయః । స్త్రీ । హేస్త్రీ * స్త్రీ
 యాః ॥ ౬ - ౪ - ౭౯ ॥ అస్యేయజజా దౌప్రత్యయేపరే ।
 స్త్రీయా । స్త్రీయః * వాష్మసోః ॥ ౬ - ౪ - ౮౦ ॥ స్త్రీ
 యాభియక్ । స్త్రీయమ్ । స్త్రీమ్ । స్త్రీయః । స్త్రీః । స్త్రీ
 యా । స్త్రీయై । స్త్రీయాః ౨ । పరల్పాస్నుట్ । స్త్రీ
 ణామ్ । స్త్రీషు । శ్రీః । శ్రీయా । శ్రీయః * నేయజువన్ శ్శా
 నావస్త్రీ ॥ ౧ - ౪ - ౪ ॥ ఇయజువజ్ఞోస్థిర్యయోస్తావీయా
 తానదీ సంజ్ఞా నస్తోనతు స్త్రీ । హేశ్రీః । శ్రీయై । శ్రీయే । శ్రీ
 యః । శ్రీయః * వామి ॥ ౧ - ౪ - ౫ ॥ ఇయజు వజ్ శ్శా
 నాస్త్రీభ్యా యా ఆమివానదీసంజ్ఞాస్తోనతు స్త్రీ । శ్రీణామ్ ।
 శ్రీయామ్ । శ్రీయి । శ్రీయామ్ । ధేసుర్మవత్ * స్త్రీయాం
 చ ॥ ౭ - ౧ - ౯౬ ॥ స్త్రీవాదీ ప్రోక్షుస్త్ర ౫ స్తవమ్రాపంబ
 భుతే * యున్నేభ్యో జీవ్ ॥ ౪ - ౧ - ౫ ॥ యుద్వేభ్యో నా
 న్నేభ్యశ్చస్త్రీయాం జీవ్ । ప్రోక్షీ శౌరీవత్ । భూః శ్రీవ
 త్ । స్వయంభూఃపుంవత్ * నషట్ స్వసాగ్రిదిభ్యః॥ ౪-౧-౧౦॥
 జీవ్ టాశాన ॥ స్వసాతిప్రశ్చ తప్రశ్చ ననాద్దాదుహితాత
 ఛా । యారామాతేతి సప్తైతేస్వప్రాదయడదా హృతాః॥

స్వసా | స్వసారౌ | మాతా పితృవత్ | శసి మాత్యూః | ధ్యోగ్గో
వత్ | రాః పుంవత్ | నాఃక్లావత్ * ఇత్యజన్మస్త్రీలిజశబ్దాః * *

అతోఽమ్ || ౭-౧-౨౪ || అతోక్లాత్ క్లీబాత్ స్వమో
రమ్ | జ్ఞానమ్ | పజ్ హ్రస్వాదితిహల్లుంపః | హేజ్ఞాన * నపుం
సకాచ్చ || ౭-౧-౨౫ || క్లీబాదౌ జః శీ | భసంజ్ఞాయామ్ *
యస్యేతిచ || ౬ - ౪ ౧౪౮ || ఈకారేతద్ధితేచభస్యేవణ్ణా
వర్ణయోగ్గోపః | ఇత్యలోపేప్రాప్తే * ఔజః శ్యాంప్రతిషే
హావాచ్యః | జ్ఞానే * జశ్యసోశ్శిః || ౭-౧-౨౬ || క్లీబాత్ *
శీ సర్వనామస్థానమ్ || ౧ - ౧-౪౨ || * నపుంసకస్య రూపచః |
౭-౧-౭౨ || రూపస్తస్యాజన్మస్య దక్లీబస్య నుమ్ స్యాత్ సర్వ
నామస్థానే * మిరచోఽన్త్యాత్పరః || ౧-౧-౪౩ || అచాన్మధ్యే
యోఽన్యస్తస్మాత్ పరస్తస్యైవాన్తావయవోమిత్ స్యాత్ |
ఉపధాదీః | జ్ఞానాని | పునస్తస్మాత్ | శేషం పుంవత్ | ఏవం
దన వన ఫలాగయః * అద్ధ్వితరాదిభ్యఃపఞ్చభ్యః || ౭-౧-
౨౫ || ఏభ్యఃక్లీబేభ్యఃస్వమోరద్ దాదేశఃస్యాత్ * టేః ||
౬-౪-౧౪౩ || డితిభస్యశేన్లోపః | కతరర్ | కతరక్ | కతశే,
కతరాణి | హేకతరర్ | శేషంపుంవత్ | ఏవంకతమత్ | ఇత
గత్ | అన్యత్ | అన్యతరత్ | అన్యతమస్య త్వన్యతమమిత్యే
వ * ఏకతరాత్ ప్రతిషేధః | ఏకతరమ్ * హ్రస్వోనపుంస
కప్రాప్తిపదకస్య || ౧ - ౨ - ౪౭ || అజన్మస్యేత్యేవ | శ్రీషం
జ్ఞానవత్ * స్వమోర్నపుంసకాత్ || ౭ - ౧ - ౨౩ || లుక్
స్యాత్ | వాః * ఇకోఽచివిభాదై || ౭-౧ - ౭౩ || ఇగన్మస్య

క్షీబస్య సుమచివిభక్తా । వారినీ । వారీణి । నలుమ తెత్యస్య
 అతిత్యత్వాత్ పక్షే సమ్బుద్ధినిమిత్తోగుణః । హేవారి । హే
 వారే । ఘోరీతీతిగుణప్రాప్తే । వృద్ధ్యాత్వత్వజ్జ్వావగుణే
 భ్యో సుమ్ పూర్వవివ్రతపేథేన । వారిణే । వారిణః ౨ । వా
 రిణోః ౨ । సుమచిరేతిసుత్ । వారీణామ్ । వారిణి । హల
 దౌహరివత్ * అస్థివక్త్రసంకల్పణైశ్చామనమదావృతః ॥ ౭-౧-౭౫॥
 తూదావచి * అల్లోపాఽనః॥ ౬-౪-౧౩౪॥ అద్భావయవోఽ
 సర్వ సామస్థానయజాచి స్వాదిపరోయోఽన్ తస్యా కారస్య
 లోపః దధ్నా దధ్నే దధ్నిః ౧ దధ్నోః ౨ * విభాషాశీర్ష్యః॥
 ౬-౪-౧౩౬॥ అద్భావయవోఽసర్వ సామస్థానపరోయోఽన్ త
 స్యా కారస్య లోపా వాస్యాశీర్ష్యే పరయోః దధ్ని । దధ్ని ।
 తేషం వారినత్ । పవహస్థిసంకల్పతీ సుఖి । సుఖిన్ । సుఖీని । హే
 సుఖే । హేసుఖి । సుఖి నేత్యాది హధు । హధున్ । హధూని । హే
 హధో । హేహధు । సులు । సులున్ । సులూని । సులు నేత్యాది
 ధాత్య । ధాత్యణి । ధాత్యూణి । ధాత్యూణామ్ । హేధాతా । పవం
 జ్ఞాత్రావయః * పచత్స్యస్మాదేశే॥ ౧-౧-౪౮॥ ప్రమ్య
 ప్రమ్యసి । ప్రమ్యాని । ప్రమ్య నేత్యాది । ప్రరి । ప్రరిణీ । ప్రరీణి । ప్రరి
 ణా । పక దేశవికృతహసన్యవత్ । ప్రరాభ్యామ్ । ప్రరీణామ్ । సును
 సునున్ । సునూని । సును నేత్యాది * ఇత్యజ నైపుంసకలిక్తశబ్దాః

హూహః ॥ ౮-౨-౩౧॥ యులిపదాస్తేచ । లిట్ । లిట్ ।
 లిహౌ । లిహః । లిహ్యమ్ । లిట్టు । లిట్టున్ * దాదేగ్ధాతో
 ర్ముః ॥ ౮-౨-౩౨॥ యులిపదాస్తేచోపదేశేతాదేగ్ధాతోర్హస్య
 ఘః * ఏకాచోబశోభమ్ యుష నైస్యస్థోః ॥ ౮-౨-౩౩॥

ధాత్వపయవస్యైకాచోరుషస్తస్య బశో భమ్ సే భేష్ట పదా
 నైచ | ధుక్ | ధుక్ | చుహా | చుహాః | ధుగ్భ్యామ్ | ధుతుమ్ *
 వా ప్రహ మహమ్మ హమ్మ హమ్ || ౮ - ౨ - ౩ ౩ || పచాం
 హస్య వాఘో రులిపదానైచ | ధ్రుక్ | ధ్రుక్ | ధ్రుక్ |
 ధ్రుక్ | చ్రహా | చ్రహాః | ధ్రుగ్భ్యామ్ | ధ్రుగ్భ్యామ్ | ధ్రు
 తుమ్ | ధ్రుమ్ | ధ్రుమ్ | పవంముహా * ధార్వాదేహఃసః || ౬-
 ౧-౬౪ || స్మక్ | స్మక్ | స్మక్ | స్మక్ | పవంస్మక్ * ఇ
 యణః సంప్రసారణమ్ || ౧- ౧ - ౪౫ || * వాహణ్ || ౬-
 ౪ - ౧౩౨ || భస్యవాహఃసంప్రసారణముహా * స ప్రసా
 రణాచ్చ || ౬ - ౧ - ౧౦౮ || సంప్రసారణాదది స్వార్వా
 పమేకాదేశః | వృద్ధిః | విశౌహః | ఇర్యాది * చతురస
 హహారాముదాత్తః || ౭- ౧- ౯౮ || * సావనహహః || ౭-
 ౧ - ౮౨ || సుమ్ | అనద్వాన్ * అమ్సమ్మ
 ౯౯ || హేలనద్వాన్ | అనద్వాహా | అనహహః * స
 సంసుభ్యస్వనహహంసః || ౮ - ౨-౭౨ || సాస్త్రస్యస్వస్త
 స్యసంసాదేశ్యః స్యాత్పదానై | అనహద్భ్యామిర్యాది |
 సాస్త్రేరిమ్ | విద్వాన్ | పదాస్త్రేరిమ్ | స్రస్తమ్ | ధ్వస్తమ్ *
 సహాః సాడః సః || ౮ - ౩ - ౫౬ || సాక్ కూపస్య సహాః
 సస్య మూర్ధన్యాదేశః | తురాహాక్ | తురాహాక్ | తురా
 సాహా | తురాసాహః | తురాహద్భ్యామిర్యాది * చి
 డేత్ || ౭ - ౧ - ౮౪ || దివిప్రాపదిక స్యాత్ స్యాత్
 సా | సుడ్యాః | సుడిహా * దివడేత్ || ౬ - ౧ - ౧౩౧ ||
 పదానై | సుచ్యభ్యామిర్యాది | చర్వారః | చతురః | చతు

ర్భిః | చతుర్భ్యః * షట్ చతుర్భ్యశ్చ || ౭ - ౧ - ౫౫ ||
 పభ్య ఆమోనుడాగమః * రసాభ్యాంనో ణః సమానపదే ||
 ౮ - ౪ - ౧ || * అచోరహాభ్యాంద్వే || ౮ - ౪ - ౪౬ || చ
 తుణ్ణామ్ * రోఃసుపి || ౮ - ౩ - ౧౬ || రోరేవ విసర్గఃసు
 పి | షత్వమ్ | షస్యద్విత్వేప్రాప్తే * శరోఽచి || ౮ - ౪ -
 ౪౯ || అచివరేశరోసద్వేస్తః | చతుర్న్లు * మోనోఢాతోః ||
 ౮ - ౨ - ౬౪ || పదాన్తే | ప్రశాన్ * కిమఃకః || ౭ - ౨ -
 ౧౦౩ || విభక్తౌ | కః | కా | కే | ఇత్యాది | సర్వవత్ *
 ఇద మోమః || ౭ - ౨ - ౧౦౪ || సా | త్యదాద్యత్వాప
 వాదః * ఇదోఽయ్ పుంసి || ౭ - ౨ - ౧౧౧ || ఇదమి
 దోఽయ్ సాపుంసి | అయమ్ | త్యదాద్యత్వే * అతోగుణే ||
 ౬ - ౧ - ౯౭ || అపదాన్తా దతోగుణే పర రూప మేకాదే
 శః * దశ్చ || ౭ - ౨ - ౧౦౯ || ఇదమోదస్యమఃస్యాద్వి
 భక్తౌ | ఇమా | ఇమే | త్యదాదేః సమ్బోధనం నాస్తీత్యు
 త్సర్గః * అనాప్యకః || ౭ - ౨ - ౧౧౨ || అకకారస్యేద
 మిదోఽనాపివిభక్తౌ | ఆవితి ప్రత్యాహరః | అనేన * హ
 లిలోపః || ౭ - ౨ - ౧౧౩ || అకకారస్యేదమిదోలోప
 ఆపిహలాదౌ | నానర్థకే ఽలోఽన్త్యవిధిరసభ్యాసవికారే *
 ఆద్యస్తవదేకస్మిన్ || ౧ - ౧ - ౨౧ || ఏకస్మిన్ క్రియమాణం
 కార్యమాదావివాస్తవస్యాత్ | సుపిచేతిదీర్ఘః | ఆభ్యామ్ *
 నేదమదసోరకోః || ౭ - ౧ - ౧౧ || అకకారయోరిదమద
 సోర్భిసవిన్స | ఏభిః | అస్తై | ఏభ్యః | అస్తాత్ | అస్య |
 అసయోః ౨ | ఏషామ్ | అస్మిన్ | ఏషు * ద్వితీయాటౌ

స్వీనః ॥ ౧ - ౪ - ౩౪ ॥ ఇదమేతదోరన్వాదేశే | కించిత్
కార్యం విధాతు ముపాత్తస్యకార్యాన్తరం విధాతుం పునరు
పాదానమన్వాదేశః | యథా | అనేన వ్యాకరణమధీతమే
నంధన్వోఽధ్యాపయేతి | అనయోఃపవిత్రంకులమేనయోఃప్రభూ
తంస్వమితి | ఏనమ్ | ఏనా | ఏనాన్ | ఏనేన | ఏనయోః ౧ |
రాజా * నజీసమ్బుద్ధ్యోః ॥ ౨ - ౧ - ౨ ॥ నస్యలోపోనజౌ
సమ్బుద్ధౌచ | హేరాజన్ * జా పుత్తరపదేప్రతిషేధః | బ్ర
హ్మనిష్ఠః | రాజానా | రాజానః | రాజ్ఞః * నలోపఃసుప్ స్వర
సంజ్ఞాతుగ్విధిమకృతి ॥ ౨ - ౧ - ౨ ॥ సుబ్విధౌ స్వరవి
ధౌసంజ్ఞావిధౌకృతితుగ్విధౌనలోపోఽసిద్ధోనాన్యత్ర | రాజా
శ్వ ఇత్యాదావిత్యసిద్ధత్వాదాత్వమేత్వమేత్వంచ న | రాజ
భ్యామ్ | యజ్వా | యజ్వానా | యజ్వానః * నసంయో
గాద్వమంతాత్ ॥ ౬ - ౪ - ౧౩౭ ॥ వమాన్తసంయోగాద
నోఽకారస్యలోపోన | యజ్వనః | యజ్వనా | యజ్వభ్యామ్
బ్రహ్మణః | బ్రహ్మణా * ఇన్ద్రాన్పూషార్యన్ద్రాంశౌ ॥ ౬ - ౪ -
౧౨ ॥ ఏషాంశావేవోవధాయాదీర్హోనాన్యత్ర | ఇతినిషేధే
ప్రాప్తే * సౌచ ॥ ౬ - ౪ - ౧౩ ॥ ఇన్నాదీనాముపధాయా
దీర్హోఽసమ్బుద్ధౌసౌ | వృత్రహా | హేవృత్రహాన్ * ఏకాజు
త్తరపదేణః ॥ ౨ - ౪ - ౧౨ ॥ ఏకాజుత్తరపదంయస్యతస్మిన్
సమాసేపూర్వపదస్థాన్ని మితాత్ పరస్య ప్రాతిపదికాన్తను
మివభక్తిస్థస్యనస్యణః | వృత్రహాశౌ * హాహాస్తేజ్జ్ఞేన్నేషు ॥
౭ - ౩ - ౫౪ ॥ ఇతి నితిప్రత్యయే నకారేచ పరేహస్తేర్హ
కారస్యకుత్వమ్ | వృత్రఘ్నః | ఇత్యాది | ఏవం శాక్తిన్

యశస్విన్ అర్యమన్ పూషన్ * మఘవాబహులమ్ || ౬ -
 ౪ - ౧౦ || మఘవన్ శబ్దస్య వాత్యుత్పత్త్యంతాదేశః | ముత్తత్ *
 ఉగ్రిశ్చాం సర్వనామస్థానేఽథాతోః || ౭ - ౧ - ౭౦ ||
 అథాణోరుగితో నలోపి నోఽఞ్చ లేశ్చ సుమ్స్యాత్ సర్వనామ
 స్థానే | మఘవాన్ | మఘవన్తా | మఘవన్తః | హేమఘవన్ | మఘ
 వద్భ్యామ్ | త్వత్వాభావే | మఘవా | సుటిరాజవత్ *
 శ్వియువమఘో నామతద్ధితే || ౬ - ౪ - ౧౩౩ || అన్నంతానామ్
 భానామేషామతద్ధితే సంప్రసారణమ్ | మఘోనః | మఘవ
 భ్యామ్ | ఏవం శ్వన్ యువన్ * సంప్రసారణే సంప్రసారి
 ణమ్ || ౬ - ౧ - ౩౭ || యూనః | యూనా | యువభ్యామి
 త్యాది | అర్వా | హేలర్వన్ * అర్వణస్త్రీసావనఞ్ఞః || ౬ -
 ౪ - ౧౦౭ || సజ్జా రహితస్యార్వన్నస్తస్యోదస్య త్యుత్పత్త్యంతాదేశో నతు నా | అర్వన్తా | అర్వన్తః | అర్వద్భ్యామిత్యాది *
 పభేషాభ్యుభృతౌమాత్ || ౭ - ౧ - ౫౫ || సా * ఇతోఽం
 సర్వనామస్థానే || ౭ - ౧ - ౫౬ || పథ్యాదేః * ధా
 భః || ౭ - ౧ - ౫౭ || పధిమధోఽస్యథాదేశః సర్వనామ
 స్థానే | పథాః | పథానా | పథానః * భస్యజేగ్లోపః | ౭ -
 ౧ - ౫౮ || భస్య పథ్యాదేష్టిలోపః | పథః | పథా | పథి
 భ్యామ్ | ఏవం వధిన్ బుభుక్షిన్ * స్థాన్తాషట్ || ౧ - ౧ -
 ౧౦౮ || షాన్తా నాన్తాచసంఖ్యా షట్ సంజ్ఞాస్యాత్ | పఞ్చన్
 శబ్దో నైత్యం బహువచనాన్తః | పఞ్చ | పఞ్చ | పఞ్చభిః | ప
 ఞ్చభ్యః | ౧ | సుట్ * నోపథాయాః || ౬ - ౪ - ౭ || నా
 న్తస్యోపథాయాదీర్హోనామి | పఞ్చనామ్ | పఞ్చసు * అప్తన

అవిభక్తా॥ 2 - 1 - ౨౪॥ హలాదౌహస్యాత్ * అష్టభ్య
 డౌశ్ ॥ 2-౧-౨౧॥ కృతాకారాదష్టనోజశ్శసోరాశ్ , అష్టభ్య
 ఇలివ క్తవ్యే కృతాత్వనిర్దేశోజశ్శసోర్విషయతత్వంజ్ఞాపయతి।
 అష్టౌ ౨ । అష్టభ్యః ౨। అష్టానామ్। అష్టాసు। ఆత్వాభావే అ
 ప్తవచ్చవత్ * ఋత్విద్ధృక్ స్రగ్ దిగుష్టిగఞ్చ యజి క్రు
 ఞ్చాంచ॥ 3- ౨ - ౫౯॥ పభ్యఃక్విన్ అఞ్చేఽనుపుపపదే । యు
 జిక్రుఞ్చోచ్చేకేవలయోః । క్రుఞ్చేర్మలోపాభావశ్చ నిపాత్య
 తే । కనావితౌ * కృదతిత్ ॥ 3 - ౧ - ౯౩ ॥ అత్రధాత్వధి
 కారేతిజ్ఞానఃప్రత్యయఃకృత్సంజ్ఞఃస్యాత్ * వేరపుక్తస్య ॥
 ౬-౧ - ౬౭ ॥ లోపః * క్విన్ప్రత్యయస్యకుః ॥ ౮ - ౨ - ౬౨
 క్విన్ప్రత్యయోయస్మాత్ తస్యకవర్గోఽన్తాదేశఃపదాన్తే। ఇత్య
 స్యాసిద్ధత్వాచ్చ్యేమరితికుత్వమ్ । ఋత్విగ్ । ఋత్విక్ । ఋత్వి
 జౌ । ఋత్విగ్భ్యామ్ * యజేర-సమాసే ॥ ౭ - ౧ - ౭౧ ॥
 యుజేఃసర్వనామస్థా నేనుమ్ స్యాద-సమాసే । సులోపః । సం
 యోగా న్తలోపః । కుత్వేననస్యజః । యజ్ । యజ్జౌ । యజ్జేః
 యుగ్భ్యామ్ * చోఃకుః॥ ౮ - ౨ - ౩౦ ॥ చవర్గస్యకవర్గఃస్యార్యులి
 పదాన్తేచ । సుయుక్ । సుయుజౌ । సుయుగ్భ్యామ్ । ఖి । ఖ
 జౌ । ఖన్భ్యామ్ * వ్రశ్చ భ్రష్ట సృజ మృజ యజ రాజభ్రా
 జ చ్చశాంషుః ॥ ౮ - ౨ - ౩౬ ॥ ఝలిపదాన్తేచ । జత్వచర్వే ।
 రాట్ । రాడ్ । రాజౌ । రాజః । రాఙ్భ్యామ్ । పవంవిభ్రాట్దే
 వేట్విశ్వసృట్ * పరావ్రజేఃషుపదాన్తే । పరాపుపపదేవ్రజేః
 క్విప్ స్యాధీర్మశ్చపదాన్తేషత్వమపి । పరివ్రాట్ । పరివ్రాజౌ *
 విశ్వస్యవసురాటోః॥ ౬ - ౩ - ౧౨౨॥ దీర్ఘః । విశ్వరాట్ ।

విశ్వా రాడ్ । విశ్వరాజౌ । విశ్వా రాఢ్భ్యామ్ * సోః
 సంయోగాద్యోరస్తేచ ॥ ౮ - ౨ - ౨౯ ॥ పదాస్తేర్ఘులిచయః
 సంయోగస్తదాద్యోఃస్తోగ్లోపః । భృత్ । సస్యశ్చ త్వేనశః ।
 ఝలాంజశ్ ఝ శీతిశస్యజః । భృజ్జౌ । భృద్భ్యామ్ । త్యదా
 ద్యత్వంపరరూపత్వమ్ * తద్యోసఃసావనన్త్యయోః ॥ ౯ -
 ౨ - ౧౦౬ ॥ త్యదాదీనాం తదయోరనన్త్యయోః సఃస్యా
 త్ సా । స్యః । త్యో । త్వే । సః । తా । తే । యః । యా । యే
 పషః । ఐతౌ । పతే * జేప్రథమయో రమ్ ॥ ౯ - ౧ - ౨౮ ॥
 యుష్మదస్మద్భ్యాంపరస్య జే ఇత్యేతస్యప్రథమాద్వితీయయో
 శ్చాచ్ఛమాదేశః * త్వాహౌసా ॥ ౯ - ౨ - ౯౪ ॥ అనయోర్మపర్య
 న్తస్యత్వాహౌవాదేశౌస్తః * శేషేలోపః ॥ ౯ - ౨ - ౯౦ ॥
 పతయోష్టిలోపః । త్వమ్ । అహమ్ * యువావౌద్వివచనే ॥
 ౯ - ౨ - ౯౨ ॥ ద్వయోరుక్తావనయోర్మపర్యన్తస్యయువా
 వౌస్తోవిభక్తౌ * ప్రథమాయాశ్చద్వివచనేభాషాయామ్ ॥ ౯ -
 ౨ - ౯౮ ॥ ఛాజ్యేతయోరాత్వంలొకే । యువామ్ । అవామ్ *
 యూయవయాజసి ॥ ౯ - ౨ - ౯౩ ॥ అనయోర్మపర్యన్తస్య ।
 యూయమ్ । వయమ్ * త్వమావేకవచనే ॥ ౯ - ౨ - ౯౭ ॥
 పకస్యోక్తావనయోర్మపర్యన్తస్య త్వమాస్తోవిభక్తౌ * ద్వితీ
 యాయాం చ ॥ ౯ - ౨ - ౯౭ ॥ అనయోరాత్ స్యాత్ ।
 త్వామ్ । మామ్ * శసోన ॥ ౯ - ౧ - ౨౯ ॥ ఆభ్యామ్ । శ
 సోనఃస్యాదమోఽపవాదః । ఆదేఃపరస్య । సంయోగాన్తలోపః ।
 యుష్మాన్ । అస్మా * యోఽచి ॥ ౯ - ౧ - ౯౯ ॥ అనయో
 ర్యకారాదేశః స్యాదనాదేశేఽజా దౌపరతః । త్వయా ।

మయా * యుష్మదస్తదోరనాదేశే || 2 - 1 - ౮౬ || అనయో
 రాత్ స్యాదనాదేశేహలాదౌ | యువాభ్యామ్ | ఆవాభ్యామ్ |
 యుష్టాభిః | అస్తాభిః * తుభ్యమహ్యౌజయి || 2 - 1 - ౯౫ ||
 అనయోర్మపర్యస్తస్యటిలోపః | తుభ్యమ్ | మహ్యమ్ * భ్యసో
 భ్యమ్ || 2 - ౧ - 30 || ఆభ్యాంపరస్య | యుష్మభ్యమ్ | అస్తభ్యమ్ *
 ఏకవచనస్యచ || 2 - ౧ - 31 || ఆభ్యాంజసేరత్ | త్వత్ |
 మత్ * పశ్చిమ్యాఅత్ || 2 - ౧ - 3౧ || ఆభ్యాంపశ్చిమ్యా
 భ్యసోఽత్ స్యాత్ | యుష్మత్ | అస్తత్ * తవమమాజసే || 2 - ౧ -
 ౯౬ || అనయోర్మపర్యస్తస్య * యుష్మదస్తద్భ్యాంజసోఽత్ || 2 -
 ౧ - ౨2 || తవ | మమ | యువయోః | ఆవయోః * సామఆక
 మ్ || 2 - ౧ - 33 || ఆభ్యాంసామఆకమ్ | యుష్మకమ్ | అ
 స్తకమ్ | త్వయి | మయి | యువయోః | ఆవయోః | యు
 స్తాసు | అస్తాసు * యుష్మదస్తదోఃషష్ఠీచతుర్థీ ద్వితీయాష్టయో
 ర్వాంనావౌ || ౮ - ౧ - ౨౦ || పదాత్ పరయోరపదాదౌస్థిత
 యోఃషష్ఠ్యాదివిశిష్టయోర్వానావావిత్యాదేశౌస్తః * బహువ
 చనస్యవస్మసౌ || ౮ - ౧ - ౨౧ || ఉక్తవిధయోరనయోః
 షష్ఠ్యాది బహువచనాంతయోర్వస్మసౌస్తః * తేమయావే
 కవచనస్య || ౮ - ౧ - ౨౨ || ఉక్తవిధయోరనయోషష్ఠీచతుర్థ్యేక
 వచనాంతయోస్తే మేపతౌస్తః * త్వామాద్వితీయాయాః ||
 ౮ - ౧ - ౨3 || ద్వితీయైకవచనాంతయోస్త్యామా ఇత్యాదేశౌ
 స్తః || శ్రీశస్త్యావతుమాపీహదత్తాత్ తే మేఽపిశర్మసః | స్వా
 మీ తే మేఽపిసహరిః పాతువామపినౌవిభుః | సుఖంవాంనౌద
 దాత్వీశః పతిర్వాప్యపి నౌహరిః | సోఽవ్యాద్వ్యోనఃశివంవో

నోదద్యాత్ సేవ్యో న్రవఃసనః । పకవాక్యేయస్సనస్సదాదే
 శావత్తివ్యాః । అన్వాదేశేతు నిత్యంస్యః । ధాతాతేభక్తోఽ
 స్తి ధాతాతవభక్తోఽస్తి । తస్మై తేనమ్యిత్యేవ । సుపాత్
 సుపాద్ । సుపాదౌ * పాదఃపత్ ॥ ౬-౪-౧౩౦ ॥ పాచ్ఛ
 ద్వాంతంయదగ్గం భం తదవయవస్యపాచ్ఛబ్జస్య పదాదేశః ।
 సుపదః । సుపదా । సుపాద్భ్యామ్ । అగ్నిమత్ । అగ్నిమ
 గౌ । అగ్నిమథమ్ * అనిదితాంహలఉపధాయాఃక్లితి ॥ ౬-౪
 ౨౪ ॥ హలస్తానా మనిదితామక్తానా ముపధాయానస్యలో
 పః కితి జితి । నుమ్ । సంయోగాంతస్య లోపః । నస్య కుత్స్వేన
 యః । ప్రాజ్ । ప్రాజ్ఞా । ప్రాజ్ఞః * అచః ॥ ౬-౪
 ౧౩౧ ॥ లుప్తనకారస్యాజ్ఞ తేర్ఘస్యాకారస్యలోపః * చౌ ॥
 ౬-౩-౧౩౨ ॥ లుప్తాకారనకారాజ్ఞతౌ పరే పూర్వస్యా
 నోదీర్ఘః । ప్రాచః । ప్రాగ్భ్యామ్ । ప్రత్యజ్ । ప్రత్యజ్ఞా ।
 ప్రలీచః । ప్రత్యగ్భ్యామ్ । ఉదజ్ । ఉదజ్ఞా * ఉదజుత్ ॥
 ౬-౪-౧౩౩ ॥ ఉచ్ఛబ్దాత్ పరస్య లుప్తనకారాజ్ఞ తేర్ఘ
 స్యాకారస్యకుత్ । ఉదీచః । ఉదగ్భ్యామ్ * సమఃసమి ॥
 ౬-౩-౧౩౪ ॥ అప్రత్యయాస్తేఽజ్ఞతౌ । సమ్యజ్ । సమ్య
 జ్ఞా । సమీచః । సమ్యగ్భ్యామ్ * సహస్యసక్రిః ॥ ౬-౩
 ౧౩౫ ॥ తథా । సద్యజ్ * తిరసస్తిర్యలోపే ॥ ౬-౩-౧౩౬ ॥
 అలుప్తాకారేఽజ్ఞతావప్రత్యయాస్తే । తిరసస్తిర్యాదేశః ।
 తిర్యజ్ । తిర్యజ్ఞా । తిరశ్చః । తిర్యగ్భ్యామ్ * నాజ్ఞాః
 సూజాయామ్ ॥ ౬-౪-౩౦ ॥ పూజార్థస్యాజ్ఞ తేరుపధాయా
 నస్య లోపా న । ప్రాజ్ । ప్రాజ్ఞా । నలోపాభావాత్

అలోపోసప్రాశ్చమ్ | ప్రాశ్చమ్ | ప్రాశ్చమ్ | ఏవంపూజా
 ధేప్రత్యక్షాదయః | క్రుక్ | క్రుక్ | క్రుక్ | క్రుక్ | ప
 యోముక్ | పయోముక్ | పయోముక్ | పయోముక్ |
 ఉగ్ధాస్వమ్ * సాస్తమహతఃసంయోగస్య || ౬-౪-౧౦ ||
 సాస్తసంయోగస్య మహతశ్చయ సకారస్తస్యోపధాయా ది
 స్తోఽసమ్మద్ధా సర్వనామస్థానే | మహాన్ | మహాన్తా | మ
 హాన్తః | హేమహన్ | మహాద్భ్యమ్ * అత్వస్తస్యచా
 ధాతోః || ౬ - ౪ - ౧౪ || అత్వస్తస్యోపధాయాస్థోధాతుభి
 న్నాస్తస్యచాసమ్మద్ధా | ఫీమాన్ | ఫీమాన్తా | ఫీమాన్తః |
 హేఫీమాన్ | శసాహాహాద్వత్ | ధాశేఽవతుః | డిత్వసా
 మ్ధ్యాభస్యోపేంద్రోపః | భవాన్ | భవాన్తా | శత్రస్తస్య
 తు భవాన్ * ఉభేఅభ్యస్తమ్ || ౬ - ౧ - ౫ || షాస్తద్విత్వప్ర
 కరణేయేద్వేపినానే తేఉభేసముచితే అభ్యస్తసంజ్ఞాస్తః *
 నాభ్యస్తాచ్చతుః || ౬ - ౧ - ౭౮ || అభ్యస్తాచ్చతురుమ్నా
 సంతా | సంతా * శ్చిత్వావయంషక్ || ౬ - ౧ - ౬ || ష
 డ్ధాశవోఽన్యేఽక్షిరిశ్చ సప్తమపలే అభ్యస్తసంజ్ఞాస్యః |
 షత్ | షత్ | షత్ | ఏవమ్ | జాగ్రత్ | డిగ్రత్ |
 శాసత్ | చకాసత్ | గుప్ | గుహా | గుపః | గుప్యామ్ *
 త్యదాదిషుశ్చోనాలోచనేకశ్చ || ౩ - ౨ - ౬౦ || త్యదాది
 షూపపదేష్వజ్ఞానార్ధశ్చ శేః కిశ్ | చాల్ క్వి * ఆసర్వ
 నాముః || ౬-౩-౯౦ || దృగ్ దృశవతుషు | తాదృక్ | తాదృశౌ |
 తాదృశః | తాదృగ్భ్యమ్ | వ్రశ్చేలిషః | జత్వచత్వే | విక్ |
 విక్ | విశౌ | విశః | విశ్యామ్ * నశేర్వా || ౮ - ౩ - ౬౩ ||

నశేః కవర్గోఽన్తాదేశో వాపదాన్తే । నక్ । నట్ । నశౌ । న
 శః । నగ్భ్యామ్ । నడ్భ్యామ్ * స్పృశోఽనుదకే క్విత్ ॥
 ౩ - ౧ - ౩౫౮ ॥ అనుదకేసుప్యపపదేస్పృశేః క్విత్ । ఘృ
 తస్పృక్ । ఘృతస్పృశౌ । ఘృతస్పృశః । దధృక్ । దధృ
 షా । దదృగ్భ్యామ్ । రత్నముట్ । రత్నముషా । రత్నము
 డ్భ్యామ్ । షట్ । షడ్భిః । షడ్భ్యః ౨ । షణ్ణామ్ । షట్సు ।
 రుత్వంప్రతిపత్వస్యాసిద్ధత్వాత్ ససజుషోరితిరుత్వమ్* రో
 రుపధాయాదీర్లుఇకః ॥ ౮ - ౧ - ౬౭ ॥ రేఫవాన్తయారుప
 థాయాఇకాదీర్లుఃపదాన్తేపిపఠిఃపిపఠిషాపిపఠిర్భ్యామ్* ను
 మ్విసర్జనీయశర్వ్యవాయేఽపి ॥ ౮ - ౩ - ౫౮ ॥ ఏతైఃప్ర
 త్యేకంవ్యవధానేఽపి ఇణ్కుభ్యాం పరస్యమూర్ధన్యాదేశః ।
 త్సౌత్వేనపూర్వస్యఃపిపఠిష్టు । పిపఠిఃషు । చికిః । చికిర్షా ।
 చికిర్భ్యామ్ । చికిర్షు । విద్వాత్ । విద్వాంసా । హేవిద్వాత్ *
 వసోఃసంప్రసారణమ్ ॥ ౬ - ౪ - ౧౩౧ ॥ వస్వస్తస్యభస్య
 సంప్రసారణంస్యాత్ । విచుషఃపసుస్రంస్వితదః । విష్వద్యా
 మ్* పుంసోసుఽక్షే ॥ ౭ - ౧ - ౮౯ ॥ సర్వనామస్థానే । పు
 మాన్ । హేపుమాన్ । పుమాంసా । పుంసః । పుమ్భ్యామ్ ।
 పుంసు । ఋదుశనేత్యనక్షణశనా । ఉశనసా * అస్యసమ్బు
 ద్ధౌవాఽనక్షణలోపశ్చవాచాచ్యః । హేఉశన । హేఉశనన్ ।
 హేఉశనః । హేఉశనసా । ఉశనోభ్యామ్ । ఉశనస్సు । అ
 నేహ । అనేహసా । హేఅనేహః । వేధాః । వేధసా । హే
 వేధః । వేధోభ్యామ్ * అదసదౌసులోపశ్చ ॥ ౭ - ౧ -
 ౧౦౭ ॥ అదసదౌత్ స్యాత్ । సాసులోపశ్చ । తదోరితిసః । అసా ।

త్యదాద్యత్వమ్ । పరకూపత్వమ్ । పృథ్విః * అవసోఽసేదా
దుదోషః ॥ ౮ - ౧ ౦ ॥ అవసోఽసాస్త్రస్యదాత్ పరస్యఉకూ
గౌదస్యమశ్చ । ఆస్త్రతమ్యాధ్విస్వస్య ఉద్గీర్ణిస్యఃః । అమూ
నసఃః । గుణః * ఏతశ్చహువదనే ॥ ౮ - ౨ - ౧౦ ॥ అ
సోదాత్ పరవ్యైతశ్చదస్యమోబహ్వాగ్ధోఽత్తా । అమీ । పూర్వ
ప్రాసృమిఃః భక్తికార్యః ప్రాప్త పశ్చాదత్వమత్వే । అ
నుమ్ । అమూ । అమూన్ । ముచ్చేష్ట తేసిసంజ్ఞాయాః నా
ధామః * సమునే ॥ ౮ - ౩ ॥ నాథావేర్తివ్యేక్యలే మా
ధావోనాస్థిః । అమునా । అమూన్యామ్ । అమీభిః । అము
ప్తే । అమీభిః । అముచ్చేత్ । అముప్య । అముయోః । అ
మిషమ్ । అముష్మిక్ । అమిషు * ఇహలస్త్రీలింగశబ్దాః *

నహూన్యః ॥ ౮ - ౪ - ౩౪ ॥ యోపదాస్తేచ * ౧౦
ప్యలిప్యపిప్యోమదినహితమన్వా ॥ ౬ ౩ ౧౧౬ ॥ క్విఃఽస్తేషు
పూర్వపరస్యోద్గీర్ణిః ఉపానత్ । ఉపానవత్ । ఉపానత్సృష్టి
న్నైస్తాత్ కుత్వేనఘః ఉష్ణిక్ । ఉష్ణివత్ । ఉష్ణిగ్భ్యామ్ ।
ద్యౌః । దివా । దివః । ద్యుభ్యామ్ । గీః । గీరౌ । గీరః । ఏవం
పూః । చతస్రః । చతస్రణామ్ । కా । కే । కాః । సర్వా
వత్ * యునా ॥ ౭ - ౨ ౧౧౦ ॥ ఇదమోదస్యయః । ఇ
దామ్ । త్యదాద్యత్వమ్ । పరకూపత్వమ్ । టాప్ । దశ్చలి
మః । ఇమే । ఇమాః । ఇమామ్ । అనయా । హలిలోపః । ఆ
భ్యామ్ । అభిః । అస్యై । అస్యాః ౨ । అనయోః । అసామ్ ।
అస్యామ్ । ఆసు । స్రక్ । స్రజః । స్రగ్భ్యామ్ । త్యదాద్యత్వమ్ ।
టాప్ । స్యా । త్యే । త్యాః । ఏవమ్ । తద్ । ఏతద్ । వాక్ ।

వాచా । వాగ్భ్యామ్ । వాతు । అవశబ్దోనిత్యంబహువచ
నాంతః । అప్తనితిదీర్ఘః । అపః * అపోభి ॥ ౭ - ౪ - ౪౮ ॥
అపస్తకారోభాదప్రత్యయే । అద్భిః । అద్భ్యః । అపామ్ । అ
పు । దిక్ । దిగ్ । దిశః । దిగ్భ్యామ్ । త్యదాదిష్టితిదృశేః
క్విప్విథానాదన్యత్రాపికుత్వమ్ । దృక్ । దృగ్ । దృశౌ । దృ
గ్భ్యామ్ । త్విడ్ । త్విషా । త్విష్టాభ్యామ్ । ససజుషారితిరు
న్వమ్ । సజూః । సజుషా । సజూర్భ్యామ్ । ఆశీః । ఆశిషా ।
ఆశిర్భ్యామ్ । అసా । ఉత్సవత్స్వే । అమూ । అమూః । అ
మూయా । అమూభ్యామ్ । అమూభిః । అముష్వై । అమూ
భ్యః । అముశ్యైః ॥ అముయోః ॥ అమూషామ్ । అము
న్యమ్ । అమూషు * ఇతిహలస్తస్త్రిలిక్షశబ్దాః * * *

స్వమోక్షుక్ । నత్వమ్ । స్వనహత్ । స్వనహిహి ।
చతురసహహారిభ్యామ్ । స్వనత్వాంహి । పునస్తస్వత్ । శే
ష పుంసల్ । వాః । వాగ్ । వారి । వారా । వాగ్భ్యామ్ ।
చర్వాగ్ । ఓమ్ । కే । కాని । ఇహమ్ । ఇషే । ఇమాన్ * అ
న్వాదేశే నపుంసలేపస్వప్తివ్యుః । ఏనల్ । ఏనే । ఏనాని ।
ఏనేన । ఏనయోః । బ్రహ్మ । విభాషాకర్తవ్యః । అహ్నా । అ
హని । అహని * అహన్ ॥ ౮ ॥ అహనిన్త్య
స్యఃపరాంతే । అహవాభ్యామ్ । దణ్టి । దణ్టిన్ । దణ్టిని । ద
ణ్టినా । దణ్టిభ్యామ్ । సుపని । టిలోపః । సుపధి । సుపథ్థాని ।
ఊర్న్ । ఊర్గ్ । ఊర్ణి । సరజానాంసంయోగః । తత్ । తే ।
తాని । యత్ । యే । యాని । ఏతత్ । ఏతే । ఏతాని । గ
వాక్ । గోవీ । గవాభ్యేపునస్తద్వత్ । గోచా । గవాగ్భ్యామ్ ।

శక్యత్ । శక్యతీ । శక్యన్తి । దదత్ * వానపుంసకస్య ॥ ౭
 ౧ - ౭౯ ॥ అభ్యస్తాత్ పరస్యవానుమ్ సర్వశామస్థానే । దద
 డ్తి । నదతి । తుదత్ * ఆచ్ఛీనద్యోర్నుమ్ ॥ ౭ - ౧ - ౮౦ ॥
 అవన్తాస్తాత్ పరోయః శతురవయవస్తదన్తస్య నుమ్ । వా శీన
 ద్యోః । తుదన్తి । తుదతీ । తుదన్తి । భాత్ । భాన్తి । భాతీ ।
 భాన్తి । పచల్ * శ్వప్ శ్వనోర్నిత్యమ్ ॥ ౭ - ౧ - ౮౧ ॥
 శప్ శ్వనోరాత్ పరోయః శతురవయవస్తదన్తస్య నుమ్ శీన
 ద్యోః । పచన్తి । పచన్తి । దీవ్యల్ । దీవ్యన్తి । దీవ్యన్తి । ధనుః ।
 ధనుషీ । సాస్తేఽపిర్లుః । నుమ్విసర్జ్యైషః । ధనుఃపి । ధ
 నుషా । ధనుర్భ్యామ్ । పవంచతుర్నైషరాఃయః । పయః । ప
 యస । పయాంసి । పయసా । పయోభ్యామ్ । సుపుమ్ । సు
 ప్సాసి । సుపుమాంసి । అః । విభక్తికార్యమ్ । ఉత్పాత్యై
 అమూ । అమూని । శేషపుంవత్ * * * *

ఇహం నైసపుంసకీర్ష్యశ్చ ॥

స్వగాదిపాతశుభ్యయిమ్ ॥ ౧ ౧ ౩౭ ॥ స్వర్ ।
 అన్తర్ । ప్రాతర్ । పునర్ । ససుచర్ । ఉచ్చైస్ । స్వైస్ ।
 శనైస్ । బాధక్ । ఋతే । యుగపర్ । అరాత్ । పృథక్ ।
 హ్యచ్ । శ్వచ్ । దివా । రాత్రౌ । సాయమ్ । చిరమ్ । ప
 నాక్ । ఈషత్ । జోషమ్ । తూష్ణిమ్ । బహిన్ । అవస్ ।
 సమయా । నికషా । స్వయమ్ । వృథా । నక్తిమ్ । నభో ।
 హేతౌ । ఇద్ధా । అద్ధా । సామి । వత్ । బ్రహ్మణవత్ । మ
 త్రియవత్ । సనా । ఉపథా । తిరన్ । సనత్ । సనాత్ । అ
 న్తరా । అన్తరేణ । జ్యోక్ । కమ్ । శమ్ । సహసా । వినా ।

నానా | స్వస్తి | స్వధా | అలమ్ | వషట్ | శ్రౌషత్ | వా
 షట్ | అన్యత్ | అస్తి | ఉపాంశు | క్షమా | విహాయసా |
 దోషా | మృషా | విధ్యా | ముధా | పురా | నిధో | మిథన్ |
 ప్రాయస్ | ముహున | ప్రవాహుకమ్ | ప్రవాహికా | ఆ
 ర్యహుమ్ | అభిక్ష్ణమ్ | సాకిమ్ | సార్థమ్ | నమన్ | హిరుక్ |
 ధక్ | లగ | అమ్ | ఆమ్ | స్రతామ్ | స్రకాన్ | స్రకాన్ |
 మా | మాజ్ | ఆప్యతిగణోఽయమ్ | చ | వా | హా | అహా |
 పవ | పుమ్ | నూనమ్ | శశ్వత్ | యుగపత్ | భూయస్ |
 కూపత్ | సూపత్ | కుఙిత్ | నేత్ | శేత్ | చశ్ | యిన్ర
 లత్ర | కిచ్చిత్ | నహ | హంత | మాకిమ్ | మాకిమ్ | నకి |
 లకిమ్ | మాజ్ | నభా | యావత్ | రావత్ | వైస్ | వైస్ |
 వైస్ | రై | శ్రౌషత్ | వాషట్ | స్వాహా | స్వధా | వషట్ |
 ఓమ్ | తుమ్ | రథాహి | ధిలు | కిం | లభి | సుస్సు | స్త | ఆ
 రహ | ఉపసర్గవిభక్తిస్వరప్రవిగూపకాశ్చ | అవశిష్టమ్ | అ
 హంయిః | అస్తిక్షీరా | అ | ఆ | ఇ | ఈ | ఉ | ఊ | ఏ |
 ఐ | ఓ | ఔ | పశు | శుకమ్ | యథా | కథాచ | పాట్ | ప్యా
 ట్ | అగ్ | హై | హే | భోః | అయే | ఘ | ఙిమ | పకివ
 డే | పుత్ | ఆతః | చాదిరప్యాకృతిగణః | తసిలాచయః | ప్రాక్
 పాశపః | శన్ ప్రభృతయః | ప్రాక్ సమాసాస్తేభ్యః | అమ్ |
 ఆమ్ | కృతోద్ధాః | తసివతీ | నానాజ్ఞా | పతదంతసువ్యయమ్ | అ
 త ఇత్యాది * కృష్ణేజంతః || ౧ - ౧ - ౩౯ || కృద్యోమాంతప
 జంతశ్చతదంతసువ్యయమ్ | స్తారంస్తారమ్ | జీవసే | పథత్యై *
 క్వాతోసున్ కసునః || ౧ - ౧ - ౪౦ || పతదంత మవ్యయమ్ |

కృత్వా । ఉదేతోః । విస్మయః * అవ్యయాభావశ్చ ॥ ౧ - ౧ -
 ౪౦ ॥ ఆధిహరి * అవ్యయాదాపుపః ॥ ౨ - ౪ - ౪౨ ॥
 అవ్యయాదాపఃసుపశ్చలుక్ । తత్రశాలాయామ్ । అథ ॥ స
 దృశంతిషులిక్లేషు సర్వాసుచవిభక్తిషు ॥ వచనేషుచసర్వే
 షుయన్నవ్యేతితదవ్యయమ్ ॥ వష్టిభాగురిరల్లోపమవాప్యో
 రుపసర్గయోః ॥ ఆపంచైవహలంతానామ్ యథావాచానిశాది
 శా ॥ అవగాహః । వగాహః । అపిధానమ్ । పిధానమ్ * *

ఇత్యవ్యయాని.

శాస్త్రము * భావదయః * శాస్త్రము

లట్ లిట్ | లుట్ | లృట్ | లేట్ | లోట్ | లజ్ | లిజ్ |
 లుజ్ | లృజ్ | పమపఞ్చమోలకారశ్చన్దోమాత్రగోచరః *
 లఃకర్తృణిచబావేచాకర్తృకేభ్యః || 3 - ౪ - ౬౯ || లకారాః
 సకర్తృకేభ్యఃకర్తృణికర్తరిచస్యరకర్తృకేభ్యోభావేకర్తరిచ *
 వర్తమానేలట్ || 3 - ౨ - ౧౨3 || వర్తమానక్రియాన్వతే
 ధాతోస్త్వం | అటాఽతౌ | ఉచ్చారణసామధ్యాలస్యనే
 త్వమ్ | భూ సంతాయామ్ | కర్తృవివక్షాయామ్ భూ ల ఇలి
 స్థితే * ఉత్తస్యిసివధన్ధమిచ్ఛన్మన్రాత్యాధాసా
 ధాన్యమిడ్వహిమహిజ్ || 3 - ౪ - ౭౦ || పతేఽప్తదశలా
 దేశాఃస్యః * లఃపరస్మైపదమ్ || ౧ - ౪ - ౯౯ || లాదేశాఃప
 రస్మైపదసంజ్ఞాఃస్యః * తజానావాత్సనేపదమ్ || ౧ - ౪ - ౧౦౦ ||
 తజ్ ప్రర్యాహఃశానచ్ఛానచౌచపతత్సంజ్ఞాఃస్యః | పూర్వ
 సంజ్ఞాపదాః * అనుదాత్తజితఆత్మనేపదమ్ || ౧ - 3 - ౧౨ ||
 అనుదాత్తేతోజితశ్చధాతోరాత్మనేపదంస్యాత్ * స్వరితజి
 తఃకర్తృభిప్రాయేక్రియాఫలే || ౧ - 3 - ౭౨ || స్వరితేతోజితశ్చ
 ధాతోరాత్మనేపదంస్యాత్కర్తృగామినిక్రియాఫలే * శేషా
 త్కర్తరిపరస్మైపదమ్ || ౧ - 3 - ౭౩ || ఆత్మనేపదనిమిత్త
 హీనాధాతోఃకర్తరిపరస్మైపదంస్యాత్ * తిజస్త్రీణిత్త్రీణిప్రధ
 మమధ్యమోత్తమాః || ౧ - ౪ - ౧౦౧ || తిజఉభయోఃపద
 యోస్త్రీయస్త్రీకాః క్రమాత్ పతత్సంజ్ఞాఃస్యః * తాన్యేక
 వచన ద్వివచన బహువచనాన్యేకశః || ౧ - ౪ - ౧౦౨ || ల
 భిప్రధమాదిసంజ్ఞాని తిజస్త్రీణిత్త్రీణి ప్రత్యేకమేకవచనాదిసం
 జ్ఞానిస్యః * యుష్మద్యుపపదే సమానాధికరణే స్థానిన్యపి

మధ్యమః ॥ ౧ - ౪ - ౧౦౫ ॥ తిజ్వాచ్యకారకవాచినియుష్మ
 ద్యప్రయుజ్యమానేప్రయుజ్యమానేచమధ్యమః * అస్తుమ్యత్త
 మః ॥ ౧ - ౪ - ౧౦౬ ॥ తథాభూతేఽస్తుమ్యత్తమః * శేషే
 ప్రథమః ॥ ౧ - ౪ - ౧౦౭ ॥ భూ లి ఇతిజాతే * లిప్తిత్ సా
 ర్వధాతుకిమ్ ॥ ౩ ౪ - ౧౧౩ ॥ లిజఃశితశ్చధాత్వధికా
 రోఽపవిత్రంజ్ఞాఃస్యః * కిర్తరిశప్ ॥ ౩ ౧ ౬౮ ॥ ౩
 ర్క్రీడేసార్వధాతుపేషరేధాలోపప్ * సార్వధాతుకార్థధా
 తుకియః ॥ ౭ ౩ ౮౪ ॥ అనయోపరయోరిన్తస్యా
 క్కస్యగుణః ॥ అవాదేః ॥ భవతి ॥ భవణః * యోఽన్తః ॥
 ౭ ౧ - ౩ ॥ ప్రత్యయాపయవస్యర్పస్యాఽన్తాదేః ॥ అ
 తోగుణే ॥ భవన్తి ॥ భవసి ॥ భవణః ॥ భవభ ॥ అతోఽన్యోయి
 భి ॥ ౭ - ౩ - ౧౦౧ ॥ అతోఽన్యదీన్యోయిభావసార్వధాతుపే
 భవామి ॥ భవావః ॥ భవావః ॥ నిభవతి ॥ రోభవణః ॥ తేభ
 వన్తి ॥ త్వంభవసి ॥ యువాంభవణః ॥ యుయంభవ ॥ ౭
 హంభవామి ॥ అహంభవావః ॥ వయంభవావః * పరోక్షేప
 ట్ ॥ ౩ - ౧ - ౧౦౫ ॥ భూరాన్యరసవరోక్షాగ్రవృత్తేర్ధాతో
 గ్నిత్యైత్ ॥ అన్యరబావయః * పరోక్షేపరానాంబలశుశ్లలభు
 సణల్పనూః ॥ ౩ ౪ ౮౧ ॥ లిప్తిబావనాంబలావయః
 స్యః ॥ భూ అ ఇతిస్థితే * భువోపున్లలితోః ॥ ౬ - ౪ ౮౮ ॥
 అచి * లిటిధాతోరనభ్యాసస్య ॥ ౬ - ౧ ౮౮ ॥ లిటిపరేఽన
 భ్యాసధాత్వవయవస్యేకాచః ప్రథమస్య ద్వేస్తతిదిభూతాద
 చఃపరస్యతుద్వితీయస్య ॥ భూప్ భూప్ అ ఇతిస్థితే * పూర్వో
 ఽభ్యాసః ॥ ౬ - ౧ - ౪ ॥ అత్రయేద్వే తయోః * హలాదిః

శేషః ॥ ౭-౪-౬౦ ॥ అభ్యాసస్యాద్విత్ శిష్యతే న్యేహ
 లోలుప్యన్తై ॥ * హ్రస్వః ॥ ౭-౪-౫౯ ॥ అభ్యాసస్యా
 చః * భవతేరః ॥ ౭-౪-౬౩ ॥ భవతేరభ్యాసస్యోకార
 స్యఅస్యాన్లిటి * అభ్యాసేచర్ చ ॥ ౮-౪-౫౪ ॥ అ
 భ్యాసేఋలాంచరస్యర్జశశ్చ । ఋశాం జశఃఖయాం చరఇతి
 వివేకః । బభూవ । బభూవతుః । బభూవుః * లిట్ చ ॥ ౩-౪-
 ౧౧౫ ॥ లిడాదేశస్తిజార్ధధాతుకసంజ్ఞః * ఆర్ధధాతుకస్యే
 డ్వలాదేః ॥ ౭-౨-౩౫ ॥ బభూవిథ । బభూవథుః । బభూవ ।
 బభూవ । బభూవివ । బభూవిమ * అనద్యతనేలుట్ ॥ ౩-౩-
 ౧౫ ॥ భవిష్యత్యనద్యతనేర్ధేధాతోర్లుట్ * స్యతాసీల్యలు
 టోః ॥ ౩-౧-౩౩ ॥ ధాతోరేతాస్తోల్యలుటోఃపరతః । శ
 బాద్యపవాదః । ల్యఇతిల్యస్యటోర్ద్రహణమ్ * ఆర్ధధాతుకంశే
 షః ॥ ౩-౪-౧౧౪ ॥ తిజ్ఞిద్భ్యోన్యోధాతోరితివిహితఃప్ర
 త్యయపతత్సంజ్ఞఃస్యాత్ । ఇట్ * లుటఃప్రథమస్యడా౮౦ర
 సః ॥ ౨-౪-౮౫ ॥ డిత్వసామర్థ్యాదభస్యాపేటేర్లోషః । భ
 వితా * తాసస్త్యోర్లోషః ॥ ౭-౪-౫౦ ॥ సాదాప్రత్యయే
 * రిచ ॥ ౭-౪-౫౧ ॥ రాదాప్రత్యయేతథా । భవితా
 రా । భవితారః । భవితాసి । భవితాస్థః । భవితాస్థ । భ
 వితాస్తి । భవితాస్వః । భవితాస్తః * లృట్ శేషేచ ॥ ౩-
 ౩-౧౩ ॥ భవిష్యదధ్ధాతోర్లృట్ । క్రియాధ్ధాయాం క్రి
 యాయాంసత్యామసత్యాంవా । స్యః । ఇట్ । భవిష్యతి । భవి
 ష్యతః । భవిష్యన్తి । భవిష్యసి । భవిష్యథః । భవిష్యథ । భవిష్యామి ।
 భవిష్యావః । భవిష్యామః * లోట్ చ ॥ ౩-౩-౧౬౨ ॥ విధ్యాద్య

ధేమధాతోగ్లోట్ * ఆశిషిలిగ్లోటా || 3 - 3 - ౧? 3 || * ప
 రుః || 3 - ౪ ౮౬ || లోటకారస్యః | భవతు * తుమ్యా
 స్తాతజాః ప్యన్యతరస్యామ్ || ౭ - ౧ 3౫ || ఆశిషి మమ్యా
 స్తాతజ్వా | పరత్వాత్ సర్వాదేశః | భవరాత్ * లోహో
 లజ్వత్ || 3 - ౪ - ౮౫ || లోటస్తామాదయః సలోపః * యస్య
 స్థమిపాస్తాన్తస్తామః || 3 ౪ ౧౦౧ || జితశ్చక్షణాం రా
 మాదయః | భవరామ్ భవన్త * సేవ్యపిచ్చ || 3 ౪ ౮౭ ||
 లోయః సేర్నిసోఽపిచ్చ * లతోహేః || ౬ ౪ ౧౦౫ || లు
 క్ | భవ | భవరాత్ | భవరామ్ | భవత * మేర్నిః || 3 -
 ౪ - ౮౯ || లోటః * లఘుస్తామస్యపిచ్చ || 3 - ౪ ౯౨ ||
 లోపస్తామస్యాట్పిచ్చ హిన్యోగుత్సంస | ఇకారోచ్చారణసా
 మధ్యాత్ భవాని * లేప్రాధాతోః || ౧ ౪ ౮౦ || తేగత్య
 పసర్గసంజ్ఞకాథాతోః ప్రాగేవప్రయోక్తవ్యాః * అసలో
 || ౮ ౪ ౧౦౬ || ఉపసర్గస్థాన్నిమిత్తాస్పరస్యలోడాదేశస్యా
 నీచిసస్యణస్యాత్ | ప్రభవాణి * దురఃపత్వోపయోగపసర్గ
 స్వప్రతిషేహోపక్తిప్యః | దుఃస్థిః | దుర్భవాని * అస్తః శబ్దస్యా
 కపిణి త్వేషూపసర్గస్వంవాచ్యమ్ | అన్తర్భవాణి * నిన్యం
 జితః || 3 - ౪ - ౯౯ || సకారాన్తస్యజిమస్తామస్యనిన్యం
 పః | అలోస్త్యస్యేలిసలోపః | భవావ | భవామ * అన
 ర్యతనేలజ్ || 3 - ౨ - ౧౦౧ || అసన్యతనభూరార్థవృత్తే
 ధాతోగ్లోట్ * లుక్ లజ్ ల్యక్ డుడుదాతః || ౬ - ౪ - ౭౧ ||
 ఏష్యస్యాత్ * ఇతశ్చ || 3 - ౪ - ౧౦౦ || జితోలస్యపర
 స్తైపదమికారాన్తంయత్ తస్యలోపః | అభవత్ | అభవరామ్ |

అభవన్ | అభవః | అభవతమ్ | అభవత | అభవమ్ | అభ-
వావ | అభవాసు * విధినిమన్తతాసున్తతానీప్తసంప్రశ్న
ప్రార్థనేషుగీర్తి || ౩ - ౩ ౧౬౧ || పద్మధేషుధాతోర్లిజ్ *
యాసుర్బరన్తేపదేషుదాన్తోజచ్చ || ౩ - ౪ - ౧౦౩ || లిజఃప
రస్త్వేపదానాగయాసుదాగమోగీచ్చ * లిజఃసలోపోఽనన్త్య
స్య || ౨ - ౧ - ౨౮ || సార్వభాతుకాన్తోఽనన్త్యస్యసస్య
లోపః | ఇతిసాస్త్రే * లతోమేయః || ౨ ౧ ౨౦ ||
అతఃపరస్య సార్వభాతుకావయవస్య యాచ్ ఇన్యస్యేయ్ |
లిజః * లోపోవ్యోర్వృత్తి || ౬ - ౧ ౬౬ || భవేత్ |
భవేతామ్ * యోగ్యత్ || ౩ - ౪ - ౧౦౨ || లిజః | భవే
యః | భవేః | భవేతమ్ | భవేత | భవేయమ్ | భవేన |
భవేహ * లిజః * || ౩ ౪ ౧౦౬ || అశేషగీర్తి
సార్వభాతుకసంభాసోత్ * కిదాశేష || ౩ ౪ - ౧౦౪ ||
అశేషగీర్తియానుస్థిత | స్తోమసంయోగావ్యోరీసలోపః *
గీర్తిచ || ౧ ౧ ౫ || గీర్తినిస్సమితైర్గీర్తిషుజేషుపృథ్విన్తః |
భూయాన్ | భూయాస్తామ్ | భూయాసుః | భూయాః |
భూయాస్తమ్ | భూయాస్త | భూయాసమ్ | భూయాప్య |
భూయాప్య * లుక్ || ౩ ౨ - ౧౦౦ || గూర్ధాధేధాన్తోర్లు
ప్యోత్ * మాబలుక్ || ౩ - ౩ ౧౭౫ || సర్వలకారా
పవాచః * స్తోత్తరేలక్చ || ౩ - ౩ ౧౭౬ || స్తోత్తరేమా
లప్యోచ్చాబుక్ * నిలజి || ౩ ౧ ౪౩ || శబాచ్యపవాచః |
జైసిక్ || ౩ ౧ ౪౪ || ఇచావితో * గాతిస్థాఘపాఘా
భ్యోసిచఃపరస్త్వేవజేషు || ౨ - ౪ ౭౭ || లుక్ | గాపావిహే

తాదేశపిబతీగృహ్యేతే * భూసువోస్తిజి || ౨ - ౩ - ౮౮ ||
 భూసూపతయోఃసార్వధాతుకేతిజిగుణోన | అభూత్ | అభూ
 తామ్ | అభూవన్ | అభూః | అభూతమ్ | అభూత | అభూ
 వమ్ | అభూవ | అభూమ | * నమాజ్యోగే || ౬ - ౪ - ౨౪ ||
 ఆదాటౌనస్తః | మాభవన్ భూత్ | మాస్తభవత్ | మాస్తభూ
 త్ * లిజ్మిమిత్తేలృజ్చియాతిపత్తౌ || ౩ - ౩ - ౧౩౯ || హేతుహేతు
 మద్భావాదిలిజ్మిమిత్తం తత్రభవిష్యత్యర్థే లృజ్చియాయాఅని
 ప్పత్తౌగమ్యమానాయామ్ | అభవిష్యత్ | అభవిష్యతామ్ | అ
 భవిష్యన్ | అభవిష్యః | అభవిష్యతమ్ | అభవిష్యత | అభవిష్యమ్ |
 అభవిష్యవ | అభవిష్యసు * సువృష్టిశ్చేదభవిష్యత్ తదా
 సుభిక్షమభవిష్యత్ | ఇత్యాదిజ్ఞేయమ్ | అతసాతత్యగమనే | ౨ |
 అతతి * అతఆదేః || ౨ - ౪ - ౨౦ || అభ్యాసస్యాదేరతో
 దీర్ఘఃస్యాత్ | ఆత | ఆతతుః | ఆతుః | ఆతిథ | ఆతథుః | ఆ
 త | ఆత | ఆతివ | ఆతిమ | అతితా | అతివ్యతి | ఆతతు *
 ఆడజాదీనామ్ || ౬ - ౪ - ౨౧ || అజాదేరగ్లస్యాడ్లుగ్లు
 జ్ఞు | ఆతత్ | ఆతేత్ | అత్యాత్ | అత్యాస్తామ్ | లుజిసిచిఇ
 డాగమేకృతే * అస్తిసిచోఽపృక్తే || ౨ - ౩ - ౯౬ || విద్యమా
 నాత్ సిచోఽస్తేశ్చ పరస్యాప్పక్తస్యహలశ్చడాగమః * ఇట
 శ్చటి || ౮ - ౧ - ౨౮ || ఇటఃపరస్యసస్యలోపఃస్యాదీటి | సి
 డ్లోపపకాదేశోసిద్ధోవాచ్యః | ఆతిత్ | ఆతిస్తామ్ * సిజ
 భ్యస్తవిదిభ్యశ్చ || ౩ - ౪ - ౧౦౯ || సిచోఽభ్యస్తాద్విదేశ్చ
 పరస్యజిత్ సంబద్ధిన్ యేర్జున్ | ఆతిమః | ఆతీః | ఆతిష్ఠమ్ | ఆ
 తిష్ఠ | ఆతిషమ్ | ఆతిష్ఠ | ఆతిష్ఠ | ఆతిష్ఠత్ | పిధుగత్యామ్ ౩ *

హ్రస్వంలఘు ॥ ౧ - ౪ - ౧౦ ॥ సంయోగేగురు ॥ ౧ -
 ౧౧ ॥ సంయోగేపరేహ్రస్వంగురు * దీర్ఘఞ్చ ॥ ౧ -
 ౧౨ ॥ గురుస్యాత్ * పుగస్తలఘూపథస్యచ ॥ ౨ ౩ -
 ౫౬ ॥ పుగస్తలఘూపథస్యచాగ్నేకోగుణఃసార్వధాతు
 కార్థధామయోః । ధార్వాజ్జరిసః । సేధతిషత్వమ్ । సిషే
 థ * అసంయోగాగ్లిట్కేత్ ॥ ౧ - ౨ - ౫ ॥ అసంయోగాత్ ప
 రోఽపిగ్లిట్కేత్ స్యాత్ । సిషిథతుః । సిషిథుః । సిషేధిథ । సిషిథ
 ధుః । సిషిథ । సిషేథ । సిషిథివ । సిషిథిను । సేధితా । సేధిష్యతి ।
 సేధతు । అసేధత్ । సేధేత్ । సిధ్యాత్ । అసేధీత్ । అసే
 ధిష్యత్ । పవంచలీసంఘానే । ౪ । పుచశోకే । ౫ । గదవ్యక్తా
 యాంవాది । ౬ । ౧౫౭ * నేగ్గు సవపపవఘుమాస్యతిహ
 ద్రియాతి వాద్రాం స్యాత్ ప । తివహలిశావ్యలిచినోఽదేధిషు
 చ ॥ ౫ - ౪ - ౧౨ ॥ ఉపసర్గస్థిన్నిమిత్తైత్ పరస్య నేగ్గోఽ
 దాః పురేషు । ప్రణిగతి * తుహూయ్యుః ॥ ౨ - ౪
 ౬౨ ॥ అభ్యాసపవగ్గిహకాంయోచ్చపగ్గాదేశః * అతడపధా
 యాః ॥ ౨ ౨ ౧౧౬ ॥ వృద్ధిఃసృజ్జణితిచప్రత్యయోఽ
 గాద । జగవసుః । జగదః । జగదిథ । జగదధుః । జగద *
 ణలుక్తమోవా ॥ ౨ - ౧ - ౯౧ ॥ జిగ్రస్యాత్ । జగాసి ।
 జగసి । జగదివ । జగదిను । గదితా । గదిష్యతి । గదతు ।
 అగదత్ । గదేత్ । గద్యాత్ * అతోహలాదేర్లఘోః ॥
 ౨ - ౨ - ౨ ॥ హలాదేర్లఘోర్వృద్ధిర్వేడాదౌపరస్తేపదే
 సిచి । అగాదీత్ । అగదీత్ । అగదిష్యత్ । గదఅవ్యక్తేశ
 భే । ౨ । * తోసః ॥ ౬ - ౧ - ౬౫ ॥ ధాత్వాదేర్లస్యసః ।

ణోపదేశా స్త్వనద్దనాటినాథాక్షదన్దనకన్మాన్మతః * ఉ
 పసగ్గాదసమాసేపిణోపదేశస్య ॥ ౮ - ౪ - ౧౪ ॥ ఉప
 సగ్గస్థాన్నిమిత్తాత్ పరస్యణోపదేశస్యథాతోర్నస్యణః । ప్ర
 ణదతి । ప్రణినదతి । నదతి । ననాద * అతపకఘాల్ మధ్యే
 నాదేశాదేర్లిటి ॥ ౬ - ౪ - ౧౨౦ ॥ లిణ్నిమిత్తాదేశాదికంస
 భవతియదజ్జంతదవయవస్యాసంయుక్తహల్లధ్యస్థస్యాతపత్వ
 మభ్యాసలోపశ్చకితిలిటి * ధలిచసేటి ॥ ౬ - ౪ - ౧౨౧ ॥
 ప్రాగుక్తంస్యాత్ । నేదిథ । నేదధుః । నేద । ననాద । ననద । నేది
 వ । నేదిమ । నదితా । నదిష్యతి । నదతు । అనదత్ । నదేత్ ।
 నద్యాత్ । అనాదీత్ । అనదీత్ । అనదిష్యత్ । టునదిసమ్మ
 ధ్ధా ॥ ౮ ॥ * ఆదిర్జిటుడవః ॥ ౧ - ౩ - ౫ ॥ ఉపదేశేథాతో
 రాద్యాపతేఇతఃస్యః * ఇదితోనుమ్థాతోః ॥ ౭-౧-౫౮ ॥
 నన్దతి । ననన్ద । నన్దితా । నన్దిష్యతి । నన్దతు । అనన్దత్ । నన్దే
 త్ । నన్ద్యాత్ । అనన్దీత్ । అనన్దిష్యత్ । అర్చపూజాయామ్ ।
 అర్చతి * తస్మాన్నుడ్ద్విహలః ॥ ౭ - ౪ - ౭౧ ॥ ద్విహ
 లోథాతోర్ద్విరీభూతాత్ పరస్యనుటస్యాత్ । ఆనర్చ । ఆన
 ర్చతుః । అర్చితా । అర్చిష్యతి । అర్చతు । ఆర్చత్ । అర్కే
 త్ । అర్చ్యాత్ । ఆర్చీత్ । ఆర్చిష్యత్ । వ్రజగతా । గం
 వ్రజతి । వవ్రాజ । వ్రజితా । వ్రజిష్యతి । వ్రజతు । అవ్రజత్
 వ్రజేత్ । వ్రజ్యాత్ * వదవ్రజహలన్తస్యాచః ॥ ౭ - ౨ - ౩
 పషామచోవృద్ధిః సిచిపరస్మైపదేషు । అవ్రాజీత్ । అవ్రజిష
 త్ । కటేవన్నావరణయోః । ౧౧ । కటతి । చకాట । క
 తా । కటిష్యతి । కటతు । అకటత్ । కటేత్ । కట్యాత్

ప్రస్తుతమున శ్వసజాగృహిణీశ్చైవదితామ్ || ౭ - ౨ - ౫ || ఛ
మయాస్తస్య తుణాదేర్ణ్యస్తస్య శ్వయతేరేదితశ్చవృద్ధిర్ను
రాదాసిచి । అకటిత్ । అకటిష్యత్ । గుపూరతుణే । ౧౨ *
గుపూఢాపవిచ్ఛిపణిపనిభ్యాయః || ౩ - ౧ - ౨౮ || స్వా
థే * సనాద్యన్తాధాతవః || ౩ - ౧ - ౩౨ || సనాదయఃక
మేర్లిజంతాఃప్రత్యయాఅస్తేయేషాంలేఖాతుసంజ్ఞకాః । ధాతు
త్వాల్లరాదయః । గోపాయతి * ఆయాదయఆర్థధాతుకే
వా || ౩ - ౧ - ౩౦ || ఆర్థధాతుకవివక్షాయామాయాద
యోవాసుః * కాస్యనేకాచలమ్వక్తవ్యః । లిటి । ఆస్
కాసోరామ్విధానాన్తస్యనేత్వమ్* అతోలోపః||౬-౪-౪౮||
ఆర్థధాతుకోపదేశేయదదస్తంతస్యాతోలోపఆర్థధాతుకే *
ఆమః || ౨ - ౪ - ౮౧ || ఆమఃపరస్యలుక్ * కృష్ణాచాను
ప్రయుజ్యతేలిటి || ౩ - ౧ - ౪౦ || ఆమన్తాగ్లిట్పరాఃకృభ్య
స్తయోఽనుప్రయుజ్యస్తే । తేషాంద్విత్యాది* ఉరత్ || ౭ -
౪ - ౬౬ || అభ్యాసమువర్ణస్యాత్ । వృద్ధిః । గోపాయాఇచ్చ
కార । ద్విత్యాత్ పరల్వాద్యణిప్రాప్తే * ద్వీర్వచనేఽచి ||
౧ - ౧ - ౫౯ || ద్విత్యనిమిత్తేఽచిఅచఆదేశోనద్విత్వేకర్తవ్యే
గోపాయాఇచ్చక్రతుః * ఏకాచఉపదేశేఽనుదాత్తాత్ || ౭ -
౨ - ౧౦ || ఉపదేశేయోధాతురేకాజనుదాత్తశ్చ తతఆర్థ
ధాతుకస్యేన్ను || ఉద్బాదన్తైర్భౌతిరుక్తము శీఘ్రముయుశ్వి
డీజ్ శ్రీభిః|వృజ్ వృజ్ఞాంచవినైకాచోఽజన్తేషునిహతాఃస్మృ
తాః || కాన్తేషుశక్లేకః । చాన్తేషుపచ్ఛమువ్రిచ్ఛవచ్ఛవిచ్ఛసి
దఃషట్|చాన్తేషుప్రచ్ఛేకః|చాన్తేషుశ్చన్తేభిః|దేభిః|భుజ్

భజన్ మజన్ యజ్ఞేయజ్ఞేరుజ్ రజ్జో విజిర్ స్వజ్జో సజ్జో సృజః ప
శ్చదళః దాస్తేషు అద్ యుద్ భిద్ భిత్తుద్ నుద్ పద్యభిద్ విద్యవి
నద్ చిద్దేశద్ సద్ స్పీద్య స్తదిహాద్ పోడశ । భాస్తేషుక్రథ్ యు
ధ్ బుధ్యబద్ధ్ యుద్గుద్ రాద్ వ్యద్ శుద్ సాద్ సిద్ధ్యపకాదశ ।
సాస్తేషు మన్యహనాడ్వా । పాస్తేషు ఆప్ షిప్ ఘప్ తప్ తప్
తృప్యదృప్యలిప్ లిప్ వప్ శప్ స్వప్ స్రుప్ స్త్రాయాదశ । భాస్తే
షుయభారభల్లస్త్రియః । మాస్తేషు గమ్ నమ్ యమ్ రమశ్చ
త్వారిః । శాస్తేషుక్రశ్ దంశ్ దిశ్ దృశ్ మృశ్ రిశ్ రుశ్ లిశ్
విశ్ స్ఫుశోదశ । పాస్తేషు కృష్త్వీక్షితృష్ట్విష్టష్టపుష్టి
ష్టిష్టిష్టిష్టుష్ణిష్టుష్ కాదశ । సాస్తేషుఘస్ వసత్ డ్వా । హాస్తే
షుదు హ్ ది హ్ మ హ్ నహ్ మిహ్ రుహ్ లిహ్ వహూ_స్త్రై ॥ అనుడా
త్తాలస్తేషుధాతవ స్త్రీధికంతమ్ ॥ గోపాయాచ్చకర్థ ।
గోపాయాచ్చక్రథుః । గోపాయాచ్చక్ర । గోపాయాచ్చకా
ర । గోపాయాచ్చకృవ । గోపాయాచ్చకృమ | గోపయాం
బభూవ । గోపాయామాస । జగో ప | జగుపతుః | జగుపుః *
స్వరతిసూతిసూయతిధూఇలాదితోవా ॥ ౭ - ౨ - ౪౪ ॥ స్వ
రత్యాదేరాదితశ్చ పరస్య వలాదేరార్థధాతుకస్యేడ్వా స్వా
త్ । జగోపిథ । జగోష్ఠ । గోపాయితా । గోపితా । గో
ప్తా । గోపాయిష్యతి । గోపిష్యతి । గోప్యతి । గోపాయతు ।
అగోపాయత్ । గోపాయేత్ * నేటి ॥ ౭ - ౨ - ౪ ॥ ఇ
డాదౌసిచివాలస్తస్యవృద్ధిర్న । అగోపాయాత్ । అగోపీత్
అగౌప్పీత్ * ర్ములోర్ములి ॥ ౮ - ౧ - ౨౬ ॥ ర్ములఃపరస్యస
స్యలోపోర్ములి| అగౌప్తామ్ | అగౌప్తుః । అగౌప్పీః| అగౌప్తమ్|

ప్త । అగోప్యమ్ । అగోప్య । అగోప్య । అగోపాయ
 - । అగోపిష్యత్ । అగోప్యత్ । ఊతయే । ౧౩ । తు
 । చిత్రాయ । చిక్షియతుః । చిక్షియః । ఏకాచభితినిషే
 కాస్తే * కృత్యభృత్యస్త్రుద్రుస్త్రుశ్రువోలిటి ॥ ౭ ౨-౧౩ ॥
 విభ్యపవలిటభిన్న స్వాదన్యస్తాదన్యోఽపిస్యాత్ * అచ
 ప్యత్ ధల్యనిటోనిత్యమ్ ॥ ౭ ౨ ౬౧ ॥ ఉపదేశేఽజన్తో
 ధాతుస్తాసానిత్యానిట్ తతస్థల భిన్న * ఉపదేశేఽత్వ
 ॥ ౭ ౨ ౬౨ ॥ ఉపదేశేఽకారవాణయస్తాసానిత్యా
 - తతఃపరస్య ధలభిన్నస్యాత్ * ఋతోభారద్వాజస్య
 ౭ ౨ - ౬౩ ॥ తాసానిత్యానిట ఋదస్తాదేవధలోనేట్
 రద్వాజస్యమతే । తేనాన్యస్యస్యాదేవ । అయమత్రసం
 హః ॥ అజన్తోఽకారవాణనాయస్తాస్యనిట్ ధలివేడయమ్ ॥
 దన్తకుదృజ్ఞిత్యానిట్ క్రాద్యవ్యోలిటిసేడ్భవేత్ ॥ చిక్షయి
 । చిక్షేధ । చిక్షియధుః । చిక్షియ । చిత్రాయ । చిక్షయ । చి
 యవ । చిక్షియమ । తేతా । తేష్యతి । తుయతు । అక్షయ
 । క్షయేత్ * అకృతస్సార్వధాతుకయోర్ధీర్ఘః ॥ - ౭-౪ ౨౫ ॥
 జన్తాన్యస్యదీర్ఘోయాదౌప్రత్యయేనతుకృతస్సార్వధాతుకయోః
 క్షీయాత్ * సిచివృద్ధిఃపరస్తేపదేషు ॥ ౭ - ౨ - ౧ ॥ ఇగ
 యస్యవృద్ధిఃస్యాత్పరస్తేపదేసిచి । అక్షైషీత్ । అక్షేష్యత్ ।
 పసంతాపే । ౧౪ । తపతి । తతాప । తేపతుః । తేపుః ।
 తేపిధ । తతస్థ । తప్తా । తప్స్యతి । తపతు । అతపత్ । తపే
 ౧౫ । తప్యాత్ । అతాప్రీత్ । అతాప్తామ్ । అతప్స్యత్ । క్రము
 పాదవిక్షేపే । ౧౫ । * వాభ్రాశ్శ్లాశభ్రముక్రముక్లము

త్రసి శ్రుతిలపః ॥ ౩ - ౧ - ౨౦ ॥ విభ్యఃశ్యన్వాకర్తృధీసార్వ
 ధాతుకేపలే | పయశప * క్రమాపరస్తేపదేషు ॥ ౨-౩-౨౬ ॥
 ప్రమోదిర్వ్యపరస్తేపదేశితి | ప్రాశ్యతి | ప్రామతి | చక్రాను |
 క్రమితా | క్రిమిష్యతి | ప్రశ్యతు | ప్రామతు | అప్రాశ్యత్ |
 అప్రామత్ | ప్రాప్యేత్ | ప్రామేత్ | క్రమ్యాత్ | అక్రమీత్ |
 అక్రమిష్యత్ | పాపానే ౧౬ | ౩. సామప్రభాస్థామాదాన్
 స్మృత్తిసర్వీకరద సదా | పిబజిఘ్రిషతిస్థమ సయచ్ఛపశ్యర్చ
 ధౌశీయసీదాః ॥ ౨-౩-౨౮ ॥ పాదీనాంపిచాచయఃస్మృతిత్సం
 స్క్లకశాదాప్రత్యయే | పిబాచేశోదంతస్తైససగుణః | పిబతి * ఆత
 ఔణిలః ॥ ౨ - ౧ - ౩౪ ॥ పపా * ఆతోలోపఇతిచ ॥ ౬ -
 ౪ - ౬౫ ॥ అజాద్యోరార్థధాతుకయోః క్ జివిటోఃపరయో
 రాతోలోపః | పపతుః | పపుః | పపిథ | పపాథ | పపథుః |
 పప | పపా | పపివ | పపియ | పాతా | పాశ్యతి | పిబతుం
 అపిబత్ | పిదేత్ * పిల్లిజి ॥ ౬ - ౪ - ౬౭ ॥ ఘనంజ్ఞాకానా
 మాస్థాదీనాంచపత్వంస్యాదార్థధాతుకేతిలిజి | పేయాత్ |
 గాతిస్థేతిసిచోలుక్ | అపాత్ | అపాతామ్ * ఆతః ॥ ౩-౪ -
 ౧౧౦ ॥ సిజ్జీలుకిఆదంతాదేవర్యేర్ధుక్ * ఉస్యపదాంతాత్ ॥
 ౬ - ౧ - ౯౬ ॥ అపదాంతాదకారాదుసిపరరూపమేకాదేశః | ఆ
 పుః | అపాశ్యత్ | గైహర్షక్షయే ౧౭ | గ్గాయతి * ఆదేచ
 ఉపదేశేతితి ॥ ౬ - ౧ - ౪౫ ॥ ఉపదేశేవజన్తస్యధాతోరా
 త్వంనతుశితి | జగ్లౌ | గ్గాతా | గ్గాశ్యతి | గ్గాయతు | అగ్గా
 యత్ | గ్గాయేత్ * వాన్యస్యసంయోగాదేః ॥ ౬ - ౪ - ౬౮ ॥
 ఘుమాస్థాదేరన్యస్య సంయోగాదేర్ధాతోరాతపిత్వం వార్థ

ధాతుశ్శక్తిలిజిగ్లేయాత్ | గ్లేయాత్ * యమరమనమాహం
 సక్ చ || ౨ - ౨ - ౨౩ || ఏషాంసక్ స్యాదేభ్యఃసిచభట్ స్యాత్
 పరస్మైపదేషు | అగ్లసీత్ | అగ్లాస్యత్ | హ్వకౌటిలేఽ | ౨౪
 హ్వరతి * ఋతశ్చసంయోగాదేర్గుణః || ౨ - ౪ - ౧౦ || ఋద
 న్తస్యసంయోగాదేరజ్జస్యగుణోలిటి | ఉపధాయావృద్ధిః | జ
 హ్వర | జహ్వరతుః | జహ్వరుః | జహ్వర్థ | జహ్వరభుః | జ
 హ్వర | జహ్వర | జహ్వర | జహ్వరివ | జహ్వరిమ | హ్వ
 ర్తా * ఋద్ధవోఃస్యే || ౨ - ౨ - ౨౦ || ఋతోహస్తేశ్చస్య
 స్యేత్ | హ్వరిష్యతి | హ్వరతు | అహ్వరత్ | హ్వరేత్ *
 గుణోఽర్తినయోగాద్యోః || ౨ - ౪ - ౨౯ || అర్తేఃసంయో
 గాదేఃఋదన్తస్య చగుణోయకి యాదావార్థధాతుశ్శక్తిజచ |
 హ్వర్యాత్ | అహ్వర్షీత్ | అహ్వరిష్యత్ | శుశ్రవణే | ౧౯ | *
 శ్రువఃశృచ || ౩ - ౧ - ౨౪ || శ్రువఃశృత్యాదేశఃస్యాత్ |
 శుశ్రవత్యయశ్చశృణోతి * సార్వధాతుకమపేత్ || ౧ - ౨ - ౪ ||
 అపేత్ సార్వధాతుకంజీవత్ | శృణుతః * హుశ్చువోస్సా
 ర్వధాతుకే || ౬ - ౪ - ౮౨ || హుశ్చువోరనేకాచోఽసంయో
 గపూర్వస్యోవర్ణస్యయన్ స్యాదసార్వధాతుకే | శృణ్వతి |
 శృణోషి | శృణుథః | శృణుథ | శృణోమి * లోపశ్చాస్యా
 న్యతరస్యాంమోఽః || ౬ - ౪ - ౧౦౨ || అసంయోగపూర్వస్య
 ప్రత్యక్షాకారస్యలోపోవామోఽపరయోః | శృణ్వతి | శృణువః |
 శృణ్తిః | శృణువః | శుశ్రావ | శుశ్రువతుః | శుశ్రుపుః | శుశ్రోథ |
 శుశ్రువథుః | శుశ్రువ | శుశ్రావ | శుశ్రువ | శుశ్రుమ | శ్రో
 తాశ్రోష్యతి | శృణోతు | శృణుతామ్ | శృణ్వన్తు * ఉతశ్చ

ప్రత్యయాదసంయోగపూర్వాత్ || ౬ - ౪ - ౧౦౬ || అ
 సంయోగపూర్వాత్ ప్రత్యయోతోహేర్లుక్ | శృణు | శృణు
 తాత్ | శృణుతమ్ | శృణుత | గుణావాదేశౌ | శృణువాన్ |
 శృణువావ | శృణువామ | అశృణోత్ | అశృణుశామ్ | అ
 శృణ్వ | అశృణోః | అశృణుతమ్ | అశృణుత | అశృణవ
 మ్ | అశృణ్వ | అశృణువ | అశృణ్ | అశృణుసు | శృణుయా
 త్ | శృణుయాతమ్ | శృణుయుః | శృణుయాః | శృణుయా
 తమ్ | శృణుయాత | శృణుయామ్ | శృణుయావ | శృణుయా
 మ | శ్రూయాత్ | అశ్రూషీత్ | అశ్రూష్యత్ | అశ్రూష్యతామ్ || *
 ఇమగుమియమాంఘః || ౭ ౩ - ౭౭ || ఏషః ఘశిలి | గచ్ఛతి |
 జగాను * గమహనజనఖనఘసాంఘోఽప్యక్షిత్వనజే || ౬ ౪ - ౯౨ ||
 ఏషాముసధాయాలోపోజాదౌక్ జిలినత్వజే | జగ్ముః | జగ్ముః |
 జగమిథ | జగన్థ | జగ్ముః | జగ్ | జగాను | జగమ | జగ్మి
 వ | జగ్మిను | గచ్ఛా * గమేరిటపరస్తేపదేషు || ౭ - ౧ - ౫౨ ||
 గమేసాదేరార్థధాతుకస్యేటపరస్తేపదేషు | గమిష్యతి | గ
 చ్ఛతు | అగచ్ఛత్ | గచ్ఛేత్ | గమ్యాత్ * పుషాదివ్యతాన్లు
 దితఃపరస్తేపదేషు || ౩ ౧ - ౫౫ || శ్యన్వికరణపుషాదేర్ద్యతాదే
 న్లుదితశ్చపరస్యజేరజ్ పరస్తేపదేషు | అగమత్ | అగమిష్యత్ *
 ఏధవృద్ధే | గతితఆస్త్యనేపదానాం టేరే || ౩ - ౪ - ౭౯ || టి
 తోలస్యాస్త్యనేపదానాం టేరేత్వమ్ | ఏధతే * ఆతోజితః || ౭ - ౧ -
 ౨౧ || అతఃపరస్యజితామాకారస్యఇయస్యాత్ | ఏధేతే | ఏధస్తే *
 థాసక్తిసే || ౩ - ౪ - ౨౦ || టితోలస్యథాసః సేస్యాత్ |
 ఏధసే | ఏధేథే | ఏధధ్వే | అతోగుణే | ఏధే | ఏధావహే

పథామహే * ఇజాదేశ్చగురుమతోఽన్యచ్ఛః || ౩ - ౧ - ౩౬ ||
 ఇజాదిర్యోధాతుర్గురుమాన్యచ్ఛత్యన్యస్తతఆమ్స్యాన్లితి * ఆ
 మ్ప్రత్యయవత్ కృశ్లోఽనుప్రయోగస్య || ౧ - ౩ - ౬౩ || ఆ
 మ్ప్రత్యయో యస్తాదిత్యతద్గుణసంవిజ్ఞానోబహువ్రీహిః । ఆ
 మ్ప్రకృత్యాత్మల్యమనుప్రయుజ్యమానాత్ కృశ్లోప్యాత్మనేప
 దమ్ * లిటస్తరుయోరేశిరేచ్ || ౩ - ౪ - ౮౧ || లిడా
 దేశయోస్తరుయోరేశిరేచాస్తః । పథాంచక్రే । పథాంచ
 క్రాతే । పథాఞ్చక్రీరే । పథాఞ్చక్రపే । పథాఞ్చక్రథే *
 ఇణః షీధ్వం లుక్ లిటాంధోఽక్లాత్ || ౮ - ౩ - ౭౮ || ఇ
 ణస్తాదక్లాత్ పరేషాం షీధ్వం లుక్ లిటాంధస్యథః । పథాఞ్చ
 కృచ్ఛే । పథాఞ్చక్రే । పథాఞ్చక్రవహే । పథాఞ్చక్రమహే ।
 పథాంబభూవ । పథామాస । పథితా । పథితారౌ । పథితా
 రః । పథితాసే । పథితాసాథే * ధిచ || ౮ - ౧ - ౧౫ || ధాదా
 ప్రత్యయేసస్యలోపః । పథితాధ్వే * హపతి || ౭ - ౪ - ౫౨ || తాస
 స్త్యోఃసస్యహఃస్యాదేతిపరే । పథితాహే । పథితాస్వహే । పథితా
 స్తహే । పథిష్యతే । పథిష్యేతే । పథిష్యంతే । పథిష్యసే । పథిష్యే
 థే । పథిష్యధ్వే । పథిష్యే । పథిష్యావహే । పథిష్యామహే * ఆ
 మేతః || ౩ - ౪ - ౯౦ || లోటపతఆమ్ । పథతామ్ । పథతామ్ ।
 పథస్తామ్ * సవాభ్యామ్ వామా || ౩ - ౪ - ౯౧ || సవా
 భ్యాంపరస్యలోడేతఃక్రమాద్వామాస్తః । పథస్స । పథథామ్ ।
 పథధ్వమ్ * పతవి || ౩ - ౪ - ౯౩ || లోడుత్తమస్య । పథై
 పథావహౌ । పథామహౌ । ఆటశ్చ । విధేత । విధేతామ్ ।
 విధన్త । విధథాః । విధేథామ్ । విధధ్వమ్ । విధే । విధావహి ।

విధామహి * లిజఃసీయుట్ || 3 - ౪ - ౧౦౨ || సలోపః ।
 పథత । పథేయాతామ్ * యుస్యరణ || 3 - ౪ - ౧౦౩ ||
 లిజః । పథేరణ । పథేథాః । పథేయాథామ్ । పథేధ్వమ్ *
 ఇటోఽత్ || 3 - ౪ - ౧౦౪ || లిజాదేశశ్చ । పథేయ । ప
 థేవహి । పథేమహి * నుటతిథోః || 3 - ౪ - ౧౦౫ || లి జ
 స్తథోఃసుట్ । యలోపః । ఆర్థధాతుకత్వాత్సలోపాన । పధి
 షీప్త । పధిషీయాస్తామ్ । పధిషీరణ । పధిషీస్థాః । పధిషీయా
 స్థామ్ । పధిషీధ్వమ్ । పధిషీయ । పధిషీవహి । పధిషీమహి ।
 విధిప్త । విధిషాతామ్ * ఆత్మనేపదేష్వనతః || ౨ - ౧ - ౫ || అ
 నకారాత్పరస్యాత్మనేపదేషుర్నుస్యాత్స్యత్ । విధిషత । విధి
 స్థాః । విధిషాథామ్ । విధిధ్వమ్ । విధిషి । విధిష్వహి । విధి
 ష్మహి । విధిష్యత । విధిష్యేతామ్ । విధిష్యంత । విధిష్యథాః ।
 విధిష్యేథామ్ । విధిష్యధ్వమ్ । విధిష్యే । విధిష్యవహి । వి
 ధి ష్యమహి । కముకాస్తా । ౨ । * కమేర్ణిజ్ || 3 - ౧ -
 3౦ || స్వాధే । జిత్వాత్తజ్ । కామయతే * అయామంత్రాల్వా
 య్యేత్విష్ణుషు || ౨ - ౪ - ౫౫ || ఏషుణేరయమ్ । కామ
 యాంచక్రే । ఆయాదయఇతిణిజ్హా । చకమే । చకమాతే ।
 చకమిరే । చకమిషే । చకమాథే । చకమిధ్వే । చకమే ।
 చకమివహి । చకమిమహి । కామయితా । కామయితాసే ।
 కమితా । కామయిష్యతే । కమిష్యతే । కామయతామ్ ।
 అకామయత । కామయేత । కామయిషీప్త । కమిషీప్త * ని
 శ్రేద్రుస్రుభ్యః కర్తరి చజ్ || 3 - ౧ - ౪౦ || పయంతా
 య్శ్యాదిభ్యశ్చచ్చేశ్చజ్ కర్తృధేలుజి । కామి అత ఇతిస్థితే *

శరణితి || ౬ - ౪ - ౫౦ || అనిడాదావార్థధాతుకేణేన్లోపః * శౌ
 చజ్యుపధాయాహ్రస్వః || ౭ - ౪ - ౧ || చజ్వురేశౌయదగ్గంత
 స్యోపధాయాహ్రస్వః * చజీ || ౬ - ౧ - ౧౧ || అనభ్యా
 సధాత్వ వయవస్త్యేకాచః ప్రథమస్య ద్వేస్తోజాదేర్ద్వితీయ
 స్య * సన్వల్లఘునిచజ్ పరేనన్లోపే || ౭ - ౪ - ౯౩ || చజ్వు
 రేశౌయదగ్గంతస్యయోఽభ్యాసోలఘుపరస్తస్య ససీవకార్యం
 స్యాణ్ణావగోపేనతి * సన్వతః || ౭ - ౪ - ౭౯ || అభ్యా
 సస్యాతథత్ సని * దీర్ఘోలఘాః || ౭ - ౪ - ౯౪ || లఘో
 రభ్యాసస్యదీర్ఘఃసన్వద్భావవిషయే । అచీకమత । ణిజ్ఞాపప
 త్తే * కమేశ్చేశ్చజ్వా చ్యః । అచకమత । అకామయిష్య
 త । అకమిష్యత । అయఃతౌ | ౩ | అయతే * ఉపసర్గస్యా
 యతౌ || ౮ - ౨ - ౧౯ || అయతాఉపసర్గస్థరేఫస్యలత్వమ్ ।
 స్థాయతే । పలాయతే * దయాయాసశ్చ || ౩ - ౧ - ౩౭ ||
 ఏభ్యఆమ్లితి । అయాంచక్రే । అయితౌ । అయిష్యతే । అయ
 తామ్ । ఆయత । ఆయేత । ఆయిషీష్ట * విభాషేటః || ౮ - ౩ - ౭౯ ||
 ఇణఃపరోయిత్ తతఃపరేషామ్షీధ్వంబుజ్జిటాంధస్యవాధః ।
 ఆయిషీధ్వమ్ । ఆయిషీధ్వమ్ । ఆయిష్ట । ఆయిధ్వమ్ । ఆయిధ్వమ్
 ఆయిష్యత । ద్యుతదీప్తౌ | ౪ | ద్యోతతే * ద్యుతిస్వాప్యోసం
 ప్రసారణమ్ || ౭ - ౪ - ౬౭ || అనయోరభ్యాసస్యసంప్రసా
 రణంస్యాత్ । దిద్యుతే * ద్యుద్భోలుజీ || ౧ - ౩ - ౯౧ ||
 ద్యుతాదిభ్యఃపరస్యైవదం చాలుజీ । పుషాదీత్యజ్ । అద్యుతత్
 అద్యోతిష్ట । అద్యోతిష్యత । ఏవంశ్చిత్తావణ్ణే | ౫ | శీమిదాస్నే
 హనే । ౬ | శీష్విదాస్నేహనమోచనయోః । ౭ । — మో

హనయోరిత్యేకే । ఇష్టిదాచేత్యేకే । రుచదీప్తావభిప్రితౌ
 చ । ౮ । ఘటపరివర్తనే । ౯ । శుభదీప్తా । ౧౦ । తుభసం
 చలనే । ౧౧ । ఇభతుభహింసాయామ్ । ౧౨ । ౧౩ । స్రంసుభ్రం
 సుభ్రంసుఅవస్రంసనే । ౧౪ । ౧౫ । ౧౬ । భ్రంసుగతౌ । ౧౭ ।
 స్రంభువిత్వాసే । ౧౮ । వృతువర్తనే । ౧౯ । వర్తతే । వవృతే । వ
 ర్తితా * వృద్ధ్యఃస్యసహోః ॥ ౧ - ౩ - ౯౨ ॥ వృతాదిభ్యః
 పఞ్చభ్యోనాపరస్తేపదంస్యేసనిచ * నవృద్ధ్యశ్చతుర్భ్యః ॥
 ౭ - ౨ - ౫౯ ॥ వృతు వృధుశ్చధుస్యదూభ్యఃసాదేరాద్ధకా
 తుకస్యేణ్ న తడానయోరథాపే । వర్తస్యతి । వర్తిష్యతే । వ
 త్తతామ్ । అవర్తత । వర్తేత । వర్తిషీప్త । అవర్తిప్త । అవర్తస్య
 తి । అవర్తిష్యత । దదదానే । ౨౦ । దదతే * నశసదదవా
 దిగుణానామ్ ॥ ౬ - ౪ - ౧౨౬ ॥ శసేద్దదేర్వకారాదీనాం
 గుణశబ్దేనవిహితోయోఽకారస్తస్యవిత్వాభ్యాసలోపాన । ద
 దదే । దదదాతే । దదదిరే । దదితా । దదిష్యతే । దదతామ్ ।
 అదదత । దదేత । దదీషీప్త । అదదిప్త । అదదిష్యత । ప్రపూమ్
 లజ్జాయామ్ । ౨౧ । ప్రపతే * శ్మూఢలభజత్ప్రీపశ్చ ॥ ౬ -
 ౪ - ౧౨౭ ॥ విషామతవిత్వముభ్యాసలోపశ్చ కితిలిటిసేటిభి
 చ । ప్రేపే । ప్రపితా । ప్రప్తా । ప్రపిష్యతే । ప్రప్యతే ।
 ప్రపతామ్ । అప్రపత । ప్రపేత । ప్రపీషీప్త । ప్రప్షీప్త । అప్ర
 పిప్త । అప్రప్త । అప్రపిష్యత । అప్రప్యత * * *
 శ్రేఞ్ సేవాయామ్ । ౨౨ । శ్రయతి । శ్రయతే ।
 శిరయ । శిశ్రియే । శ్రయితా । శ్రయిష్యతి । శ్రయిష్యతే ।
 శ్రయతు । శ్రయతామ్ । అశ్రయత్ । అశ్రయతా । శ్రయేత్ ।

శ్రీయాత్ | శ్రయీషీష్ట | చక్ | అశిశ్రీయత్ | అశిశ్రీయ
 త | అశ్రయిష్యత్ | అశ్రయిష్యత | భృష్ భరణే | ౨ | భ
 రతి | భరతే | బభార | బభ్రతుః | బభ్రుః | బభర్థ | బభ్రవ |
 బభ్రుమ | బభ్రే | బభ్రుషే | భర్తాసి | భర్తాసే | భరిష్యతి |
 భరిష్యతే | భరతు | భరతామ్ | అభరత్ | అభరత | భరేత్ |
 భరేత * రిజ్ శయన్తి ఋ || ౭ - ౪ - ౨౮ || శేయకియాదా
 వార్ధభాతు కేలిజిఋతోరిజ్ | రిజిప్రకృతేరిజ్ విధాన సామగ్ధ్యా
 ద్ఋన్ | భియాత్ * ఉశ్చ || ౧ - ౨ - ౧౨ || ఋవగ్ధాన్తా
 త్పరాయువాదీలిజ్చిచాకితాన్తస్తజిభృషీష్ట | భృషీయాస్తామ్ | అ
 భార్గీత్ * స్రాస్వాదగ్ధాత్ || ౮ - ౨ - ౨౭ || సిచోలోపోర్లులి
 అభృత | అభరిష్యత్ | అభరిష్యత | హృష్ హరణే | ౩ | హ
 రతి | హరతే | జహర | జహ్రే | జహర్థ | జహ్రావ | జహ్రా
 మ | జహ్రాషే | హర్తా | హరిష్యతి | హరిష్యతే | హరతు |
 హరతామ్ | అహరత్ | అహరత | హరేత్ | హరేత | హ్రా
 యాత్ | హృషీష్ట | హృషీయాస్తామ్ | అహర్షీత్ | అహ్ర
 త | అహరిష్యత్ | అహరిష్యత | ధృష్ భారణే | ౪ | ధర
 తి | ధరతే | ధీష్ స్రాపణే | ౫ | నయతి | నయతే | దుప
 చమ్ సాకే | ౬ | పచతి | పచతే | పపాచ | పేచిధ | పప
 త్తి | పేచే | పక్తా | భజనే వాయామ్ | ౭ | భజతి | భజ
 తే | బభాజ | భజే | భక్తా | భక్త్యతి | భక్త్యతే | అభాక్షి
 త్ | అభక్త | అభక్తా తామ్ | యజదేవ పూజా సంకతికరణదా
 నేషు | ౮ | యజతి | యజతే * లిట్యభ్యాసస్యోభయేషామ్ || ౯
 ౧-౧౭ || వచ్యాదీనాం గ్రహ్యదీనాం చాభ్యాసస్య సంప్రసా

ధణంలిటి | ఇయాజ * వచిస్వపియజాదీనాంకితి || ౬-౧-౧౫ ||
 వచిస్వాప్యోర్యజాదీనాంచసంప్రసారణంకితి | ఈజతుః | ఈ
 జః | ఇయజిథ | ఇయప్త | ఈజే | యప్తా * షధోఃకఃసి || ౮-
 ౨ - ౪౦ || షస్యథస్యచకఃస్యాత్సకారేపరే | యత్యుతి |
 యత్యుతే | ఇజ్యాత్ | యక్షీప్త | అయాక్షీత్ | అయప్త | వ
 హప్రాపణే | ౯ | వహతి | వహతే | ఉవాహ | ఉహతుః |
 ఉహుః | ఉవహిథ * యుషస్తథోర్ధోఽధః || ౮ - ౨ - ౪౦ ||
 యుషఃపరయోస్తథోర్ధఃస్యాన్నతుదధాతేః * ధోధేలోపః ||
 ౮ - ౩-౧౩ || * సహివహూరోదవర్ణస్య || ౬ - ౩-౧౦౨ ||
 ధలోపః | ఉవోథ | ఉహే | వోథా | వత్యుతి | అవాక్షీత్ |
 అవోథామ్ | అవాతుః | అవాక్షీః | అవోథమ్ | అవోథ |
 అనాతుమ్ | అవాత్స్వ | అవాత్స్ | అవోథ | అవతూతామ్ |
 అవతుత | అవోథాః | అవతూథామ్ | అవోధ్వమ్ | అవక్షి |
 అవత్స్వహి | అవత్స్వహి ఇతిభ్యాదయః *

అదభక్షణే | ౧ | అదిప్రభృతీభ్యఃశపః || ౨-౪-౨౨ |
 లుక్స్యాత్ | అత్తి | అత్తః | అదత్తి | అత్సి | అత్థః | అత్థ
 అద్తి | అద్వః | అద్భః * లిట్యస్యతరస్యామ్ || ౨-౪-౪౦ ||
 అదోఘస్యస్యాత్ | జఘాస | ఉపధాలోపః | ఘస్యచర్త్వమ్ *
 శాసివసిఘసీనాంచ || ౮ - ౩ - ౬౦ || ఇన్కుభ్యామేషాంసస్య
 షః | జతుతుః | జతుః | జఘసిథ | జతుథుః | జతు | జఘాస | జ
 షీవ | జషీను | ఆద | ఆదతుః | ఆదుః * ఇడత్త్యర్తివ్యయ
 నామ్ || ౨ - ౨ - ౬౬ || అద్ముజ్యేజ్ఞోవభ్యస్థలోనిత్యమి
 షాస్యాత్ | ఆదిథ | అత్త | అత్స్యతి | అత్తు | అత్తాత్ | ఆ

అపారీత్ * సంచితపరస్వైపదేషు || 2 - 1 - 80 || అత్రేటో
 నదీర్ష్యః | అపారిష్టామ్ | అపరీప్య | అపరిప్యత్ | బహుక్త్యా
 గే | ౫ | జహతి * జహతేష్చ || 2 - 8 - 101 || ఇద్వాస్యా
 ధలాదౌక్ జితసార్వధాతుకే | జహితః * ఈహల్యఘోః ||
 2 - 8 - 103 || శ్నభ్యస్తయోరాత ఈత్సర్వధాతుకేక్ జిత
 హలి | జహితః * శ్నభ్యస్తయోరాతః || 2 - 8 - 102 ||
 లోపః జితీ | జహతి | జహౌ | హతా | హస్యతి | జహతు |
 జహితాత్ | జహితాత్ * ఆచహా || 2 - 8 - 102 || జ
 హతేః | చాదిదీతౌ | జహహి | జహిహి | జహీహి | అజహ
 త్ | అజహః * లోపోయి || 2 - 8 - 104 || జహతేరా
 లోపోయాదౌసార్వధాతుకే | జహ్యత్ | పల్లజి | హయా
 త్ | అహసీత్ | అహస్యత్ | మాజ్మానేశబ్దేచ | 2 | *
 భృశామిత్ || 2 8 21 || భృశ్మామాజ్ బహుక్తేషామభ్యాస
 స్యేత్స్యజ్జౌ | మిమీతే | మిమాతే | మినుతే | మమే | మాతా |
 మాస్యతే | మిమీతామ్ | అమిమీత | మిమీతమాసీష్ట | అమా
 స్త | అమాస్యత | ఓహక్తౌ || 2 | జహీతే | జహతే | జహ
 తే | జహే | హతా | హస్యతే | జహిరామ్ | అజహిత | జహి
 త | హసీష్ట | అహస్త | అహస్యత | డుభృజ్ ధారణపాషణయోః |
 ౮ | విభర్తి | విభృతః | విభ్రతి | విభృతే | విభ్రాతే | విభ్రతే | వి
 భరాంచకార | బభార | బభర్థ | బభృవ | విభరాంచక్రే | బభ్రే |
 భర్తా | భరిష్యతి | భరిష్యతే | బిభర్తు | విభరాణి | విభృతామ్ |
 అవిభః | అవిభృతామ్ | అవిభరుః | విభృయాత్ | విభ్రేత | వి
 యాత్ | భృషీష్ట | అభాషీత్ | అభృత | అభరిష్యత్ | అభరి

ప్యత | దుదాఞ్ దానే | ౯ | దదతి | దత్తః | దదతి | దత్తే | దదా
 తే | దదతే | దదా | దదే | దాతా | దాస్యతి | దాస్యతే | దదాతు *
 దాధాఘ్నదాప్ || ౧-౧-౨౦ || దాఝాపాధాఝాపాశ్చధాత
 వోఘసంజ్ఞాఃస్యద్దాప్ జేపావినా | ధ్వసోరిత్యేత్వమ్ | జే
 హి | దత్తమ్ | అదదాత్ | అదత్త | దద్యాత్ | దదీత | జేయా
 త్ | దాసీష్ట | అదాత్ | అదాతమ్ | అయః * స్థాఘ్నోరి
 చ్చ || ౧-౨-౧౭ || అనయోరిదంతా జేశఃసిచ్చకిదాశ్చనేపదే
 అదిత | అదాస్యత్ | అదాస్యత | దుదాఞ్ ధారణపోషణయోః |
 ౧౦ | దధాతి * దధస్తథోశ్చ || ౨-౨-౩౮ || ద్విరుక్తస్యర్థా
 షస్తస్యధాఞ్ బశోభమ్తథోఃస్థోశ్చపరతః | ధత్తః | దధతి
 దధాసి | ధత్తః | ధత్తే | దధాతే | దధతే | ధత్తే | ధధేష్ట
 ధ్వసోరేథా వభ్యాసలోపశ్చ | ధేహి | అదధాత్ | అధత్త |
 దధ్యాత్ | దధీత | ధేయాత్ | ధాసీష్ట | అధాత్ | అధిత | అ
 ధాస్యత్ | అధాస్యత | నిజిర్ శౌచపోషణయోః | ౧౧ * ఇ
 రిత్యంజ్ఞావాచ్యా * నిజాంత్రయాణాంగుణఃశ్లో || ౭ ౪
 ౭౫ || నిజ్విజ్విషావ భ్యాసస్యగుణఃశ్లో | నేనేక్తి | నేనిక్త
 నేనిజతి | నేనిక్తే | నినేజ | నినేజే | నేక్త | నేక్యతి | నేక్యతే | నేనేక్త |
 నేనిధి * నాభ్యస్తస్యచిపతిసార్వధాతుకే || ౭ ౩ ౮౭ || ల
 ఘూపధగుణోన | నేనిజాని | నేనిక్తామ్ | అనేనేక్ | అనేనిక్తామ్ |
 అనేనిజః | అనేనిజమ్ | అనేనిక్త | నేనిజ్యాత్ | నిజ్యాత్ |
 నేనిజీత | నిక్షీప్త * ఇతితోవా || ౩ - ౧ - ౫౭ || ఇదితోధా
 తోశ్ చేరజ్ఞా పరస్తైపదేషు | అనిజత్ | అనేక్షీత్ | అనిక్త |
 అనేక్యత్ | అనేక్యత ఇతిజుహుత్యాదయః

త్రామ్ | అదన్తు * హుర్ములభ్యోహేర్ధిః || ౬ - ౪ - ౧౦౧ ||
 అద్ధి | అత్తాత్ | అత్తమ్ | అత్త | అదాని | అదావ | అదా
 ను * అదఃసర్వేషామ్ || ౭ - ౩ - ౧౦౦ || అదోఽపృక్త
 సార్వభాతుకస్యాత్స్యాత్ | ఆదత్ | ఆత్తామ్ | ఆదత్ |
 ఆదః | ఆత్తమ్ | ఆత్త | ఆదమ్ | ఆద్వ | ఆన్తు | అద్యాత్ |
 అద్యాతామ్ | అద్యః | అద్యాత్ | అద్యాస్తామ్ | అద్యా
 సుః * లుక్ సన్వోర్ముస్త్ || ౧ - ౪ - ౩౭ || అదః | అక్ | ఆ
 ఘసత్ | ఆత్సత్ | హసహింసాగత్యోః | ౧ | హన్తి * ఆ
 నుదాత్తోపదేశవనతితనోత్యాదీనామనునాసికలోపోర్ములిక్తితి ||
 ౬ - ౪ - ౩౭ || అనునాసికాంతానామేషాం లోపః కితిజ్ఞతి |
 యమిరమిసమిగమిహనిమన్యతయోఽనుదాత్తోపదేశాః | తను
 క్షణుక్షీణుఋణుత్పణుఘ్నుణువనుమనుతనోత్యాదయః | హ
 తః | ఘ్నున్తి | హంసి | హథః | హథ | హన్తి | హన్వః |
 హన్వః | జఘాన | జఘ్నుతుః | జఘ్నుః * అభ్యాసాచ్చ ||
 ౭ - ౩ - ౫౫ || హస్తేర్హస్యకుత్వమ్ | జఘనిథ | జగన్థ | జ
 ఘ్నుథుః | జఘ్నన | జఘూన | జఘన | జఘ్నివ | జఘ్నిమ |
 హన్తా | హనిష్యతి | హన్తు | హతాత్ | హతామ్ | ఘ్నున్తు *
 హస్తేర్జః || ౬ - ౪ - ౩౬ || హౌ * అసిద్ధవదత్రాభాత్ || ౬ -
 ౪ - ౧౧ || ఇతడౌర్ధ్వమాపాదసమాప్తేరాభీయమ్ | సమానా
 శ్రయేతస్మిన్ కర్తవ్యేతదసిద్ధమ్ | ఇతిజస్యోసిద్ధత్వాన్నహేర్ము
 క్ | జహి | హతాత్ | హతమ్ | హత | హనాని | హనా
 వ | హనామ | అహత్ | అహతామ్ | అఘ్నుత్ | అహ
 త్ | అహతమ్ | అహత | అహనమ్ | అహన్వ | అహన్తు |

హన్యాత్ * ఆర్థధాతుకే || ౨ - ౪ - ౩౫ || ఇత్యధిక్యత్య *
హనోవధలిషి || ౨ - ౪ - ౪౨ || * లుజీచ || ౨ - ౪ -
౪౩ || వధ్యాత్ | వధ్యాస్తామ్ | అవధీత్ | అహనిష్యత్ |
యు మిశ్రణామిశ్రణయోః | ౩ | * ఉతో వృద్ధిస్తుకి హలి ||
౬ - ౩ - ౮౯ || లుగ్విషయఉతో వృద్ధిఃపితిహాలాదౌసార్వధా
తుకేనత్వభ్యస్తస్య | యాతి | యుతః | యువన్తి | యాషి |
యుథః | యుథ | యామి | యువః | యునుః | యుయావ |
యవితా | యవిష్యతి | యాతు | యుతాత్ | అయాత్ |
అయుతామ్ | అయబుపః | యుయాతే | యా వృద్ధిర్నభా -
వ్యుచ్చజన్మజీచ్చపిన్నేతివ్యాఖ్యానాత్ | యుయాతామ్ |
యుయుః | యూయాత్ | యూయాస్తామ్ | యూయాసుః |
అయావీత్ | అయవిష్యత్ | యాప్రావణే | ౪ | యాతి |
యాతః | యాన్తి | యయా | యాతా | యాస్యతి | యా
తు | అయాత్ | అయాతామ్ * లఙ్కశాకటాయనస్యైవ |
౩ - ౪ - ౧౧౧ || ఆదస్తాల్లజో ఝేన్జున్ వా | అయుః | అయా
ణ | యూయాత్ | యూయాతామ్ | యూయుః | యూయా
త్ | యూయాస్తామ్ | యూయాసుః | అయావీత్ | అయా
స్యత్ | ఏవంవాగతిగన్ధనయోః | ౫ | భాదీస్తా | ౬ | స్థాశౌచే
౭ | శ్రాపాకే | ౮ | ద్రాకుత్యయాంగతౌ | ౯ | ప్సాభతు
ణే | ౧౦ | రాదానే | ౧౧ | లాఆదానే | ౧౨ | దాప్లవ
నే | ౧౩ | ఖ్యాప్రకథనే | ౧౪ | అయంసార్వధాతుకపవప్ర
యోక్తవ్యః | విదజ్ఞానే | ౧౫ | * విదోలటోవా || ౩ - ౪ - ౮౩ ||
వేత్తేర్లటఃపరస్తేపదానాం నిలాదయోవా | వేద | విదతుః |

విదః | వేత్థః | విదభుః | విద | వేద | విద్వ | విర్వ | వత్తే |
 వేత్తి | విత్తః | విదన్తి * ఉపవిదజాగృభ్యోన్యతరస్యామ్ || ౩
 ౧ | ౩౮ || ఏభ్యోలిట్యామ్వా | విదేరదన్తత్వప్రతిజ్ఞానాదామి
 నగుణః | విదాంచకార | వివేద | వేదితా | వేదిష్యతి * విదా
 భుర్వద్విత్వన్యతరస్యామ్ || ౩ - ౧ - ౪౧ || వేత్తేగ్లోట్యా
 మ్ గుణాభావో లోటోలుగ్ లోడన్తకరోత్యనుప్రయోగశ్చ ని
 పాత్యతే | పురుషవచనేన వివత్త్యేతే | విదాంకరోతు * త
 నాదికృష్ణభ్యుః || ౩ - ౧ - ౪౨ || శపోఽపవాదః * అత
 ఉత్ సార్వధాతుకే || ౬ - ౪ - ౧౧౦ || ఉప్రత్యయాన్తస్య
 ిభ్యోఽతఉత్ సార్వధాతుకేకజితి | విదాంకురుతాత్ | వి
 దాంకురుతామ్ | విదాంకుర్వన్తు | విదాంకురు | విదాంకర
 వాణి | అవేత్ | అవిత్తామ్ | అవిదః * దశ్చ || ౮-౨-౨౫ ||
 ధాతోర్దస్యపదాన్తస్యసిపిరుర్వా | అవేః | అవేత్ | విద్యా
 త్ | విద్యాస్తామ్ | అవేదీత్ | అవేదిష్యత్ | అసభువి ౧౬-
 అస్తి * శ్చసోరణ్లోపః || ౬ - ౪ - ౧౧౧ || శ్చస్యాస్తేశ్చ
 తోలోపఃసార్వధాతుకేకజితి | స్తః | సన్తి | అసి | స్థః | స్థ |
 అస్తి | స్వః | స్తః * ఉపసర్గప్రాచుర్భ్యామస్తిర్యచ్పరః || ౮-
 ౩ - ౮౨ || ఉపసర్గేణఃప్రాచుసశ్చాస్తేనస్య పోయకారేఽచి
 చపరే | నిష్యాత్ | ప్రనిషన్తి | ప్రాచుఃషన్తి | యచ్పరః
 కిమ్ | అభిస్తః * అస్తేర్భ్యాః || ౨ - ౪ - ౫౨ || అర్థధాతుకే |
 బభూవ | భవితా | భవిష్యతి | అస్తు | స్తాత్ | స్తామ్ | స
 న్తు * ధ్వసోరేధావభ్యాసలోపశ్చ || ౬ - ౪ - ౧౧౨ ||
 ఘోరస్తేఽచ్చైత్వమ్స్యాధావభ్యాసలోపశ్చపథి | స్తాత్ | స్తమ్

స | అసాని | అసావ | అసామ | అసీత్ | అస్తామ్ | అసన్ |
 స్యాత్ | స్యాతామ్ | స్యుః | భూయాత్ | అభూత్ | అ
 భవిష్యత్ | ఇన్ గతా | ౧౭ | పతి | ఇతః * ఇనోయన్ ||
 ౬ - ౪ - ౨౧ || అజాదాప్రత్యయేపరే | యన్తి * అభ్యాస
 స్యాసవన్తే || ౬ - ౪ - ౭౨ || ఇఉవర్ణయోరియజువజౌస్తా
 సవన్తే ౭ చి | ఇయాయ * దీర్ఘఇణఃకితి || ౭ - ౪ - ౬౯ || ఇ
 నోఽభ్యాసస్యదీర్ఘఃకిలితి | ఈయతుః | ఈయుః | ఇయయి
 థ | ఇయేథ | పతా | పవ్యతి | పతు | పత్ | పతామ్ | ఆ
 యన్ | ఇయాత్ | ఈయాత్ * పతేర్లిజి || ౭ - ౪ - ౨౪ ||
 ఉపసగ్ధాత్ పరస్యఇనోఽనోహ్రాస్వఅర్ధధాతుకేకితి లిజి | ని
 రియాత్ | ఉభయతతత్రయణేనాన్తాదివత్ | అభీయాత్ | అ
 ణఃకిమ్ | సమేయాత్ * ఇనోగాలుజి || ౨ - ౪ - ౪౫ ||
 గాతిష్ఠేతిసిహోలుక్ | అగాత్ | విష్యత్ | శీజ్ స్వప్నై ౧౨ *
 శీజఃసార్వధాతుకేగుణః || ౭ - ౪ - ౨౧ || శేతే | శయాతే *
 శీజోరుట్ || ౭ - ౧ - ౬ || శీజోర్ఘాదేశస్యాతోరుట్ | శే
 రతే | శేషే | శయాథే | శేధ్వే | శయే | శేవహే | శేమ
 హే | శిశ్యే | శిశ్యాతే | శిశ్యిరే | శయితా | శయిష్యతే |
 శేతామ్ | శయాతామ్ | శేరతామ్ | అశేత | అశయాతామ్ |
 అశేరత | శయిత | శయియాతామ్ | శయిరన్ | శయి
 షీష్ట | అశయిష్ట | అశయిష్యత | ఇజధ్యయనే | ౧౯ | ఇజికా
 వధ్యుపసగ్ధతోనవ్యభిచరతః | అధీతే | అధీయాతే | అధీయ
 తే * గాజ్ లిటి || ౨ - ౪ - ౪౯ || ఇజః | అధిజగే | అధ్యేతా |
 అధ్యేష్యతే | అధీతామ్ | అధీయాతామ్ | అధీయతామ్ |

అధీష్వ । అధీయాథామ్ । అధీర్వమ్ । అధ్యయై । అధ్యయావ
 హై । అధ్యయానుహే । అధ్యైత । అధ్యైయాతామ్ । అధ్యై
 యత । అధ్యైథాః । అధ్యైయాథామ్ । అధ్యైర్వమ్ । అధ్యైయి ।
 అధ్యైవహి । అధ్యైనుహి । అధీయాత । అధీయాయాతామ్
 అధీయారణ్ । అధ్యేషీష్ట * విభాషాలజ్ లృజోః ॥ ౨-౪-౫౦ ॥
 ఇజోగాజ్ * గాజ్ కుటాదిభ్యోఽజ్జైజిత్ ॥ ౧-౨-౧౦ ॥
 గాజాదేశాత్ కుటాదిభ్యశ్చజ్జితః ప్రత్యయాజితఃస్యః * ఘ
 మాస్థాగాపాజహఃసాంహలి ॥ ౬-౪-౬౬ ॥ ఏషామాత
 ఈత్ స్యార్థలాదాక్ జిత్యార్థథాతుకే । అధ్యగీష్ట । అధ్యైష్ట ।
 అధ్యగీష్టః । అధ్యైష్టత । దహప్రపూరిణే । అద్యోద్ధి । దుగ్ధః ।
 దుహన్తి । ధోక్షిదుగ్ధే । దహతే । దుహతే । ధుతే । దుహ
 థే । ధుగ్ధే । దుహే । దహ్వహే । దహ్మహే । దుదోహ ।
 దుదుహే । దోగ్ధా । ధోక్ష్యతి । ధోక్ష్యతే । దోగ్ధు । దుగ్ధా
 త్ । దుగ్ధామ్ । దహన్తు । దగ్ధి । దుగ్ధాత్ । దుగ్ధమ్ । దుగ్ధ
 హోహని । దుగ్ధామ్ । దహలామ్ । దహతామ్ । ధుక్ష్య ।
 దహాథామ్ । ధుగ్ధమ్ । దోహై । దోహావహే । దోహామ
 హై । అధోక్ । అదుగ్ధామ్ । అదుహా । అదోహామ్ । అ
 దుగ్ధ । అదుహాణామ్ । అదుహత । అదుగ్ధమ్ । దహ్యత్ ।
 దుహేత * లిచ్చిచావాత్సనేపదేషు ॥ ౧-౨-౧౦ ॥ ఇక్
 సమీపార్థలఃపరాలిజ్ సించాకితౌస్తస్తజి । ధుక్షీష్ట * శలఇగుప
 థాదనిటఃక్యః ॥ ౩-౧-౪౫ ॥ ఇగుపథోయః శలస్తస్తస్తాద
 నిటఃచేక్వాదేశః । అధుతుత్ * లుగ్వాదుహదిహలిహగుహ
 మాత్సనేపదేదన్యై ॥ ౭-౩-౭౩ ॥ ఏషాంక్సస్యలుగ్వా

దన్త్యేతజి | అదుగ్ధ | అధుక్షత * కృస్యచ || ౨-౩-౨౨ ||
 అజాదాతజి కృస్యలోపః | అధుతాతామ్ | అధుక్షస్త | అధుగ్ధాః |
 అధుక్షధాః | అధుతాథామ్ | అధుగ్ధమ్ | అధుక్షధమ్ | అధు
 క్షి | అధుతావహి | అధుతాహహి | అధుక్షత | పవందిహ
 ఉపచయే | ౨౦ | విహాసస్వాదనే | ౨౧ | లేఖి | లీథః | విహ
 ఙ్గి | లేఖి | లీథే | విహతే | విహతే | లిత్ | విహథే | లీ
 థ్యే | లిలేహ | లిలిహే | లేథాసి | లేథాసే | లేక్ష్యతి |
 లేక్ష్యతే | లేథు | లీథాత్ | లీథామ్ | లిహస్తు | లీథి | లే
 హాని | లీథామ్ | అలేట్ | అలేడ్ | అలిక్షత్ | అలిక్ష
 త | అలీథ | అలేక్ష్యత్ | అలేక్ష్యత | బ్రూళ్ వ్యతాయామ్
 వాచి | ౨౩ | * బ్రువః పశ్చానామాదిత ఆహు బ్రువః ||
 ౩ - ౪ - ౮౪ || బ్రువోలటస్తిపాదీనాం పశ్చానాం ఇలాఽ
 యః పశ్చ వాస్యర్బువశ్చాహ దేశః | ఆహ | ఆహతుః |
 ఆహుః * ఆహన్తః || ౮ - ౨ - ౩౫ || ఝలి | చర్త్వమ్ |
 ఆన్ధ | ఆహధుః * బ్రువకుట్ || ౨ - ౩ - ౯౩ || బ్రువో
 హలాదేపిలికుట్ | బ్రవీతి | బ్రూతః | బ్రువన్తి | బ్రూతే |
 బ్రువాతే | బ్రువతే * బ్రువోవచిః || ౨ - ౪ - ౫౩ || ఆర్ధధా
 తుకే | ఉవాచ | ఉచతుః | ఉచుః | ఉవచిథ | ఉవధ | ఉచే
 వక్తా | వక్ష్యతి | వక్ష్యతే | బ్రవీతు | బ్రూతాత్ | బ్రూతామ్ |
 బ్రువన్తు | బ్రూహి | బ్రూహణి | బ్రూతామ్ | బ్రవై | అబ్రవీ
 త్ | అబ్రూత | బ్రూయాత్ | బ్రువీత | ఉచ్యాత్ | వక్షీష్ట *
 ఆస్యతి వక్త్యాతిభ్యోఽక్ || ౩ - ౧ - ౫౨ || చ్ లః * వచఉ
 మ్ || ౨ - ౪ - ౨౦ || అజిపరే | అవోచత్ | అవక్ష్యత్ | అవ

త్వత్ * చరగ్-రీతంచ । చరగ్-రీతమితియజ్జ్ లుగ్-స్తంతదదా
 దాబోధ్యమ్ । ఉర్ణుభౌ ఆచ్ఛాదనే ॥ ౨౪ ॥ * ఉర్ణో తేర్విభా
 మా ॥ ౨ - ౩ - ౯౦ ॥ వృద్ధిర్వలూదాపితిసార్వధాతుకే । ఉ
 ర్ణాతి । ఉర్ణోతి । ఉర్ణుతః । ఉర్ణువన్తి । ఉర్ణుతే । ఉర్ణువాతే ।
 ఉర్ణువతే * ఉర్ణో తేరామ్ నేతివాచ్యమ్ * నద్వాఃసంయో
 గాదయః ॥ ౬ - ౧ - ౩ ॥ అచఃపరాఃసంయోగాదయోనద
 రాద్విర్భవన్తి । నుశబ్దస్యద్విత్వమ్ । ఉర్ణునావ । ఉర్ణునువ
 తుః । ఉర్ణునువుః * విభాషార్ణోః ॥ ౧ - ౨ - ౩ ॥ ఇడాదిప్ర
 త్యయోజితస్యాత్ । ఉర్ణునువిధ । ఉర్ణునవిధ । ఉర్ణువితా । ఉ
 ర్ణవితా । ఉర్ణువిష్యతి । ఉర్ణవిష్యతి । ఉర్ణాతు । ఉర్ణోతు । ఉర్ణ
 వాని । ఉర్ణవై * గుణోఽపృక్తే ॥ ౨ - ౩ - ౯౧ ॥ ఉర్ణో తేర్గుణో
 ఽపృక్తహలాదాపితిసార్వధాతుకే । ఔర్ణోత్ । ఔర్ణోః । ఉ
 ర్ణుయాత్ । ఉర్ణుయాః । ఉర్ణువీత్ । ఉర్ణూయాత్ । ఉర్ణువి
 షీప్త । ఉర్ణవిషీప్త * ఉర్ణో తేర్విభామా ॥ ౨ - ౨ - ౬ ॥ ఇడా
 దాపరస్మైవదేసిచివృద్ధిః । పతేగుణః । ఔర్ణావీత్ । ఔర్ణవీత్ ।
 ఔర్ణువీత్ । ఔర్ణావిష్టామ్ । ఔర్ణవిష్టామ్ । ఔర్ణువిష్టామ్ । ఔర్ణువిష్ట
 ఔర్ణవిష్ట । ఔర్ణువిష్యత్ । ఔర్ణష్యత్ ఇత్యదాదయః *
 హుదానాదనయోః । ౧ । జుహూత్యాదిభ్యఃశ్లుః॥

౨-౪-౭౫ || శపః * శ్లో || ౬-౧-౧౦ || ధాతౌద్వేష్టః |
 జుహోతి | జుహుతః * అదభ్యస్తాత్ || ౭-౧-౪ || ఝస్యహుశ్చ
 వోరితియన్ | జుహ్వతి * భీహ్రీభృహువాంశ్చవశ్చ || ౩-౧-౩౬ ||
 పభ్యోలిట్యామ్వాస్యాదామిన్లవివకార్యంచ | జుహవాంచకా
 ర | జుహవ | హోతా | హౌప్యతి | జుహోతు | జుహుతాత్ |

జుహుత్యామ్ | జుహ్యతు | జుహుధి | జుహవాని | అజుహు
 త్ | అజుహుత్యామ్ * జునిచ || 2-3-౮౩ || ఇగస్తాజ్ఞస్యగుణో
 ౭జాదౌజుని | అజుహవుః | జుహుయాత్ | హూయాత్ |
 అహోషీత్ | అహూష్యత్ | ఇభీభయే | ౨ | విభేతి * భి
 యో ౭స్యతరస్యామ్ || ౬ - ౪ - ౧౧౫ || ఇస్యాన్ధలాదాక్
 జీతి సార్వధాతుకే | విభితః | విభీతః | విభ్యతి | విభయాం
 చకార | విభాయ | భేత్తా | భేష్యతి | విభేతు | విభితాత్ |
 విభీతాత్ | అవిభేన్ | విభియాత్ | విభీయాత్ | భీయాత్ |
 అభైషీత్ | అభేష్యత్ | హీలజ్ఞాయామ్ | ౩ | జిహ్రేతి |
 జిహ్రీతః | జిహ్రీయతి | జిహ్రయాంచకార | జిహ్రీయ | హ్రే
 తా | హ్రేష్యతి | జిహ్రేతు | అజిహ్రేత్ | జిహ్రీయాన్ |
 హ్రీయాత్ | అహ్రేషీత్ | అహ్రేష్యత్ | పూపాలనపూరణ
 యోః | ౪ | * అర్తిపిపర్వ్యశ్చ || 2 - ౪ - 22 || అభ్యాసస్యఇః
 స్యాచ్ఛ్లాః | పిపర్తి * ఉదోష్యపూర్వస్య || 2 - ౧ - ౨ ||
 అగ్నౌవయవౌష్యపూర్వోయః | తదన్తస్యాజ్ఞస్యఉః *
 చ || ౫ - ౨ - 22 || రేఫవాన్తస్యధాతోరుపధాయాఇకోవీ
 ర్ణోహలి | పిపూర్తః | పిపురతి | పపార * శ్మద్యూప్రాంహ
 స్వోవా || 2 - ౪ - ౧౨ || కితిలిటి | పప్రతుః * ఋచ్చత్సా
 త్యామ్ || 2 - ౪ - ౧౧ || తౌదాదికఋచ్చేః | ఋధాతోః | ఋదన్తా
 నాంచగుణోలిటి | పపరతుః | పపరుః * వ్యూతోవా || 2-౨-౩౫ ||
 వృక్ వృశ్ భ్యా వ్యూ దన్తాచ్చేటోడిర్ణోవా స్యాన్మతులి
 టి | పరితా | పరితా | పరివ్యతి | పరివ్యతి | పిపర్తు | అపి
 పః | అపిపూర్త్యామ్ | అపిపరుః | పిపూర్యాత్ | పూర్యాత్ |

దివు క్రీడావిజగీషావ్యవహారద్యుతిస్తుతిమోదమదస్య
 వ్నకాన్తిగలిషు ॥ ౧ ॥ దివాదిభ్యఃశ్య ॥ ౩ - ౧ - ౬౯ ॥
 శపోఽపవాదః । హలిచేతిద్విర్లుః । దీవ్యతి । దీదేవ । దే వితా ।
 దేవిష్యతి । దీవ్యతు । అదీవ్యత్ । దీవ్యేత్ । దీవ్యాత్ । అదే
 వీత్ । అదేవిష్యత్ । పవంషివుతస్తుసంతానే ॥ ౨ ॥ నృతీగా
 త్రవిత్తేపే ॥ ౩ ॥ నృత్యతి । ననర్త । నర్తితా * సేఽసిచిక్రుత
 చృతఛృతృతృతృతః ॥ ౭ - ౨ - ౪౭ ॥ ఏభ్యఃసిజ్జభిన్నస్యసా
 దేరాద్ధధాతుకస్యేద్వా । నర్తిష్యతి । నర్త్యతి । నృత్యతు ।
 అనృత్యత్ । నృత్యేత్ । నృత్యాత్ । అనర్తీత్ । అనర్తిష్య
 త్ । అనర్త్యత్ । త్రసిఉద్వేగే ॥ ౪ ॥ వాత్రాశేతిశ్యన్వా ।
 తస్యతి । త్రసతి । తత్రాస * వాఙ్మాభ్రముత్రసామ్ ॥ ౬ -
 ౪ - ౧౨౪ ॥ ఏషాంకిలిలితిసేటిఫలిచపత్వాభ్యాసలోపావా ।
 త్రేసతుః । తత్రసతుః । త్రేసిథ । తత్రసిథ । త్రసితా । శోత
 నూసరణే ॥ ౫ ॥ * ఓతఃశ్యని ॥ ౭ - ౩ - ౭౧ ॥ లోపఃస్యా
 త్శ్యని । శ్యతి । శ్యతః । శ్యన్తి । శశౌ । శశతుః । శశుః ।
 శాతా । శాస్యతి * విభాషాఘ్రాధేత్శాచ్ఛాసః ॥ ౨ - ౪ -
 ౭౮ ॥ ఏభ్యఃసిచోలుగ్వాపరస్తైపదేషు । అశాత్ । అశా
 తామ్ । అశుః * యమరమనమాతాంసకంచ ॥ ౭ - ౨ - ౭౩ ॥
 ఏషాంసగేభ్యఃసిచఇత్పరస్తైపదేషు । ఇత్సకా । అశాసీత్
 అశాసిష్టామ్ । ఛోఛేదనే ॥ ౬ ॥ ఛ్యతి । షాఅన్తకర్తృణి ॥ ౭
 స్యతి । ససా । దోఅవఖణ్డనే ॥ ౮ ॥ ద్యతి । దదా । దేయాత్ ।
 అదాత్ । వ్యధతాడనే ॥ ౯ ॥ * గ్రహిజ్యావయివ్యధివష్టివిచ
 తిస్మ శ్చేతిపుచ్చతిభృజ్జనాంజితిచ ॥ ౬ - ౧ - ౬ ॥ ఏషాం

సంప్రసారణంస్యాత్ కితిజీవితః । విద్యుతి । వివాహః । వివిధముః ।
 వివిధుః । వివిధభిద । వివిధగ్ధ । వ్యధా । వ్యవస్థతి । విద్యేత్ ।
 విభ్యాత్ । అవ్యాప్నోత్ । పుషపుష్టాః ॥ ౧౦ ॥ పుష్కలి । పుష్పః
 ప । పుష్పాద । పోష్టా । పోష్యతి । పుష్పాదీత్యజ్ఞః । అపుషల్ ।
 శుషశోషణః । ౧౧ ॥ శుష్యతి । శుశోష । అశుషత్ । అశ
 అదృష్టే । ౧౨ ॥ సశ్యలి । సనాశ । సశతుః * రథాదిభ్య
 శ్చ ॥ ౧౩ - ౧ - ౧౪ ॥ ఎలాన్యార్థధాతుకస్యవేదాః । సేవన *
 సాన్నిసంస్కృతి ॥ ౧౪ - ౧ - ౧౫ ॥ సుమ్ । నసంప్ర । నేన
 సేవనం । సేవరా । సేవ్యం । సేవ్యుః । సేవ్యుః । సేవ్యుః ।
 అసంప్ర । సేవ్యుః । సేవ్యుః । అసంప్ర । సుప్రసక్తి
 సేవే ॥ ౧౬ ॥ సూయతే । సుషువే । ప్రాజ్ఞియమావాక్ । సుషు
 సే । సుషువహే । సుషుపియహే । సేవం । సేవరా । సే
 వకరరాపే । ౧౭ ॥ మాయతే । విక్రయదే । ౧౮ ॥ కిను
 ౧ * దీక్ష యువచాదీతి ॥ ౧౯ - ౧ - ౨౦ ॥ దీక్షిణరస్య
 దీక్షిణార్థధాతుకస్యయత్ । పుష్కటాపువజ్జనోపకా
 త్త్యుక్తి । దిదేవే * సేనానిమనోదీక్షాంప్రపించ ॥ ౨౧ - ౧
 ౨౨ ॥ పశుచుత్వంప్రపి । చాదశలేబ్ధిమిత్రే । చాదా
 చాస్యతి । అచాస్త । దీక్షిణయసాగతా । ౨౩ ॥ దీయ
 తే । దిద్యే । దయితా । వీక్షానే । ౨౪ ॥ వీయతే । వీతా
 అవీష్ట । మాక్షమానే । ౨౫ ॥ మాయతే । మమే । సప్ర
 ముక్తావే । ౨౬ * జ్ఞాజనోద్ధా ॥ ౨౭ - ౩ - ౨౮ ॥ శిలి । బా
 యతే । జజ్ఞే । జనిరా । జనివ్యతే * దీపజనబుధపూరితా
 యిప్యాయిభ్యోన్యతరస్యామ్ ॥ ౨౯ - ౧ - ౩౦ ॥ పభ్యః

చిత్వావికవహనేతశద్వేపరే * చిన్మోయిక్ ॥ ౬ - ౪ - ౧౦౪ ॥
 చిణఃసరస్వయిక్ * జనివభ్యోత్ప ॥ ౭ - ౩ ౩౫ ॥ అనయో
 ర్నవృద్ధిచ్చిణ్ణితకృతివ ॥ అజని ॥ అజనిష్ట ॥ దీపీ దీప్త ॥ అందీవ్య
 రే ॥ చిదీపీ ॥ అదీపి ॥ అదీప్త ॥ పదగతా ॥ అంపద్యరే ॥ పేదే ॥
 పత్రా ॥ పత్నీష్ట * చిన్మోలేపవః ॥ ౩ - ౧ - ౬౦ ॥ పదఃచలేః
 చిన్మోలేసరే ॥ అపాది ॥ అపత్నాలామ్ ॥ అపత్నత ॥ విదసత్త
 యామ్ ॥ ౨౨ ॥ విద్యతే ॥ వేత్తా ॥ అవిన్త ॥ బుధఅవగమనే ॥
 ౨౩ ॥ బుధ్యతే ॥ బోధా ॥ భోత్స్వతే ॥ భుత్నీష్ట ॥ అబోధి ॥ అ
 బుద్ధ ॥ అభుత్నాలామ్ ॥ యుధసంప్రహరే ॥ ౨౪ ॥ యుధ్యతే ॥
 యుయుధే ॥ యోధా ॥ అయుద్ధ ॥ సృజవిసర్గే ॥ ౨౫ ॥ సృ
 జ్యతే ॥ ససృజే ॥ ససృజిషే * సృజిదృశోర్ముల్యమకితి ॥ ౬ - ౧ -
 ౫౮ ॥ అనయోరమృతాదావకితి ॥ స్రష్టా ॥ స్రక్త్వతి ॥ సృ
 షీష్ట ॥ అసృష్ట ॥ అసృత్తాకామ్ ॥ మృషతితిత్తాయామ్ ॥ ౨౬
 మృష్యతి ॥ మృష్యతే ॥ మమర్ష ॥ మమర్షిథ ॥ మమృషిషే ॥
 మర్షిలాసి ॥ మర్షిగాసే ॥ మర్షిష్యతి ॥ మర్షిష్యతే ॥ మహాబిష్ట
 నే ॥ ౨౭ ॥ సహ్యతి ॥ సహ్యతే ॥ సహాహాసనద్ధ ॥ నేహిథ ॥ నేహీ
 నద్ధా ॥ నశ్యతి ॥ అనాన్యీత్ ॥ అనద్ధ * ఇతిదివాదయ
 ముఖోఅభిషవే ॥ ౧ ॥ స్వాదిభ్యఃశుః ॥ ౩ - ౧ - ౭౩ ॥
 శపోపవాదః ॥ సునోతి ॥ సునుతః ॥ హుశ్శువోరితియన్ ॥ సుస్వ
 త్తి ॥ సుస్వః ॥ సునువః ॥ సునుతే ॥ సున్వాలే ॥ సుస్వస్తే ॥ సు
 న్వహే ॥ సునువహే ॥ సుషావ ॥ సుషువే ॥ సోతా ॥ సుసు
 సునవాని ॥ సునవై ॥ సునుయాత్ ॥ సూయాత్ * స్తుస
 ధూజ్ఞ్యసరస్తైపదేమః ॥ ౭ - ౨ - ౨౭ ॥ ఏభ్యఃసచత్త

అసావీత్ | అసాష్ట | విభాచయనే | ౨ | వినోతి | చినులే *
 విభాషాతే : || ౨ - ౩ - ౫౨ || అభ్యాసాచ్చేఃకుత్వంవాసని
 విటిచ | విరాయ | చిచాయ | చిక్వే | చిచ్ఛే | అచైషీత్ |
 అచేష్ట | స్పృశ్ అచ్చాదనే | ౩ | స్పృశోతి | స్పృణుతే * శర్
 పూర్వాఃఖయః || ౨ - ౪ - ౬౦ || అభ్యాసస్యశపూర్వాఃఖ
 యఃశిష్యస్తేఽన్యేహలోలుప్యస్తే | తస్తార | తస్తరతుః | తస్త
 రే | గుణోర్దీతిగుణః | స్తర్యాత్ * ఋతశ్చసంయోగా
 దేః || ౨ - ౨ - ౪౩ || ఋదంతాత్ సంయోగాదేర్లిజ్ సచోరి
 డ్వా | స్తరిషీష్ట | స్తృషీష్ట | అస్తరిష్ట | అస్తృత | ధూష్
 కమ్పనే | ౪ | ధూవోతి | ధూనుతే | దుధావ | స్వరతీతివే
 ట | దుధవిధ | దుధోధ * శ్రుకఃకితి || ౨ - ౨ - ౧౦ || శిజిప
 కాచఉగస్తాచ్చగ్నితీరిణ్ న | ఇతిప్రాప్తే | ప్రాదినియమాన్ని
 త్యమిట్ | దుధువివ - దుధువే | అథావీత్ | అధవిష్ట | అధో
 ష్ట | అధవిష్యత్ | అధోష్యత్ | అధవిష్యతామ్ | అధవిష్య
 త | అధోష్యత ఇతిస్వాదయః * *

తుదవ్యధనే ; ౧ | తుదాదిభ్యఃశః || ౩ - ౧ - ౨౨ ||
 శపోఽపవాదః | తుదతి | తుదతే | తుతోద | తుతోదిధ | తు
 తుడే | తోత్తా | అతొత్సీత్ | అతుత్త | ఋదప్రేరణే | ౨ | ను
 దతి | నుదతే | నునోద | నోత్తా | భ్రసపాకే | ౩ | గ్రహీ
 జ్యేతిసంప్రసారణమ్ | సస్యశ్చుత్వేనశః | శస్యజత్వేనజః |
 భృజ్జతి | భృజ్జతే * భ్రష్టోరోపధయోరమన్యతరస్యామ్ || ౬
 ౪ - ౪౩ || భ్రష్టోరేఫస్యోపధాయాశ్చస్థానేరమాగమోవా
 ర్థధాతుకే | మిత్వాదన్త్యాదచఃపరః | స్థానఃష్ఠీనిర్దేశాత్

రోపథయోర్నివృత్తిః । బభర్ష । బభర్షతుః । బభర్షిథ । బభ
 ర్ । బభ్రజ్జ । బభ్రజ్జతుః । బభ్రజ్జిథ । స్తోరితిసలోపః । బ్ర
 శ్చేతిపః । బభ్రథ్ । బభర్షే । బభ్రజ్జే । భర్షా । భ్రష్టా । భ
 ర్ష్యతి । భ్రష్మ్యతి । కజీతిరమాగమంపాధిత్వాసంప్రసార
 ణంపూర్వవిప్రతిషేధేన । భృజ్యాత్ । భృజ్యాస్తామ్ । భృ
 జ్యాసుః । భర్షీష్ట । భ్రషీష్ట । అభార్షీత్ । అభ్రాషీత్ ।
 అభర్షిష్ట । అభ్రష్ట । కృషవిలేఖనై । ర । కృషతి । కృషతే ।
 చకర్ష । చకృష్ * అనుదాత్తస్యచద్ధపథస్యాన్యతరస్యామ్ ॥
 ౬ - ౧ - ౫౯ ॥ ఉపదేశేనుదాత్తోయముపదుధస్తస్యామ్
 వాయులాదావతిక్రిక్రష్టాకర్షాకృషీష్ట * స్మృశమృశకృష
 తృషదృషేశ్చలేసిజ్వావాచ్యః । అక్రాషీత్ । అకార్షీత్ । అ
 కృషత్ । అకృష్ట । అకృతౌతామ్ । అకృతృన్త । మిలసంగమేఽ ।
 మిలతి । మిలతే । మిమేల । మేలిరా । అమేలీత్ । ముచ్ఛమో
 చనే । ౬ । * శేముచాదీనామ్ ॥ ౭ - ౧ - ౫౯ ॥ ముచ్ఛలి
 ప్వివిద్లుప్సిచ్ఛకృత్ ఖద్విశాంనుమ్ । ముచ్చతి । ముచ్చతే
 మోక్తా । ముచ్చ్యాత్ । ముక్షీష్ట । అముచత్ । అముక్త । అ
 ముతౌతామ్ । లుప్ఘ్రాధేదనే । ౭ । లుష్పతి । లుష్పతే । ల్
 ప్తా । అలుపత్ । అలుప్త । విదగ్ధిలాభే । ౮ । విద్ధతి । విద్ధతే ।
 వివేద । వివిదే । వ్యాఘ్రభూతిమతేసేత్ । వేదితా । భాష్య
 మతేఽభిత్ । పరివేత్తా । పిచక్షరణే ॥ ౯ ॥ సిచ్చతి । సిచ్చ
 తే * లిపిసిచిహ్వాశ్చ ॥ ౩ - ౧ - ౫౩ ॥ ఏభ్యశ్చలే
 రజ్జే । అసిచత్ * అన్తనేపదేష్వన్యతరస్యామ్ ॥ ౩ -
 ౧ - ౫౪ ॥ లిపిసిచిహ్వాః పరస్య చ్లేరజ్జా । అసిచత ।

అసక్త | లిపడవదేహే | ౧౦ | ఉపదేహావృద్ధిః | లిష్పతి |
లిష్పతి | లేస్తా | అలిపత్ | అలిపత | అలిప్త *

కృతీశ్చదనే | ౧౧ | కృన్వతి | చక్ర | కర్తితా | కర్తి
శ్యతి | కర్త్యం | అకర్తీత్ | భద్రపరిభూతే | ౧౨ | భన్ద |
భిదే | భేదా | పితలనయవే | ౧౩ | పింశలి | పేళిరా | పీ
శుశ్చాశ్చదనే | ౧౪ | పృశ్యతి | పత్రశ్చ | పత్రశ్చిధ | పత్ర
జ్జ | వ్రశ్యతా | వ్రజ్జా | వ్రశ్యిష్యతి | వ్రశ్యతి | వ్రశ్యాత్ |
అవ్రశ్యిత్ | వ్యచన్యాజేరణే | ౧౫ | విచతి | వివ్యాచ |
వివిచతుః | వ్యచితా | వ్యచిష్యతి | విచ్యత్ | అవ్యాచిత్
అవ్యచిత్ | వ్యవేషుటాదిత్విశసనలిహసేహాద్రవర్తలే | అ
సీలిపర్యుదాసేనకృష్ణాత్రదిషయన్వాత్ | ఉల్లిడేచ్ఛే | ౧౬ |
ఉల్లిడికణకలదానంబిహాద్యార్జనంబిహాదహాదహి | అ
చ్చగతీన్ద్రియప్రలయమూర్తిభావేషు | ౧౭ | అచ్చరిమచ్చ
త్యూతామోగుణః | ద్విహల్ ప్రహుస్యారణే హుంబుంబు
త్వానుత్ | అనర్భ | అనర్భతుః | అద్భుతా | ఉర్భుకర్భ
గ్నే | ౧౮ | ఉల్లీ | లుభవిమోహనే | ౧౯ | లుభలి *
తీషసహలుభరుషరిషః || ౨ - ౨ - ౪౮ || భిష్పత్యామే
రస్యతాదేరార్థభావసేయేద్వాస్యత్ | లోభితా | లోభి
లోభిష్యతి | తృప్త్యుత్థత్వస్తా | ౨౦ | అని | తృప్తి | తతర్ప |
తర్పితా | అతర్పిత్ | తృప్యతి * తేతృమ్భాదీపాంసుద్వ
ద్యుః | అదిశబ్దప్రకారేతేనయేత్రనకారానుషక్తాస్తేతృమ్భ
దయః | తృప్య | తృప్యత్ | మృడమృడసుఖనే | ౨౧ | ౨౩ |
మృడతి | మృడతి | సునగతో | ౨౪ | సునతి | ఇషుఇచ్చాయాద్ | ౨౫ |

[illegible]

సుహృత్ పూర్వ ఇతి వక్తవ్యమ్ | ఉపాసక రతి | ఉపచస్తా
 ర * హింసాయాం ప్రతేచ్ఛ || ౬ - ౧ - ౧౪౧ || ఉపాత్
 ప్రతేచ్ఛ కిర లేః సుత్ హింసాయామ్ | ఉపసక రతి | ప్రతిసక
 రతి | గ్రానిగరణే | ౪౦ * అచివిభాషా || ౮ - ౨ - ౨౧ || గి
 రతే రేఫస్య లోఽజాదా ప్రత్యయే | గిలతి | గిరతి | జగాలజ
 గార | జగలిథ | జగరిథ | గలితా | గలితా | గరితా | గరి
 తా | ప్రచ్ఛజ్ఞేపాసాయామ్ | ౪౧ | గ్రహిజ్యేతి సంప్రసారణ
 మ్ | పృచ్ఛతి | పప్రచ్ఛ | పప్రచ్ఛతుః | ప్రప్తా | ప్రత్యుతి | అ
 ప్రాక్షీత్ | మృచ్ఛ ప్రాణత్యాగే | ౪౨ * మ్రియతే ద్దుగ్ధిజ్ఞోశ్చ ||
 ౧ - ౩ - ౬౧ || లుగ్ధిజ్ఞోః శితశ్చ ప్రకృతిభూతాన్మృజస్తజానా
 నాన్యత్ర | రిక్ | ఇన్ | మ్రిమితే | మమార | మర్తా
 మరిష్యతి | మృషీష్ట | | పృజ్ఞాప్యాయామే | ౪౩
 ప్రాయేణాయం వ్యాజ్ఞాన్మృ | వ్యాప్రియతే | వ్యాపప్రే |
 వ్యాపప్రాతే | వ్యాపరి | వ్యాపృత | వ్యాపృతామ్ |
 జాషీప్రితి సేవనయోః | ౪౪ | జుషతే | జుజుషే | ఓవిజేభ
 యచలనయోః | ౪౫ | ప్రాణగోఽర్పః | ఉద్విజతే * వి
 జఇత్ || ౧ - ౨ - ౨ || ప్రాణాదిప్రత్యయోఽద్విత్ |
 ఉద్విజితా * ఇతి తుగాయ * *

రుధిర్ అవరణే | ౧ | రుధాదిభ్యశ్చమ్ || ౩ - ౧ - ౭౮ ||
 శపోఽపవాదః | రుణద్ధి | శ్చనోరణ్లోపః | రున్ధః | రున్ధత్తి | రు
 ణత్తి | రున్ధః | రున్ధ | రుణద్ధి | రున్ధ్వః | రున్ధత్తః | రున్ధే | రు
 ణ్ధాతే | రున్ధతే | రున్ధై | రున్ధాధే | రున్ధై | రున్ధే | రున్ధ్వహే |
 రున్ధ్వహే | రున్ధోధ | రున్ధే | రోధా | రోత్స్యతి | రోత్స్యతే

రుణధ్వు | రున్ధ్యాత్ | రున్ధామ్ | రున్ధన్తు | రున్ధి | రుణధాని | రు
 ణధా వ | రుణధామ | రున్ధామ్ | రున్ధాతామ్ | రున్ధతామ్ |
 రున్త్స్వ | రుణధై | రుణధావహే | రుణధామహే | అరుణ
 త్ | అరుణద్ | అరున్ధామ్ | అరున్ధా | అరున్ధ | అరున్ధాతామ్ |
 అరున్ధత | రున్ధ్యాత్ | రున్ధీత | రున్ధ్యాత్ | రున్ధీప్త | అరుధ
 త్ | అరున్ధీత్ | అరున్ధ్యాత్ | అరున్ధ్యాత | భిదర్ విదార
 శ్చే | ౧ | భిదర్ ద్వైధీకర శ్చే | ౩ | యుజిర్ యోగే | ౪ | రివి
 ర్ విరేచనే | ౫ | రిణక్తి | రిజ్ క్తే | రిరేచ | రేక్తా | రేక్త్య
 తి | అరిణక్ | అరిచత్ | అరైక్తిత్ | అరిక్తి | విదిర్ పృథ
 గ్భావే | ౬ | విణక్తి | విజ్ క్తే | యుదిర్ సంపేషశ్చే | ౭ | యు
 ణత్తి | యున్తే | యోక్తా | అయుదత్ | అయోత్సీత్ | అయు
 త్ | ఉచ్చుదిర్ దీప్తిదేవనయోః | ౮ | యుణత్తి | యున్తే | చ
 చ్చర్ద | శ్చే ౭ సిచిపివేత్ | చచ్చుత్సే | చచ్చుదిష్ | ఛర్దితా |
 ఛర్దిప్యతి | ఛర్న్యతి | అచ్చుదత్ | అచ్చుదీత్ | అచ్చుదిప్త
 ఉత్త్యదిర్ హింసానాదరయోః | ౯ | తృణత్తి | తృన్తే | కృతీ
 వేప్తనే | ౧౦ | కృణత్తి | కృహహిసిహింసాయామ్ | ౧౧ |
 ౧౨ * తృణహాశమ్ | ౧ - ౩ - ౯౩ | తృహఃశ్చమిక్యతే
 త్తమ్ హలాదౌపితి | తృణేభి | తృణైః | తంతర్హ | తర్హితా | అ
 తృణేట్ | త్నాన్మలాపః | హిసన్తి | జహింస | హింసితా |
 ఉన్దీక్షేదనే | ౧౩ | ఉనక్తి | ఉన్తః | ఉన్దన్తి | ఉన్దాంచకా
 ర | ఘోనత్ | ఘోనామ్ | ఘోన్తన్ | ఘోనః | ఘనదమ్ | అ
 జ్ఞావ్యక్తిశ్చక్షాత్కాన్తితిషు | ౧౪ | అనక్తి | అన్ క్తః | అన్జ
 | ౧౫ | అనజ్జ | అనజ్జీధ | అనజ్జత్ | అన్జితా | అన్ క్తా | అన్

అనచాని । అనక్ * అజ్ఞేఃసిది ॥ ౭ - ౨ - ౭౦ ॥ అజ్ఞేఃసి
 చోనత్యమిత్ । అజ్ఞేత్ । తభ్యుసంకోచనే । ౧౫ । తనక్తి ।
 తక్తూ । తభ్యేతా । ఓవిజేభయచలనయోః । ౧౬ । వినక్తి ।
 విజ్ఞుః । విజఇడితిజేత్వమ్ । వివిజథ । విజితా । అవినక్ ।
 అవిజేత్ । శిష్యువిశేషణే । ౧౭ । శినస్తి । శింప్యః । శింషన్తి ।
 శినక్తి । శిశేష । శిశేషిథ । శేష్టా । శేష్యతి । హేర్థిః । శిష్ఠి
 శినమాణి । అశినత్ । శింష్యాత్ । శిష్యాత్ । అశిషత్ । ప
 వంపిష్యు సంచూర్ణనే । ౧౮ । భజ్జౌఅపర్జనే । ౧౯ * శ్నా
 న్నలోపః ॥ ౨ - ౪ - ౨౩ ॥ శ్నసఃపరస్యనస్యలోపఃస్యాత్ ।
 భనక్తి । బభజ్జేథ । బభజ్థుః । భక్తూ । భక్తేద్ధి । అభాజ్జీ
 త్ । భుజపాలనాభ్యవహారయోః । ౨౦ । భునక్తి । భోక్తా । భో
 త్యతి । అభునక్ * భుజోనవనే ॥ ౧ - ౩ - ౬౬ ॥ తజా
 నాస్తః । ఓదనంభుక్తే । అనవనేకిమ్ । మహింభునక్తి । శి
 త్తీదీస్తా । ౨౧ । ఇన్ధే । ఇన్ధాతే । ఇన్ధతే । ఇన్ధే । ఇన్ధే
 ఇన్ధాంచక్రే । ఇన్ధితా । ఇన్ధామ్ । ఇన్ధాలామ్ । ఇనధై । వి
 న్ధ । విన్ధాతామ్ । విన్ధాః । విదవిచారణే । ౨౨ । వినే
 | వేత్తా । ఇతిరుధాదయః * * *

తనువిస్తారే । ౧ । తనాదికృచ్చ్యుడః ॥ ౩ - ౧ - ౭౯ - ।
 శపోపవాదః । తనోతి । తనుతే । తతాన్ । తేవే । తనితా
 సి । తనితాసే । తనిష్యతి । తనిష్యతే । తనుతామ్ । అతనో
 త్ । తనుయాత్ । తస్యేత । తస్యాత్ । తనిషిష్ట । అతనిత్ ।
 అతానీత్ * తనాదిభ్యస్తథాసోః ॥ ౨ - ౪ - ౭౯ ॥ తనా
 దేఃసిభోవాలుక్ తథాసోఃఅతత । అతనిప్ । అతథాః । అతనిష్ఠాః ।

అతనిష్యత్ | అతనిష్యత | వణుదావే | ౨ సనోతి | సను
 తే * యేవిధామ ॥ ౬ - ౪ - ౪౩ ॥ జనసనఖనామాత్వం
 వాయాదాకజీతిసాయాత్ | సన్యాత్ * జనసనఖనాంసకా
 ర్షుల్లోః ॥ ౬ - ౪ - ౪౨ ॥ ఏషామాకారఃసనిర్షులాదాకజీ
 తి | అసార | అసనిష్ట | అసాధాః | అసనిష్ఠాః | క్షణుహిం
 సాయామ్ | ౩ | దణోతి | క్షణుతే | హ్యస్తేతిసవృద్ధిః | అ
 క్షణీత్ | అక్షత | అక్షణ్య | అక్షధాః | అక్షణిష్ఠాః | క్షి
 ణాన | ౪ | క్షప్రస్యయేలఘూపస్యగుణోవా | క్షిణోతి |
 క్షణోతి | క్షిణి | అక్షేణి | అక్షేత | అక్షేణ్య | త్స
 ణుజనే ౫ | క్షణోతి | క్షణేతి | క్షణుతే | తస్మతే | క్ష
 ణ్యభాకరన్ | ౬ * అతడిర్నాన్విధాన్వితే ॥ ౬ - ౪ - ౧౧౦ ॥
 చుపతి * సభకర్షురాదే ॥ ౮ - ౨ - ౭౯ ॥ భస్మకర్షురో
 పధాద్యాద్యస్య | కర్షత్రి * గర్భకరో లీః ॥ ౬ - ౪ -
 ౧౦౮ ॥ కరోతే ప్రస్యయోః కస్యస్యంలాహమ్మోః ॥ ట
 ర్షః | కర్ష్య | కర్షతే | కరార | కర్తే | కర్త | కరిష్యతి | క
 రిష్యతే | కరోమ | కుపరామ్ అకరో | అనుక * యో
 చ ॥ ౬ - ౪ - ౧౦౯ ॥ కృణుదాహోయాదాప్రత్యయే | క
 ర్యాత్ | కర్షిత | క్రియాత్ | కృషీష్ట | అకాన్వీత్ | అకృత
 అకరిష్యత్ | అకరిష్యత * సకర్షిభ్యాంరోతాక్షాణే | ౬
 ౧ - ౧౩౭ ॥ సమవామేచ ॥ ౬ - ౧ - ౧౩౮ ॥ సుట్ |
 సంసురోతి | అలంకరోతిత్యర్థః | సంసుర్వన్తి | సంస్థిభ
 వస్తీత్యర్థః | సంపూర్వస్య క్వచిదక్షావశేపి సుట్ | సం
 స్కృతంభటౌభితిజ్ఞాపకాత్ * ఉపాత్ప్రతియత్ప్రవేక్యత

వాక్యాధ్యాహారేషుచ ॥ ౬ - ౧ - ౧౩౯ ॥ కృషిఃసుఖమ్ |
 చాత్ ప్రాగుక్తయోరర్థయోః | వ్రతీయతోగుణాధానమ్ |
 వికృతమేవవైకృతం వికారః | వాక్యాధ్యాహారఆకాశ్ టై
 కదేశపూరణమ్ | ఉపస్కృతాకన్యా | ఉపస్కృతాద్రాక్ష
 ణాః | ఏధోదకస్యోపసుగురుతే | ఉపస్కృతంభుజ్జ్వలే | ఉప
 స్కృతంబ్రూతే | వనుయాచనే | ౭ | వసుతే | వవనే |
 వనుఅవబోధనే | ౮ | వసుతే | మేనే | మనిరా | మనిప్యతే |
 మనుతామ్ | అమసుత | మస్విత | మనిషీష్ట | అమనిష్ట | అమ
 నిప్యత * ఇతితనాచయః * *

దుక్రీజ్ఞప్రవినివయే ౧౧ ప్రవిభక్తిఃశ్చ ॥ ౩ - ౧
 ౧౧ ॥ శబ్దోపపాదః, క్రీణాలి | శుహల్యఘ్నాః, క్రీణీతః | శ్చ
 భ్యస్తయోరాతః | క్రీణల్లి | క్రీణాసే | క్రీణీధః | క్రీణీ | క్రీ
 ణామి | క్రీణీవః | క్రీణీమః | క్రీణీతే | క్రీణాతే | క్రీణితే | క్రీణీ
 షే | క్రీణాథే | క్రీణీధ్వే | క్రీణే | క్రీణీవహే | క్రీణీమహే | వి
 క్రాయ | విక్రీయశుః | విక్రీయిః | విక్రేష | విక్రయిష | విక్రీయే |
 క్రేతా | క్రేష్యతి | క్రేష్యతే | క్రీణాతు | క్రీణితాత్ | క్రీణీతామ్ |
 అక్రీణాత్ | అక్రీణీత | క్రీణీయాత్ | క్రీణీత | క్రీయాత్ | క్రేషీష్ట |
 అక్రేషీత్ | అక్రేష్ట | అక్రేష్యత్ | అక్రేష్యత | ప్రీజ్ఞతర్షణేకా
 న్తాచ | ౨ | ప్రీణాతి | ప్రీణీతే | ప్రీజ్ఞపాకే, ౩ | ప్రీణాతి | ప్రీణీతే |
 మీజ్ఞహింసాయామ్ | ౪ * హినుమీనా ॥ ౮ - ౪ - ౧౫ ॥
 ఉపసర్గస్థాన్నిమిత్రాత్పరస్యైతయోర్నస్యఃస్యాత్ | ప్రమీ
 ణాతి | ప్రమీణీతే | మీనాతీత్యాత్వమ్ | మమా | మిష్యతుః |
 మమిధ | మమాధ | మిమ్యే | మాతా | మాస్యతి | మీయాత్

మాసీష్ట | అమాసీత్ | అమాసిష్టామ్ | అమాస్త | షిఞ్ బన్ధ
నే | ౫ | సినాతి | సినీతే | సినాయ | సిష్యే | సెతా | సుగ-
ఞ్ ఆన్ధవనే | ౬ | * స్తన్నుస్తున్నుస్తున్నుస్తున్నుస్తున్నుః శుశ్చ || ౩-
౧ - ౨౨ || చాత్ శ్చా | సుగనోతి | సుగనుతే | స్తునాతి | స్తు-
నీతే | చుసాగవ | చుసుగవే | శోగతా | అసోగ పీత్ | అస్తో-
ప్త | స్త్ భాద్వదయశ్చ త్వా రః సాత్రాః సర్వే రోధనాథాః పర-
స్తై పదినః * హలః శ్చ శానన్యై || ౩-౧-౨౩ || స్త భాన * జ్ఞా-
స్తన్నుముచున్లుచుగ్రుచున్లుచున్లుఞ్చ శ్చేభ్యశ్చ || ౩-౧-౨౪ ||
చ్ లేరజ్వా * స్త న్నేః || ౨ - ౩ - ౬౭ || స్త న్నేః సాత్రస్య
సస్య పః స్యాత్ | వ్యప్తభత్ | అస్తమీభత్ | యుఞ్ బన్ధనే | ౭
యునాతి | యునీతే | యోతా | కూఞ్ శబ్దే | ౮ | కూనా-
తి | కూనీతే | క్షవితా | ద్యూఞ్ హింసాయామ్ | ౯ |
ద్యూణాతి | ద్యూణీతే | ద్రూఞ్ హింసాయామ్ | ౧౦ | ద్యూ-
ణాతి | ద్యూణీతే | పూఞ్ పవనే | ౧౧ | * ప్వాదీనాం హ్ర-
స్వః || ౭-౩-౨౦ || పూఞ్ లూఞ్ స్త్రూఞ్ క్లూఞ్ వూఞ్ ధూ-
ఞ్ శూఞ్ వూఞ్ భూఞ్ వూఞ్ జూఞ్ యూఞ్ ఘూఞ్ నూఞ్ ధ్వూఞ్ క్లూ-
త్తూఞ్ గూఞ్ జ్యూరీలీప్లీప్లీనాంచతుర్వింశతేః శితిహ్రస్వః | పునా-
తి | పునీతే | పవితా | లూఞ్ ఛేదనే | ౧౨ | లునాతి | లు-
నీతే | స్త్రూఞ్ ఆచ్ఛాదనే | ౧౩ | స్త్రూణాతి | శర్పారాః ఖ-
యః | తస్తార | తస్తరతుః | తస్తరే | స్తరితా | స్తరీతా |
స్త్రణీయాత్ | స్త్రణీత | స్తీర్యాత్ * లిజ్ సిహారా వ్యనే
పదేషు || ౭ - ౨ - ౪౨ || వృజ్ వృఞ్ వృదన్తాచ్ఛపర-
యోర్లిజ్ సిహారిద్వాస్యాత్ తజి * నలిజి || ౭ - ౨ - ౩౯ ||

శౌ । అతిష్ఠిపత్ । ఘటచేష్టాయామ్ * మితాంహస్వః
 ౬ - ౪ - ౯౨ ॥ ఘటాదీనాంజ్ఞపాదీనాంచహస్వః । ఘట
 యతి । జ్ఞపజ్ఞానేజ్ఞాపనేచ । జ్ఞపయతి । అజిజ్ఞపత్ । ఇ
 తిణ్యస్తప్రక్రియా * *

ధాతోఃకర్తృణఃసమానకర్తృకాదిచ్ఛాయాంవా ॥ ౩ -
 ౧ - ౭ ॥ ఇషికర్తృణోధాతోరిషిణైకకర్తృకాత్సన్వేచ్ఛా
 యామ్ । పథవ్యక్తాయాంవాచి * సస్యజ్ఞోః ॥ ౬ - ౧ - ౯ ॥
 సన్నస్తస్యయజస్తస్యచప్రథమస్యైకాచోద్వేస్తో జాదేస్తుద్వి
 తీయస్య । సస్యతః । పఠితుమిచ్ఛతిపిపఠిషతి । కర్తృణఃకిమ్ । గ
 మనేనేచ్ఛతి । సమానకర్తృకాత్కిమ్ । శిష్యాఃపఠన్వితీచ్ఛతి
 గురుః । వాగ్రహణాద్వాక్యమపి । లుక్సన్వోర్లుసలి * సః
 స్యార్థధాతుకే ॥ ౭ - ౪ . ౪౯ ॥ సస్యతఃస్యాత్సాదావా
 ర్థధాతుకే । అత్తుమిచ్ఛతి । జిఘత్సతి । ఏకాచఇలినేట్ * అ
 ఘ్ననగమాంసని ॥ ౬ - ౪ - ౧౬ ॥ అజన్తానాంహస్తేరజాదే
 శగమేశ్చదీర్ఘోర్లులోదాసని * ఇకోర్లుల్ ॥ ౧ - ౨ - ౯ ॥
 ఇగన్తాఙ్మలాదిఃసన్కిత్ । ఋతఇద్ధాతోః । కర్తుమిచ్ఛతి । చి
 క్షీర్నతి । సనిగ్రహగుహుశ్చ ॥ ౭ - ౨ - ౧౨ ॥ గ్రహేర్గుహేరు
 గన్తాచ్చసనఇణ్మస్యాత్ । బుభూషతి ఇతిసన్నస్తాః *

ధాతోరేకాచోహలాదేక్రియాసమభిహారేయజ్ ॥ ౩ -
 ౧ - ౨౨ ॥ పానఃపున్యేభృశార్థేచద్యోత్యేధాతోరేకాచోహలా
 దేర్యజ్ * గుణోయజ్ లుకోః ॥ ౭ - ౪ - ౨౨ ॥ అభ్యాసస్యగు
 ణోయజి యజ్ లుకిచ । జిదన్తత్వాదాన్తనేపదమ్ । పునఃపున
 ర్మతిశయేనవాభవతి । బోభూయతే । బోభూయాచ్ఛక్తే ।

అబోభూయష్ట * నిత్యంకాటిత్యేగతా ॥ ౩-౧- ౨౩ ॥ గత్యథా
త్ కాటిల్యపవమన్ నతుక్రియాసమభిహారే * దీర్ఘోఽకితః ॥ ౨-
౪-౮౩ ॥ అకితోభ్యాసస్యదీర్ఘోయజ్ లుకోః । కుటిలంప్రజతివా
ప్రజ్యతే * యస్యహలః ॥ ౧-౪-౪౯ ॥ హలఃపరస్యయస్యలో
పతర్ధధాతుకే । ఆదేఃపరస్య । అతోలోపః । వాప్రజాఞ్చక్రే ।
వాప్రజితా * రీగృదుపథస్యచ ॥ ౨ - ౪ - ౯౦ ॥ ఋదుపథ
స్యధాతోరభ్యాసస్యరీగాగమాయజ్ లుకోః । వరీవృత్యతే ।
వరీవృతాఞ్చక్రే । వరీవృతితా * యుభాదిషుచ ॥ ౮ - ౪-
౩౯ ॥ ఇత్వంస । నరీనృత్యతే । జరీగృహ్యతే । ఇతియజస్త
ప్రక్రియా * * *

యజోఽచిచ ॥ ౨ - ౪ - ౨౪ ॥ యజోఽచిప్రత్యయే
లుక్ స్యాత్ చకారాత్ తంవినాఽపిక్వచిత్ । అనైమిత్తికో
యమ్ । అన్తరజ్ఞత్వాదాదౌభవతి । తతఃప్రత్యయలక్షణేనయ
జస్తత్వాద్విత్వమ్ । అభ్యాసకార్యమ్ । ధాతుత్వాల్లడాదయః ।
శేషాతగర్తరీతిపరిష్టేపదమ్ । చర్మరీతఞ్చేత్యదాదౌపాతాచ్చ
పోలుక్ * యజోవా ॥ ౨ - ౩ - ౯౪ ॥ యజ్ఞుగస్తాత్పరస్య
హలాదేఃపితఃసార్వధాతుకస్యేడ్వాస్యాత్ । భూసువోరితిని
షేధోయజ్ఞుకిభాషాయాంస । బోభూతుతేతిక్రేత్తితిఛన్దసినిపా
తనాత్ । బోభవీతి । బోభోతి । బోభూతః । అదభ్యస్తాత్ ।
బోభువతి । బోభవాఞ్చకార । బోభవామాస । బోభవి
తా । బోభవిష్యతి । బోభవీతు । బోభోతు । బోభూతాత్ ।
బోభూతామ్ । బోభువతు । బోభూహి । బోభవాని । అ
భవీత్ । అబోభోత్ । అబోభూతామ్ । అబోభవుః ।

బోధ యాత్ । బోధూయాతామ్ । బోధూయః । బో
 భూయాత్ । బోభూయాస్తామ్ । బోభూయాసుః । గా
 శ్చితిసీచోలుక్ । యజ్ఞో వేత్తీపక్ష్యే గుణం బాధిత్వా నిత్యతా
 మ్నాత్ । అబోభూవీత్ । అబోభోత్ । అబోభూతామ్ । అబ
 భూవుః । అబోభవిష్యత్ । ఇతి యిష్టుః ॥ ౩ - ౧ - ౧౦ ॥ *
 సుపఆత్మనః క్యచ్ ॥ ౩ - ౧ - ౧౧ ॥ ఇషికర్తృణః

తుః సంబంధినః సుబంతాదిచ్చాయామధేక్యజ్నా * సుపాధాత
 ప్రాతిపదికయోః ॥ ౨ - ౪ - ౨౦ ॥ ఏతయోరవయవస్యస
 పాలుక్ * క్యచిచ ॥ ౨ - ౪ - ౩౩ ॥ అవర్ణస్య ఈః । ఆ
 నః పుత్రమిచ్చతి పుత్రీయతి * నః క్యే ॥ ౧ - ౬ - ౧౫ ॥ క్య
 క్యజిచ నాంతమేవ పదం నాస్యత్ । నలోపః । రాజీయతి । న
 త్తమేవేతికిమ్ । వాచ్యతి । హలిచ । గీర్యతి । పూర్యతి । ధ
 తోరిత్యేవ । నేహ । దివమిచ్చతి దివ్యతి * క్యస్య విభాషా
 ౬ - ౪ - ౫౦ ॥ హలః పరయోః క్యచ్ క్యజోగ్లోపావాద్ధధాతుకే
 ఆదేః పరస్య । అణోలోపః । తస్య స్థానివత్వాల్లిఘూపధగ
 ణోన । సమిధితా । సమిధ్యతా * కామ్యచ్చ ॥ ౩ - ౧ - ౯
 ఉక్తవిషయే కామ్యచ్ । పుత్రనూత్నస ఇచ్చతి । పుత్రకామ్యతి
 పుత్రకామ్యతా * ఉపమానాదాచారే ॥ ౩ - ౧ - ౧౦ ॥ ఉ
 పమానాత్ కర్తృణః సుబంతాదాచారే ధేక్యచ్ పుత్రమివాచర
 తి పుత్రీయతి ఛాత్రమ్ । విష్ణూయతి ద్విజమ్ * సర్వత్రప్రాతే
 పదికేభ్యః క్విబ్వావక్తవ్యః । అతోగుణే । కృష్ణ ఇవాచరతి కృ
 ణ్ణతి । స్వ ఇవాచరతి స్వతి । ససౌ * అనునాసికస్య క్విరు
 ణోఃకోజితి ॥ ౬ - ౪ - ౧౫ ॥ అనునాసికాంతస్యోపధాయా

దీర్ఘఃస్యాత్ క్షౌర్యులాదౌచక్ జితిఃఇదమివాచరతిఇదామతి ।
 రాజేవ రాజానతి । పద్ధాఇవ పదీనతి * కష్టాయక్రమణే ॥
 ౩ - ౧ - ౧౪ ॥ చతుర్ధ్వనాత్ కష్టశబ్దాత్ ఉత్సాహేక్యజ్ *
 కష్టాయక్రమణేకష్టాయతే । పాపంకర్తుముత్సహతఇత్యర్థః ।
 శబ్దవైరకలహభ్రకణ్వా చేదేభ్యఃకరణే ॥ ౩ - ౧ - ౧౫ ॥ ప
 భ్యఃకర్తుభ్యఃకరోత్య ర్థేక్యజ్ । శబ్దంకరోతి । శబ్దాయతే త
 త్కరోతితదాచప్తఇతినిచ్ । ప్రాతి దికాద్ధాత్వ ర్థేబహులమి
 ష్టవచ్చ । ప్రాతిపదికాద్ధాత్వ ర్థే నిచ్ స్యాత్ । ఇష్టేయథా
 ప్రాతిపదికస్యపుంవద్భావరభావటిలోపవిన్నతుబ్జాపయణాది
 లోపప్రస్థస్థాన్ధ్యాదేశ భసంజ్ఞా ప్రద్యన్తావపిస్యః । ఇత్యగ్లో
 పః । ఘటంకరోత్యాచష్టేవాఘటయతి ఇతినామధాతవః *
 కణ్ఠ్యాదిభ్యోయక్ ॥ ౩ - ౧ - ౧౬ ॥ పభ్యోధాతు
 భ్యోనిత్యంయక్ స్యాత్ స్వాధే । కణ్ఠాఞ్ గాత్రవిఘ్నణే ।
 కణ్ఠాయతి । కణ్ఠాయతే । ఇత్యాది । ఇతికణ్ఠ్యాదయః *
 కర్తరికర్తువ్యతిహారే ॥ ౧ - ౩ - ౧౪ ॥ క్రియావినిమ
 యే ద్యోత్యే కర్తర్యాత్మ నేపదమ్ । వ్యతిలునీతే । అన్యస్య
 యోగ్యంలవనంకరోతీత్యర్థః * నగతిహింసార్థేభ్యః ॥ ౧ - ౩
 ౧౫ ॥ వ్యతిగచ్ఛత్తి వ్యతిఘ్నత్తి * నేర్విశః ॥ ౧ - ౩ - ౧౫ ॥
 నివిశతే * పరివ్యవేభ్యఃక్రియః ॥ ౧ - ౩ - ౧౬ ॥ పరిక్రీణీతే
 విక్రీణీతే । అవక్రీణీతే * విపరాభ్యాంజేః ॥ ౧ - ౩ - ౧౬ ॥
 విజయతే । పరాజయతే * సమవప్రవిభ్యఃస్థః ॥ ౧ - ౩ -
 ౧౭ ॥ సత్తిస్థతే । అవత్తిస్థతే । ప్రత్తిస్థతే విత్తిస్థతే * అపహ్న
 వేజ్ఞః ॥ ౧ - ౩ - ౪౪ ॥ శతమపజానీతే । అపలపతీత్యర్థః *

అకర్తృకావృత్తిః ॥ ౧-౩-౪౫॥ సర్పిషాజానీతే । సర్పిషాఽహేన
 ప్రవర్తత ఇత్యర్థః * సమస్తృతీయాయుక్తాత్ ॥ ౧-౩-౪౬॥
 రథేనసంజ్ఞితే * దాణశ్చసాచేచ్ఛతుర్థ్యర్థే ॥ ౧-౩-౪౭॥
 సమోదాణస్తృతీయాస్తేనయుక్తాదుక్తంస్యాత్తృతీయాచేత్
 చతుర్థ్యర్థే । దాస్యాసంయచ్ఛతేకామీ * పూర్వవత్సనః ॥ ౧-
 ౩-౪౮॥ సనఃపూర్వోయోధాతుస్తేనతుల్యంసన్నస్తాదప్యాత్మ
 నేనదంస్యాత్ । ఏదిధిషతే * హలంతాచ్ఛ ॥ ౧-౪-౧౦॥ ఇక్స
 మీపాద్దలః రోఝులాదిఃసన్కిత్ * నిఙ్విక్షతే * గన్ధనావయే
 పణసేవనసాహసిక్యప్రతియత్నప్రకథనోపయోగేషుకృతః ॥
 ౧-౩-౩౨॥ గన్ధనంసూచనమ్ । ఉత్కురుతే । సూచయతీత్యర్థః ।
 అవయేషణంభర్తృనమ్ । శ్యేనోవర్తికాముతురుతే । భర్తృయ
 తీత్యర్థః । హరిముపకురుతే । సేవత ఇత్యర్థః । పరదారాన్ప్రకురు
 తే । తేషుసహసాప్రవర్తతే । ఏధోదకస్యోపసురుతే । గుణమా
 ధత్తే । కథాఃప్రకురుతే । కథయతీత్యర్థః । శతంప్రకురుతే దర్శార్థం
 వినియుజ్జేగ్ర । ఏషుకిమ్ । కటంకరోతి । భుజోఅనవనే । ఓదనంభు
 జ్జేగ్ర । అనవనేకిమ్ । మహీంభునక్తి ఇత్యాత్మనేపదప్రక్రియా *
 అనుపరాభ్యాంకృతః ॥ ౧-౩-౪౯॥ కర్తృగేచఫలే । గ
 న్ధనాదాచపరస్తైపదంస్యాత్ । అనుకరోతి । పరాకరాతి * అభిప్ర
 త్యతిభ్యుఃక్షిపః ॥ ౧-౩-౫౦॥ క్షిప్రప్రేరణే । స్వరితేత్ । అభిక్షిపతి *
 ప్రాద్వహః ॥ ౧-౩-౫౧॥ ప్రవహతి * పరేర్త్వపః ॥ ౧-౩-౫౨॥ ప
 రిమృషతి * వ్యాజృభిభ్యోరమః ॥ ౧-౩-౫౩॥ రముక్తీదాయామ్ ।
 విరమతి * ఉపాచ్ఛ ॥ ౧-౩-౫౪॥ యజ్ఞదత్తముపరమతి । ఉపరమ
 యతీత్యర్థః । అస్తర్భావిత్యర్థోయమ్ ఇతిపదవ్యవస్థా *

భావకర్తృణోః ॥ ౧ - ౩ - ౧౩ ॥ లస్యాత్మనేపదమ్ *
సార్వధాకేతుయక్ ॥ ౩-౧-౬౭ ॥ భావకర్తృవాచినిధాతోర్యక్
సార్వధాతుకే | భావఃక్రియా సాచభావార్థకలకారేణానూ
ద్యతే | యుష్మదస్తుద్భ్యాంసామానాథికరణ్యాభావాత్ ప్రథ
మఃపురుషః | తిజ్వాచ్యక్రియాయాఅద్రవ్యరూపత్వేనద్విత్వా
ద్యప్రతీతేర్నద్వివచనాదికిన్త్యైకవచనమేవోత్పర్గతః | త్వయా
మయానైశ్చభూయతే | బభూవే * స్యసిచ్ సీయుట్ తాసిషు
భావకర్తృణోరుపదేశేజ్జ్నానగ్రహదృశాం వా చిణ్విదిట్ చ ॥
౬ - ౪ - ౬౭ ॥ ఉపదేశేయోఽచ తదంతానాంహనాదీనాంచ
చిణీవాక్యకార్యంవాస్యాత్స్యాదిషు భావకర్తృణో ర్గమ్యమాన
యోఃస్యాదీనామిడాగమశ్చ | చిణ్విద్భావపక్షేఽయమిట్ | చి
ణ్విద్భావాద్వృద్ధిః | భావితా | భవితా | భావిష్యతే | భవిష్యతే |
భూయతామ్ | అభూయత | భావిషీష్ట | భవిషీష్ట * చిత్ భా
వకర్తృణోః ॥ ౩ - ౧ - ౬౬ ॥ శ్లేశ్చిణ్ స్యాద్భావకర్తృవాచిని
తేపరే | అభావి | అభావిష్యత అభవిష్యత | అకర్తృకోఽప్య
పసర్గవశాత్ సకర్తృకః | అనుభూయతే ఆనన్దశ్చైత్రేణత్వయా
మయాచ | అనుభూయేతే | అనుభూయన్తే | త్వమనుభూయ
సే | అహమనుభూయే | అన్వభావి | అన్వభావిషాతామ్ | అన్వ
భవిషాతామ్ | నిలోపః | భావ్యతే | భావయాంచ ౬౭ | భావ
యాంబభూవే | భావయామాసే | చిణ్విదిట్ | భావితా | ఆభీ
యత్వేనాసిద్ధత్వాణ్ణిలోపః | భావయితా | భావయిషీష్ట | అ
భావి | అభావిషాతామ్ | అభావయిషాతామ్ | బుభూష్యతే |
బుభూషాశ్చక్రే | బుభూషితా | బుభూషిష్యతే | బోభూష్యతే |

బొభూయిష్యతే | అకృతస్సర్వభాతుకయోద్ధీర్ఘః | స్తూయతే
 విష్ణుః | స్తావితా | స్తోతా | స్తావిష్యతే | స్తోష్యతే | అస్తావి |
 అస్తావిషాతామ్ | అస్తోషాతామ్ | ఋగతా | గుణో ర్ద్ధితిగుణః |
 అర్యతే | స్మృస్మరణే | స్మర్యతే | సస్మరే | ఉపదేశగ్రహణా
 చ్చిన్వాదిట్ | ఆరితా | అర్తా | స్మారితా | స్మర్తా | అనిదితా
 మితిసలోపః | స్రస్యతే | ఇదితస్తు | నన్ద్యతే | సంప్రసారణమ్ |
 ఇజ్యతే * తనోతేర్యకి || ౬ - ౪ - ౪౪ || ఆదంతాదేశోవా | తా
 యతే | తన్యతే * తపోనుతాపేచ || ౩ - ౧ - ౬౫ || తపఃస్థై
 శ్చిన్ నస్యాత్ కర్మకర్తర్యనుతాపేచ | అన్వతప్తపాపేనాఘ్ను
 మాన్దేతీత్వమ్ | దీయతే | ధీయతే | దదే * ఆతోయుక్ చిన్
 కృతోః || ౭ - ౩ - ౩౩ || ఆదంతానాయుగాగమశ్చిన్ శ్లోతికృ
 తిచ | దాయితా | దాతా | దాయీష్ట | దాసీష్ట | అదాయి |
 అదాయిషాతామ్ | భజ్యతే * భజ్జోశ్చచిన్ || ౬ - ౪ - ౩౩ ||
 నలోపాహ | అభాజి | అభజ్జే | లభ్యతే * విభాషాచిన్ణము
 లోః || ౭ - ౧ - ౬౯ || లభేర్నుమ్ | అలమ్భి | అలాభి * ఇ
 లిభావకర్మప్రక్రియా * *

యదాకర్తైవకర్మత్వేనవివక్షితంతదాసకర్మకాణామ
 ప్యకర్మకర్తౌత్ కర్తరి భావేచలకారః | కర్మవత్ కర్మణాతు
 ల్యక్రియః || ౩ - ౧ - ౮౭ || కర్మస్థయా క్రియయాతుల్యక్రి
 యఃకర్తా కర్మవత్ స్యాత్ | కార్యాతిదేశోయమ్ | తెనయ
 గాత్తు నేపదచిన్ చిన్వాదిటఃస్యః | వచ్యతేఫలమ్ | భిద్యతేకా
 ణమ్ | అపాచి | అభేది | భావే | భిద్యతేకాష్మేన ఇతికర్మక
 ర్మప్రక్రియా * * *

అభిజ్ఞావచనేల్పట్ ॥ ౩ - ౨ - ౧౧౨ ॥ స్పృతిబోధి
 న్యుపదేభూతానద్యత నేధాతొన్యట్ । లజ్జోపవాదః । వస
 నివాసేన్ద్రురసికృణ్ణిగోకులేపత్స్యమః॥ ఏవంబుధ్యసేచేతయ
 సేత్సన్యాదిప్రయోగేపి * నయది । ౩ - ౨ - ౧౧౩ ॥ య
 ద్యోఽన్యస్మిన్నై అభిజ్ఞానానియస్య నేఅభుజ్జహి * లట్స్యై ॥
 ౩ - ౨ - ౧౧౪ ॥ లిటోపవాదః । యజతిన్ద్రయధిష్ఠిః *
 వర్తమానామీప్యేవర్తమానవద్వా ॥ ౩ - ౩ - ౧౧౫ ॥ వర్తమా
 నేయేప్యన్యాయాఉత్తైవర్తమానసామీప్యేభూతే భవిష్యతి
 చనన్యైః । గాగతొసి । అయమాగచ్ఛామి । అగమం వా
 కరాన్యైః । ఏషగచ్ఛామి । గమిష్యామివా * హేతు
 హేతున్యైః ॥ ౩ - ౩ - ౧౧౬ ॥ వాస్యాత్ । కృష్ణంన
 వేత్సన్యాన్యాత్ । కృష్ణంనన్యలిచేత్సుఖన్యా
 న్యలిచిష్యేష్యేదేష్యతే । సేహ । హస్తీలిపలాయతే । వి
 ధినిమన్త్రణేలిట్ । విధిః ప్రేరణమ్ । భృర్యాదేర్నికృష్టస్య
 ప్రవర్తనమ్ । యజేత । నిమన్త్రణం నియోగకరణమ్ । ఆవ
 శ్యకేశ్రాద్ధాదాదాహిరాదేఃప్రవర్తనమ్ । ఇహభుజ్జేత । ఆ
 మన్త్రాణంకామచారానుజ్ఞా । ఇహసేత । అధీప్తః । సత్కా
 రపూర్వకోవ్యాపారః పుత్రమధ్యాపయేద్భవాన్ । సంప్ర
 శ్నఃసంప్రధారణమ్ । కింభోవేదమధీయాయ ఉతతరగమ్ ।
 పార్థినన్యాన్యా । భోభోజనంలభేయ । ఏంలాట్ । ఇ
 తి లకారార్థప్రక్రియా * *

ఇతి తిజన్తప్రక్రియాసమాప్తా

ధాతోః ॥ ౩ - ౧ - ౯౧ ॥ ఆత్మదీయాంతయేప్రత్య
 యాస్తేధాతోఃపరేస్యః । కృదతిజీతికృత్సంజ్ఞా * వాసరూ
 పోఽస్త్రీయామ్ ॥ ౩ - ౧ - ౯౪ ॥ అస్మిన్ ధాత్వధికారేఽస
 రూపోఽపవాదప్రత్యయఉత్సర్గస్య బాధకోవాస్యాత్ స్త్రీధి
 కారోక్తంవినా * కృత్యాః ॥ ౩ - ౧ - ౯౫ ॥ ఋల్ తృచావి
 త్యతఃప్రాకృత్యసంజ్ఞాస్యః * కర్తరికృత్ ॥ ౩ - ౪ - ౬౭ ॥
 తిథిప్రాప్తే * తయోరేవకృత్యక్షలధాః ॥ ౩ - ౪ - ౭౦ ॥
 పతేభావకర్తృణోరేవస్యః * తవ్యక్తవ్యాసీయరః ॥ ౩ - ౧ -
 ౯౬ ॥ ధాతోరేతస్యః । ఏధితవ్యమ్ ఏధనీయన్త్వయాభావే
 ఔత్సర్గికమేకవచనంక్లిబత్వశ్చ । చేతవ్యశ్చయసీయో వా
 ధర్మస్త్యయా * కేలిచరఉపసంఖ్యానమ్ । పచేలిమామాషః
 ప్రక్తవ్యాధిత్యర్థః । భిదేలిమాసరలాః । భేత్తవ్యాః । కర్మణిప్ర
 త్యయః * కృత్యల్కులోబహుళమ్ ॥ ౩ - ౩ - ౧౧౩ ॥ క్వ
 చిత్ప్రవృత్తిః క్వచిదప్రవృత్తిః క్వచిద్విభాషా క్వచిదన్యదేవ । వి
 ధేర్విధానంబహుధాసమీత్యుచాతుర్విధంబాహులకంవదన్తి ॥
 సాత్వసేనేతిస్పాసీయం చూర్ణమ్ । దీయతేస్తైదాసీయో వి
 ప్రః * అచోయత్ ॥ ౩ - ౧ - ౯౭ ॥ చేయమ్ * ఉద్యతి ॥
 ౬ - ౪ - ౬౫ ॥ యతిపరే ఆతఈత్ స్యాత్ । దేయమ్ । గ్నే
 యమ్ * పోరదుపధాత్ ॥ ౩ - ౧ - ౯౮ ॥ పవర్గాన్తాదమప
 ధాద్యత్ । ఏయతోపవాదః । శప్యమ్ । లప్యమ్ * పతిస్తుశా
 స్పృదృశ్యుషఃకృప్ ॥ ౩ - ౧ - ౧౦౯ ॥ ఏభ్యఃకృప్ * హ్ర
 స్వస్యపితికృతితుక్ ॥ ౬ - ౧ - ౭౧ ॥ ఇత్యః । స్తుత్యః । శా
 సుఅనుశిష్టా * శాసఇదన్త్యలోః ॥ ౬ - ౪ - ౩౪ ॥ శాసః

ఉపధాయాఇత్సాదజీహలాదాక్ జీతిచ । శిష్యః । వృత్తః । ఆ
 దృత్తః । జుష్యః * మృజేర్విభాషా ॥ ౩ - ౧ - ౧౦౩ ॥ మృ
 జేఃక్యబ్వా । మృజ్యః * ఋహలోర్జ్యత్ ॥ ౩ - ౧ - ౧౦౪ ॥
 ఋవణ్ణాస్తాధలస్తాచ్యణ్యత్ । కార్యమ్ । హార్యమ్ । ధార్యమ్ *
 చజోఃకుఘ్నిణ్యోః ॥ ౭ ౩-౫౨ ॥ చజోఃకుత్స్వంస్యాద్ ఘితి
 ణ్యతిచ * మృజేర్వృద్ధిః ॥ ౭ - ౨ - ౧౦౪ ॥ మృజేరికోవృద్ధిః
 సార్వధాతుకార్థధాతుకయోః । మార్గ్యః * భోజ్యంభక్ష్యే ।
 ౭ - ౩ - ౬౯ ॥ భోగ్యమన్యత్ ఇతికృత్యప్రక్రియా * *
 ణ్వల్ తృచా ॥ ౩ - ౧ ౧౩౩ ॥ ధాతోరేతాస్తః ॥
 కిర్తరికృదితికర్తృర్థే * యువోరనాకా ॥ ౭ - ౧ - ౧ ॥ యు
 పుపతయోరనాకాస్తః । కారకః । కిర్తా * నద్విగ్రహిపచాది
 భోగ్యణ్యణిన్యచః ॥ ౩ - ౧ - ౧౩౪ ॥ నద్వ్యాదేన్యుర్వహ్యదేన్ది
 ణః పచాదేరచ్ । నద్దయంబీనినద్దనః । జనార్దనః । లవణః । గ్రా
 హీ । ఫాయీ । మస్త్రీ । పచాదిరాకృతిగణోఽయమ్ *
 ఇగుపథజ్ఞాప్రీకిరకః ॥ ౩ - ౧ - ౧౩౫ ॥ ఏభ్యఃకః । బుధః ।
 కృశః । జ్ఞః । ప్రియః । కిరః * ఆతశ్చోపసగ్ధే ॥ ౩ - ౧ - ౧౩౬ ॥
 ప్రజ్ఞః । సుగ్ధః * గేహేకః ॥ ౩ - ౧ - ౧౪౪ ॥ గేహే కర్త
 రిగ్రహేకఃస్యాత్ । గృహమ్ * కిర్త్యణ్యత్ ॥ ౩ - ౨ - ౧ ॥
 కిర్త్యణ్యపపదేధాతోరణ్ । కుష్ఠంకరోతికుష్ఠకారః * ఆతో
 సుపసగ్ధేకః ॥ ౩ - ౨ - ౩ ॥ అణోఽపచాదః । గోదః । ధనదః ।
 కమ్బులదః । అనుపసగ్ధేకిమ్ । గోసంప్రదాయః * మూలవిభు
 జాదిభ్యఃకః । మూలానివిభుజతిమూలవిభుజోరధః । ఆకృతిగ
 ణోఽయమ్ । మహీధ్రః । కుద్రః * చరేష్ఠః ॥ ౩-౨-౧౬ ॥

అధికరణేఉపపదే | పురుచరః * భిత్తాసేనాదాయేషుచ || 3-
 ౨ - ౧౨ || భిత్తాచరః | సేనాచరః | ఆదాయేతిల్యబంతమ్ | ఆ
 గాయచరః * కృజ్ఞోహేతుతాచ్ఛిల్యానులోహ్యేషు || 3-౨-
 ౨౦ || ఏషుద్వ్యోత్యేషుకరోతేష్టః * అతఃకృతమికంసపశ్య
 పాత్రకుశాకర్ణీష్టనవ్యయస్య || ౨-3 - ౪౬ || అమత్తరస్యా
 నవ్యయస్యవిసర్గస్యసమాసేనిత్యంసాదేశక రోహ్యైషుసలే
 శు | యశస్కరీవిద్యా | శ్రాద్ధకరః | పచనకరః * ఏతేషు
 శే || 3 - ౨ - ౨౮ || ణ్యవ్తాదేజేభశే * అన్యద్విషయేన
 స్యముమ్ || ౬-3 - ౬౭ || అరుదేద్విషయోజస్త్యవముమా
 గమఃఖదస్తేపరేనవ్యవ్యయస్య | శిర్వాన్యవమ్ | ఇనమేజ
 యతీలిజనమేజయః * ప్రేయవతేనమిన్ || 3 - ౨ - 3౮ ||
 ప్రేయంవచః | వశంవచః * అత్తమాసేభశేచ || 3-౨-౪౩ ||
 స్వకర్తృశేషసనేనర్తమానాన్యస్యతేసుపిభశేస్యార్ | చాణ్డీ
 నిః | పణ్డీతమాన్యసంమన్యతేజన్డీరంవన్యః | పణ్డీతమాని *
 అన్యేభ్యోపిపశ్యస్తే || 3 - ౨ - ౪౪ || మున్యస్యకేషుపి
 నేవతేప్రత్యయాథాలోమ్యః * నేప్యశిప్తమ్ || ౨ - ౨ - ౪౫ ||
 వశాదేకృతభశేన | శ్మహింసాయామ్ | సుశక్త్య | సాగ్రత
 రిర్వా * విడ్వనోరనునాసికస్యాత్ || ౬ - ౪ - ౪౦ || అను
 నాసికస్యాత్ స్యాత్ | విజాయతత్తరివిజావా | ఓన్యవివసయ
 నే | అవావా | విచ్ఛయమిహింసాయామ్ | రోట్ | రేట్ |
 సుగన్ * క్విప్చ || 3 - ౨ - ౪౬ || అయమపిదృశ్యతే | ఉ
 భాస్రత్ | పర్జన్వత్ | వాహభ్రట్ * సుప్యజాతాణిస్తాచ్ఛి
 త్యే || 3 - ౨ - ౪౭ || అజాత్యధే సుపిథాతోర్జిస్తాచ్ఛిత్వే

ద్యోత్యే । ఉష్ణభోజీ * మనః ॥ ౩ - ౨ - ౮౨ ॥ సుపిమన
తేర్ణినీస్యాత్ । దర్శనీయమానీ * ఖత్యనవ్యయస్య ॥ ౬ - ౩
౬౬ ॥ పూర్వపదస్యహ్రస్వః । కాలింహస్యా * కరణేయ
జః ॥ ౩ - ౨ - ౮౫ - ॥ కరణేఉపపదే భూరార్థయజేఃశినిక
ర్తరి । సోమేన్ద్రవాన్సోహయాజీ । అగ్నిష్టేఃయాజీ * దృ
శేఃక్వడివ ॥ ౩ - ౨ - ౯౪ ॥ కర్తృణిశూతే । పారంశ్రప్తవా
న్ । పారంశ్రప్తా * రాగియ్యుఃకృత్ ॥ ౩ - ౨ - ౯౫ ॥
క్వసిప్యసిరస్తర్భావశబ్దభిః । రాజాసంద్రాగిరవాన్రా
జయుధ్వా । రాగిశ్రవా * సహేచ ॥ ౩ - ౨ - ౯౬ ॥ స
హయోధిరవాన్సహయుధ్వా । సహశ్రవా * సప్తమ్యాం
ఽనేరః ॥ ౩ - ౨ - ౯౭ * ద్విగుషేష్కబహులం ॥ ౬ -
౩ - ౧౪ ॥ జేరలుక్ । సరిసోమ్ । సరోజమ్ * ఉపసర్గేచసం
జ్ఞాయామ్ ॥ ౩ - ౨ - ౯౯ ॥ ప్రహస్యాత్సంతతౌజనే * క్త
క్తిసిరూనిశా ॥ ౧ - ౧ - ౬౬ ॥ ఏత్యోస్సంస్థాస్తః * ని
స్తా ॥ ౩ - ౨ - ౧౦౦ ॥ భూరార్థస్యైర్ధాలోర్నిస్తా । తత్ర
తయోరేవేభావగర్భణోః ట్తికిర్త్యదృక్ కర్తృక్తవతుః ।
స్నాతంశుయా । స్త్రోతస్త్వయావిష్టుః । విశ్వయతవాన్విష్టుః *
రదాభ్యాంస్థితోనఃపూర్వస్యచ ॥ ౮ - ౨ - ౪౨ ॥ రదా
భ్యాంపరస్య నిష్ఠాతస్య నోస్థాపేదయాపూర్వస్యథాతోద్ద
స్యచ । శ్వాహింసాయామ్ । శీర్ణః । శిన్నః । భిన్నః * సం
యోగాదేరాతోథార్యణ్వుతః ॥ ౮ - ౨ - ౪౩ ॥ నిష్ఠాత
స్యనఃస్యాత్ । ద్రాణః । క్షానః * స్వాదిభ్యః ॥ ౮ - ౨ -
౪౪ ॥ ఏకవింశతేఃలూకాదిభ్యఃప్రాగ్వత్ । లూకఃజ్యభాతు ।

గ్రహిజ్యేతిసంప్రసారణమ్ * హలః - ౬ - ౪ - ౨ || అక్టా
 వయవాద్ధలఃపరంయత్ సంప్రసారణంతదంతస్యద్విర్లుః | జీనః *
 ఓదితశ్చ || ౮ - ౨ - ౧౫ || భుజోభుగ్నః | టుఃస్విడఃఘానః *
 శుషకః || ౮ - ౨ - ౫౧ || నిస్తాతస్య | శుషకః * పచో
 వః || ౮ - ౨ - ౫౨ || పక్వః | తైహర్షక్షయే * తాయో
 మః | తౌమః * నిస్తాయాంసేటి || ౬ - ౪ - ౫౨ || ణేర్లో
 పః | భావితః | భావితవాన్ | దృహహింసాయామ్ * దృఢః
 స్థూలబలయోః || ౭ - ౨ - ౨౦ || స్థూలేబలవతిచనిపాత్యతే *
 దధాతేర్నిః || ౭ - ౪ - ౪౨ || తాదాకితి | హితమ్ * దో
 దధోః || ౭ - ౪ - ౪౬ || ఘుసంజ్ఞకస్య దా ఇత్యస్యదథ్
 తాదాకితి | చర్తమ్ | దత్తః * లిటఃకానజ్వా || ౩ - ౨ -
 ౧౦౬ * క్వసుశ్చ || ౩ - ౨ - ౧౦౭ || లిటఃకానచ్క్వసూ
 వాస్తః | తజానావాత్తునేపదమ్ | చక్రాణః * మ్వాశ్చ ||
 ౮ - ౨ - ౬౫ || మాంతస్యథాతోర్నత్వమ్ మ్వాఃపరతః |
 జగన్వాన్ * లటఃశతృశానచావప్రథమాసమానాధికరణే ||
 ౩ - ౨ - ౧౦౮ || అప్రథమాస్తేన సమానాధికరణేలటపతౌ
 వాస్తః | శబాదిః | పచంతచైత్రంపశ్య * అనేముక్ || ౭
 ౨ ౮౨ || అదంతాక్లస్య | పచమానంచైత్రంపశ్య | లడిత్యనువ
 ర్తమానేపునర్లక్ గ్రహణాత్ ప్రథమాసామానాధికరణ్యేపిక్వ
 చిత్ | సన్ద్విజః * విదేశతుర్వసుః || ౭ - ౧ - ౩౬ || వే
 త్రేఃపరస్యశతుర్వసురాదేశోవా | విదన్ | విద్వాన్ * తౌ
 సత్ || ౩ - ౨ - ౧౦౭ || తౌశతృశానచా సత్సంజ్ఞాస్తః *
 లృటఃసద్వా || ౩ - ౩ - ౧౪ || కరిష్యంతకరిష్యమాణం పశ్య *

ఆశ్వస్తీలతద్ధర్మతత్సాధుకారిషు ॥ ౩ - ౨ - ౧౩౪ ॥ క్షి
పమభివ్యాప్యవత్సమాణాస్తచ్ఛీలాదిమకర్తృమబోధ్యాః*త్య
న్ ॥ ౩ - ౨ - ౧౩౫ ॥ కర్తృకటాన్ *జల్పభిక్షుకుట్టలుణ్ణ
వృజిఃపాకన్ ॥ ౩ - ౨ - ౧౩౬ *షష్ఠత్యయస్య ॥ ౧-౩-
౬ ॥ ప్రత్యయస్యాదిఃషష్ఠశృంజ్ఞఃస్యాత్ | జల్పకః | వరా
కః * సనాశంసభిక్షుడః ॥ ౩ - ౨ - ౧౩౭ ॥ వికీర్ణః | ఆ
శంసుః | భిక్షుః * భ్రాజభాసధుర్విద్యతోర్జిష్ఠాజగ్రావస్తు
వఃక్షిప్ ॥ ౩ - ౨ - ౧౩౮ * భాగ్ | భాః * రాజ్ఞో
పః ॥ ౬ - ౪ - ౨౧ ॥ క్షోణోపఃక్వాఝులాహకచితిచ |
ధూః | విద్యుత్ | డ్యుః | డ్యుగ్రహణస్యాపకద్వా
జ్జవతేర్ద్విః | బాః | బాః * బాః | బాః | బాః
కటప్రజుశ్రీణాః | బాః | బాః | బాః | బాః | బాః
శూడనునాసికాః | బాః | బాః | బాః | బాః | బాః
క్రిమాత్ శోడితి పరావ | బాః | బాః | బాః | బాః | బాః
క్షోడితిచ | పృథ్వీ పృథ్వీ | బాః | బాః | బాః | బాః | బాః
కటప్రవతేకటప్రవ | బాః | బాః | బాః | బాః | బాః
మీశసయయజుర్ములు | బాః | బాః | బాః | బాః | బాః
౨ - ౧౩౨ ॥ దానాః | బాః | బాః | బాః | బాః | బాః
దాత్రమ్ * తిత్తత్రథా | బాః | బాః | బాః | బాః | బాః
పాందశానామిణీన ॥ క్షిప్తమ్ | యోగ్రమ్ | యోక్తమ్ |
స్తోత్రమ్ | తోత్రమ్ | సేత్రమ్ | సేక్తమ్ | మేధ్రమ్ | ప
త్రమ్ | దంష్ట్రా | నద్ధీ * అర్తిలూధాసూఖనసహచరత్రః॥
౩-౨- ౧౩౪ ॥ అరిత్రమ్ | లవిత్రమ్ | ధవిత్రమ్ | సవిత్రమ్ |

విభుః * డ్వితః క్రిః ॥ ౩ - ౩ - ౮౮ ॥ క్షేర్మనర్వమ్ ॥ ౪ - ౪ - ౨౦ ॥ క్రిప్రత్యయాన్తమ్ నిర్వృత్తే ధే । పాతనర్వృత్తం పక్తిమ్ । మవత్ । ఉప్రిమ్ * డ్వితోఽగుచ్ ॥ ౩ - ౩ - ౮౯ ॥ అదేవ్యకన్వనే । తేవభుజయజయచయతమిద్భుప్రచ్ఛతయోగే ॥ ౩ - ౩ - ౯౦ ॥ యజ్జః । యజ్జాః । యజ్జ్రిః । విశ్మః । ప్రచ్ఛాః । రత్తః * శ్మతః ॥ ౩ - ౩ - ౯౧ ॥ శ్మత్తః * ఉపసర్తే ధూతిః ॥ ౩ - ౩ - ౯౨ ॥ ప్రథిః । ఉఃథిః * స్త్రియామ్ త్రిన్ ॥ ౩ - ౩ - ౯౩ ॥ స్త్రిరధేభావే త్రిన్ । భుభోఽచనానుః కృతిః । స్తుతిః । చల్యావభ్యః । త్రిన్ శ్మతః పద్మావ్యః । తేనత్వమ్ । త్రిః । యాతిః । ధూతిః । ప్రాణః * శంపదాభ్యక్తిచ్ । శంపత్ । విపత్ । అపత్ । క్తిశ్చ । పీష్యతే । సంపత్తిః । విపత్తిః । అపత్తిః * తితియూతిజాతిసాతహితీర్తయశ్చ ॥ ౩ - ౩ - ౯౪ ॥ ఏతేనిపాద్యంతే * జ్వరత్వరస్త్రివ్యవిమవామువభాయాశ్చ ॥ ౪ - ౪ - ౨౦ ॥ ఏమమువభావకార యోమాత్ అనునాసితే క్వా యులాహ్ ॥ జితిచ । ఉతిః । ప్తిచ్ । జాః । తూఃసూః । ఊః । మూః * ఇచ్ఛా ॥ ౩ - ౩ - ౧౦౧ ॥ భిషేన్నిసాతోయమ్ * అప్రత్యయాత్ ॥ ౩ - ౩ - ౧౦౨ ॥ ప్రత్యయాదే భ్యః స్త్రియామకారః ప్రత్యయః స్యాత్ । చిత్వా । పుత్రకామ్యా * గురోశ్చపాలః ॥ ౩ - ౩ - ౧౦౩ ॥ గురువతోహలస్తాత్ స్త్రియామః ప్రత్యయః । ఈహః * త్యాసప్రథోయచ్ ॥ ౩ - ౩ - ౧౦౪ ॥ అకారస్యాపవాదః । కారణా । హరణా * నపుంసకేభావే క్తః ॥ ౩ - ౩ - ౧౦౫ * ల్యుట్ చ ॥ ౩ - ౩ - ౧౦౬ ॥ హసితమ్ * హసనమ్ * పుంసిసంజ్ఞాయాంఘఃస్రాయేణ ॥ ౩ - ౩ - ౧౦౭ *

ఛాదేర్షేహ్యపసర్గస్య ॥ ౬ - ౪ - ౯౬ ॥ ద్విప్రభృత్యుపస
 ర్గహీనస్య ఛాదేర్షేస్వ ఘే । దన్తఛదః । ఆకుర్వన్త్యస్మిన్ని
 త్యాకరః * అవేత్మాస్త్రోర్ఘ్నః ॥ ౩ - ౩ - ౧౨౦ ॥ అవతా
 రః । అవస్తారోజవనికా * హలశ్చ ॥ ౩ - ౩ - ౧౨౧ ॥ హల
 న్తాద్ఘుఞ్ । ఘాపవాదః । రమస్తేయోగినోస్మిన్నితిరామః ।
 అపమృజ్యతే నేనవ్యాధ్యాదిరిత్యపామార్గః * ఈషదుఃసు
 షుక్యచ్చాక్ర్యచ్చార్థేషుఖల్ ॥ ౩ - ౩ - ౧౨౨ ॥ ఏషదుఃఖసు
 ఖార్థేషూపపదేషుఖల్ । తయోరేవేతిభావేకర్మణిచక్రచ్చే ।
 దుష్కరః కటోభవతా అకృచ్చే । ఈషతరః సుకరః * ఆతొ
 యున్ ॥ ౩ , ౩ , ౧౨౩ ॥ ఖలోపవాదః । ఈషత్సానః సోమో
 భవతా । దుష్పానః । సుపానః * అలంఖల్వోఃప్రతిషేధయోః
 ప్రాచాంత్యా ॥ ౩ - ౪ - ౧౪ ॥ ప్రతిషేధార్థయోరలంఖ
 ల్వోరుపపదయోఃక్త్యా । దోదద్వోః । అలందత్వా । ఘుమాప్తే
 తీత్వమ్ । పీత్వాఖలు । అలంఖల్వోఃకిమ్ । మాకార్నిత్ । ప్ర
 తిషేధయోఃకిమ్ । అలంకారః * సమానకర్తృకయోఃపూర్వ
 కాలే ॥ ౩ - ౪ - ౧౫ ॥ సమానకర్తృకయోర్ధాత్వర్థయోఃపూ
 ర్వకాలేవిద్యమానాద్ధాతోఃక్త్యా । సాత్వా వ్రజతి । ద్విత్వ
 మతన్త్రమ్ । భుక్త్వాపీత్వావ్రజతి * నక్త్వాసేత్ ॥ ౧ - ౨ - ౧౪ ॥
 సేత్క్త్వాకిన్నస్యాత్ । శయిత్వా । సేత్కిమ్ । కృత్వా *
 రలోపుపధార్థలాదేఃసంశ్చ ॥ ౧ - ౨ - ౧౬ ॥ ఇవర్ణోవర్ణో
 పధార్థలాదేరలన్తాత్ పరాక్త్వాససాసేతౌవాకితౌన్తః । ద్యు
 తిత్వా । ద్యోతిత్వా । లిఖిత్వా । లేఖిత్వా । పుష్పధాత్కిమ్ ।
 వర్తిత్వా । రలికిమ్ । సేవిత్వా । హలాదేకిమ్ । పషిత్వా ।

సేటికిమ్ । భుక్త్వా * ఉదితౌవా ॥ ౭ - ౨ - ౫౬ ॥ ఉదితఃప
రస్యక్త్వఇద్వా । శమిత్వా । శాన్త్యా । దేవిత్వా । ద్యూత్వా ।
దధాతేర్హిః । హిత్వా * జహతేశ్చక్తి ॥ ౭ - ౪ - ౪౩ ॥
హిత్వా । హజస్తుహత్వా * సమాసేననభౌపూర్వేక్వోల్వ
వ ॥ ౭ - ౧ - ౩ ౭ ॥ అవ్యయపూర్వపదేననభౌసమాసేక్వో
ల్వబాదేశః । తుక్ । ప్రకృత్య । అనభౌకిమ్ । అకృత్వా । అ
వ్యయపూర్వపదేకిమ్ । పరమకృత్వా * ఆభీష్ట్యైణముల్
చ ॥ ౩ - ౪ - ౨౨ ॥ ఆభీష్ట్యైద్యోత్యేపూర్వవిషయేణము
ల్క్వాచ * నిత్యవీప్యయోః ॥ ౮ - ౧ - ౪ ॥ ఆభీష్ట్యైవీప్స
యాంచద్యోత్యేపదస్యద్విత్వంస్యాత్ । ఆభీష్ణ్యమ్తిజస్తే
ష్వవ్యయసంజ్ఞకేషుకృదస్తేషుచ । స్తారంస్తారంసమతిశివమ్ ।
స్తృత్వాస్తృత్వా । పాయంపాయమ్ । భోజంభోజమ్ । శ్రా
వంశ్రావమ్ । అన్యథైవంకథమిథంసుసిద్ధాప్రయోగశ్చేత్ ॥
౩ - ౪ - ౨౭ ॥ ఏషుకృభౌణముల్స్యాత్సిద్ధేప్రయోగో
యస్త్యేపంభూతశ్చేత్కృభౌ । వ్యర్థత్వాత్ప్రయోగానర్హఇ
త్యర్థః । అన్యథాకారమ్ । ఏవంకారమ్ । కథంకారమ్ । ఇ
థంకారంభుక్తే । సిద్ధతికిమ్ । శిరోన్యథాకృత్వాభుక్తే
ఇతికృదన్తప్రక్రియా

ప్రాతిపదికార్థలిజ్ఞ పరిమాణ వచన మాత్రేప్రథమా ॥
౧ - ౩ - ౪౬ ॥ నియతౌప స్థితికః ప్రాతిపదికార్థః । మా
త్రీశబ్దస్య ప్రత్యేకంయోగః । ప్రాతిపదికార్థమాత్రేలిజ్ఞమా
త్రాద్యాధిక్యే సంఖ్యామాత్రేచప్రథమాస్యాత్ । ప్రాతిపది
కార్థమాత్రే । ఉచ్చైః । నీచైః । కృష్ణః ॥ శ్రీః । జ్ఞానమ్

విశ్రమాత్రే తటః తటీ తటమ్ | పరిమాణమాత్రే | ద్రోణో వ్రీహిః |
 వచనం | సంఖ్యా | ఏకః | ద్వౌ | బహవః * సమ్బోధనేచ ||
 ౧ - ౩ - ౪ || ప్రథమా | హేరామ * కర్తురీప్సితవంక
 ర్మ || ౧ - ౪ - ౪౯ || కర్తుః క్రియయాపుష్పతమంకారకంక
 ర్మసంజ్ఞంస్యాత్ * కర్మణిద్విరీయా || ౧ - ౩ - ౧ || అను
 క్తేకర్మణిద్విరీయా | హరింభజతి | అభిహితేతుకర్మాదౌప్రథ
 మా | హరిసేవ్యతే | లత్యైసేవితః * అకథితంచ || ౧ - ౪
 ౫౦ || అపాగానాదిపశేషైరపిష్యతం కారకం కర్మసంజ్ఞం
 స్యాత్ * దుహ్యచ్ఛవశణ్ డ్విధిప్రదివిబ్రాశాసుబిషు
 న్ధముషామ్ | ఏషామ్ || కర్మయ్యక్యాదకథితం తథా స్యా
 స్నిహృకృష్వహమ్ || ౧ || గాందోద్ధిపయః | బలింయాచతేవ
 సుధామ్ | శబ్దాలానోదనంపచతి | గర్గాన్ శతందణ్ణయతి | వ్ర
 జనవరుణ్ధిగామ్ | మాణవకం పథా నంపుచ్ఛతి | వృక్షమప
 చినోలిఫలాని | మాణవకంధర్మంబ్రుతే | శాస్త్రీవా | శతం
 జయతిదేవదత్తమ్ | సుధాంక్షీరనిధింమథ్నతి | దేవదత్తం
 తంముష్ణతి | గ్రామనుజాన్ నయతి | హరతీకర్షణిషహలివా
 లర్థనిబన్ధనేయంసంజ్ఞా | బలింభిక్షుతేవసుధామ్ | మాణవకంధ
 ర్మగభాషతే | అభిధత్తే | వక్త్రీ | ఇర్యాది * సాధకతమంకర
 ణమ్ || ౧ - ౪ - ౪౧ || క్రియాసిద్ధౌప్రకృష్టోపకారకంకరణసం
 జ్ఞంస్యాత్ | స్వతస్త్రిశ్చిత్కర్మసంజ్ఞా * కర్మకరణయోస్తృప్తి
 యా || ౧ - ౩ - ౧౦ || అనభిహితేకర్మకరణేచత్వరీయాస్యాత్ |
 రామేణబాణేనహతోవాలీ * కర్మణాయమభిప్రేతసంసం
 దానమ్ || ౧ - ౪ - ౪౨ || దానస్య కర్మణాయమభిప్రేతస

సంప్రదానసంజ్ఞః * చతుర్థీసంప్రదానే || ౨, ౩, ౧౩ || వి
 ప్రియగాందదాతి * నమఃస్వస్తి స్వాహాస్వధాలంవషడ్
 యోగాచ్చ || ౨. ౩ - ౧౬ || పభిర్యోగేచతుర్థీ । హరయేన
 మః । ప్రజాభ్యస్వస్తి । అగ్నయేస్వాహా । పితృభ్యఃస్వధా ।
 అలమితిపర్యాప్త్యర్థప్రహణమ్ । తేనైతేభ్యోహరిరలంప్రభుః
 సమర్థః శక్తిత్యాది * ద్రువమపాయేసాదానమ్ || ౧ - ౪
 ౨౪ || అసాయోవిక్లెషస్తస్మిన్ సాధ్యేయద్భువమవధిభూతంకా
 రకంతదపాదానసంజ్ఞంస్యాత్ * అపాదానేషష్టమీ || ౨-౩
 ౨౮ || గ్రామాదాయాత్ । ధావతోశ్వాత్ పతతి । ఇత్యాది * ష
 స్తికేషే || ౨-౩- ౫౦ || కారకప్రతిపదికాధ్యక్షిత్వేస్వస్వా
 మిథావాదిః శేషస్తప్రదష్ట । రాజ్యపురుషః రాజపురుషః । కర్తృ
 దీనామపిసంబంధమాశ్రయతాయాం జ్యేష్ఠేవసతాంగతమ్ ।
 సర్విమవాసితే । మాతుఃపురితి । ఏభోరకస్యపక్షురుతే । భజే
 శంభోశ్చరణయోః * అథారోధికరణమ్ || ౧ - ౪ - ౪౫ || క
 ర్తృకర్తృత్వాతాత్మనిష్ఠక్రియాయాఅధాతఃకార కమధికరణం
 స్యాత్ * సప్రమృణితరణేవ || ౨. ౩. ౩౬ || చకారాహారాన్తి
 కార్థేభ్యః । ఔషణ్ణికోవైషణ్ణికోభివ్యావకశ్చేత్యాధా ర
 స్త్రిధా । కటిఆస్తే । స్థాల్యాంవచతి । యోయేతిచాస్తి । సర్వస్తి
 న్నాన్తాస్తి । వసస్యహారేఆస్తి । కేవా ఇతివిభక్త్యర్థః *
 సమాసఃపశ్యథా । తత్రసమసనంసమాసః । సచవిశే
 షసంజ్ఞావినిర్ముక్తః కేవలసమాసఃప్రథమః । ప్రాయేణపూర్వస
 దార్థప్రధానోఽవ్యయో భావోద్వితీయః । ప్రాయేణోత్తరపదా
 గ్రావధానస్తత్పురుషస్తృతీయః । తత్పురుషభేదఃకర్తృధారయః ।

కర్మధారయభేదోద్విగుః । ప్రాయేణాన్యపదార్థ ప్రధానోబ
హుప్రీహిశ్చతుర్థః । ప్రాయేణోభయపదార్థప్రధానఃద్వంద్వః
పంచమః * సమర్థఃపదవిధిః ॥ ౨-౧-౧ ॥ పదసంబద్ధియో
విధిఃసమద్ధాశ్రితోబోధ్యః * ప్రాక్ కడారాత్ సమాసః ॥ ౨
౧, ౩ ॥ కడారాఃకర్మధారయిత్యతఃప్రాక్ సమాసిత్యధిక్రీ
యతే * సహసుపా ॥ ౨, ౧, ౪ ॥ సుప్ సుపాసహవాసమ
స్యతే । సమాసత్వాత్ ప్రాతిపదికత్వేనసుపోలుక్ । పరాధా
భిధానంవృత్తిః । కృత్తద్ధితసమాసేకశేషసనాద్యన్తధాతురూ
పాఃపంచవృత్తయః । వృత్త్యర్థావబోధకంవాక్యంవిగ్రహః ।
సచలొకికోలొకికశ్చేతిద్విధా । తత్రపూర్వంభూతఇతిలొకి
కః । పూర్వ అమ్ భూత సు ఇత్యలొకికః । భూతపూర్వః ।
భూతపూర్వేచరడితినిర్దేశాత్ పూర్వనిపాతః * ఇవేనసహ
సమాసోవిభక్త్యలోపశ్చ । వాగర్థేఇవవాగ్ధావివ ఇ
తికేవలసమాసఃప్రథమ *

అవ్యయీభావః ॥ ౨, ౧, ౫ ॥ అధికారోయమ్ ।
ప్రాక్ తత్పురుషాత్ * అవ్యయంవిభక్తిసమీపసమృద్ధివృద్ధ్య
ర్థాభావాత్యయాసంప్రతిశబ్దప్రాదుర్భావపశ్చాద్యథానుపూ
ర్వయాగపద్యసాదృశ్యసంపత్తిసాకల్యాన్తవచనేషు ॥ ౨,
౧, ౬ ॥ విభక్త్యర్థాదిషువర్తమానమవ్యయం సుబన్తేనసహని
త్యంసమస్యతే । ప్రాయేణావిగ్రహానిత్యసమాసః । ప్రా
యేణాన్యపద విగ్రహావా । విభక్తౌ । హరి జీ అధిహరి
ఇతిన్దితే * ప్రథమానిర్దిష్టం సమాసఉపసర్జనమ్ ॥ ౧-౨
౪౩ ॥ సమాసశాస్త్రే ప్రథమానిర్దిష్టం ఉపసర్జనంస్యాత్ *

ఉపసర్జనంపూర్వమ్ ॥ ౨ - ౨ - ౩౦ ॥ సమాసేఉపసర్జనం
 ప్రాప్తమోజ్యమ్ । ఇత్యధేప్రాక్ ప్రయోగః । సుపోలుక్ । ప
 కమసంస్కారస్యానన్యత్వాత్ ప్రాప్తిప ది సంజ్ఞాయాంసాప్యద్యు
 త్పత్తిః । అవ్యయభావశ్చేత్యవ్యయత్వాత్ సుపోలుక్ । అధి
 పతిః । అవ్యయభావశ్చ ॥ ౨ - ౪ - ౧౨ ॥ అయంనపుం
 సకలభావః । గాఃపాతతిగోపః । తస్మిన్ప్రతిధిగోపమ్*నా
 వ్యయభావః । తోమశ్చపశ్చమ్యాః ॥ ౨ - ౪ - ౧౩ ॥ అ
 దన్తావ్యయభావత్ సుపోలుక్ తస్యపశ్చ మీంషినా అమా
 శేత్యవ్యయసప్తమ్యోబ్బపలుమ్ ॥ ౨ - ౪ - ౧౪ ॥ అన్తాద
 వ్యయభావత్ తస్యత్రయానప్తమ్యోర్బహులమమ్యాః । ఉప
 క్త్యసంస్కారస్యేవ ప్రాణాంసన్మధ్యమన క్రమ్ । యవనా
 నాన్యవ్యయమమమక్షికాణామభావోన్యక్షికమ్ । హిమ
 సాన్యవ్యయమమమ । క్రాంతి నయుజ్యత ఇత్యతిని
 క్రమ్ । తస్యవ్యయకాశితహరి స్థితి క్షాదనుష్ఠు । యో
 గ్యతాన్యవ్యయకాధానోవృత్తీసాదృశ్యానిధాధాః । రూపస్య
 యోగ్యతానరుచమ్ । అర్థవర్ధంప్రతివర్ధమ్ । శక్తినినతి
 క్రమ్యయథాశక్తి * అవ్యయభావేచాకాలే ॥ ౨ - ౩ - ౧౧ ।
 సహస్యసంస్కారవ్యయభావేచాకాలే । హరేసాదృశ్యంస
 హరి । జ్యేష్ఠస్యానుపూర్వేజ్యేష్ఠస్య జ్యేష్ఠమ్ । చక్రేణయుగ
 పత్ సచక్రమ్ । సదృశఃసఖ్యాసగఖ । క్షత్రాణాంసంపత్తిస
 క్షత్రమ్ । తృణమప్యపరిత్యజ్యసత్పామత్తి । అగ్నిగ్రహపర్యవ
 మధీతేసాగ్ని * నదీభిశ్చ ॥ ౨ - ౧ - ౨౦ ॥ నదీభిఃసహసం
 ఖ్యావాసమస్య తే సమాహరేచాయమిష్యతే । పశ్చగజ్జమ్ ।

ద్వీయమునమ్ * తద్ధితాః ॥ ౪ - ౧ - ౭౬ ॥ ఆపఞ్చమసమా
ప్తేరధికారోఽయమ్ * అవ్యయీభావేశరత్నభృతిభ్యః ॥ ౫ -
౪ - ౧౦౭ ॥ శరదాదిభ్యష్టక్ స్యాత్ సమాసాంతోఽవ్యయీభా
వే । శరదఃసమీపముపశరదమ్ । ప్రతివిపాశమ్ * జరాయా
జరస్ చ । ఉపజరసమ్ । ఇత్యాది * అనశ్చ ॥ ౫ - ౪ - ౧౦౮ ॥
అన్నంతాదవ్యయీభావాట్టక్ * నస్తద్ధితే ॥ ౬ - ౪ - ౧౦౯ ॥
నాస్తస్యభస్యతేర్లోపస్తద్ధితే । ఉపరాజమ్ । అధ్యాత్మమ్ *
నపుంసకాదస్యతరస్యామ్ ॥ ౫ - ౪ - ౧౦౯ ॥ అన్నంతాయ
త్ క్లీబంతదంతాదవ్యయీభావాట్టజ్జీవా । ఉపచర్మమ్ । ఉపచ
ర్మ * రూయః ॥ ౫ - ౪ - ౧౧౦ ॥ రూయంతాతవ్యయీభా
వాట్టజ్వా । ఉపసమిధమ్ । ఉపసమీత్ ఇత్యవ్యయీభావః *

తత్పురుషః ॥ ౧ - ౧ - ౧౧ ॥ అధికారోఽయమ్ । ప్రా
గ్భూషునీహేః * ద్విగుశ్చ ॥ ౧ - ౧ - ౨౩ ॥ తత్పురుషసం
జ్ఞకః * ద్వితీయాశ్రితాతీతపతితగతాత్యస్తప్రాప్తాపన్నేః ॥ ౧ -
౧ - ౨౪ ॥ ద్వితీయాంతశ్రితాదిప్రకృతకైః సుబన్దైః సహ వా
సమస్యతే । కృష్ణశ్రితః । కృష్ణశ్రితః । ఇత్యాది * తృతీ
యాతత్కృతాద్ధేనగుణవచనేన ॥ ౧ - ౧ - ౩౦ ॥ తృతీయా
ంతతృతీయాంతార్థకృతగుణవచనేనాద్ధేనచసహవప్రాగ్భూత్
శబ్దులయాఖణ్డః । శబ్దులాఖణ్డః । ధాన్యేనార్థః । ధాన్య
ర్థః । తత్కృతేతికిమ్ । అట్టాకాణః * కర్తృకరణేకృతాబహు
లమ్ ॥ ౧ - ౧ - ౩౧ ॥ కర్తృకరణేచతృతీయాకృదన్తేనబహు
లప్రాగ్భూత్ । హరిత్రాతః । నఖభిన్నః । కృద్గ్రహణేగతికా
రకపూర్వస్యాపిగ్రహణమ్ । నఖనిర్భిన్నః * చతుర్థీతదధార్మ

బలిహితసుఖరక్షితైః ॥ ౨ - ౧ - ౩౬ ॥ చతుర్థ్యస్తాథాయయ
త్ తద్వాచినాఅధాదిభిశ్చచతుర్థ్యంతంవాప్రాగ్వాత్ । యూ
పాయదారు । యూపదారు । తదర్థేనప్రకృతివికృతిభావపవేష్టః ।
తేనేహన । రన్ధనాయస్థాలీ * అర్థేనస్యసమాసోవిశేష్యలి
జ్జతాచేతివక్తవ్యమ్ । ద్విజాయాయమ్ । ద్విజార్థఃసూపః । ద్వి
జాథాయవాగూః । ద్విజార్థంపయః । భూతబలిః । గోహితమ్
గోసుఖమ్ । గోరక్షితమ్ * పశ్చిమీభయేన ॥ ౨ - ౧ - ౩౭ ॥
చోరాద్భయమ్ । చోరభయమ్ * స్తోకాన్తికమారార్థకృచ్చా
ణిక్తేన ॥ ౨ - ౧ - ౩౮ ॥ * పశ్చిమ్యాస్తోకాదిభ్యః ॥ ౬ - ౩ ।
౧ ॥ అలుగుత్తరపదే । స్తోకాన్తుక్తః । అన్తికాదాగతః । అ
భ్యాసాదాగతః । దూరాదాగతః ॥ కృచ్చాదాగతః * షష్ఠీ ॥
౧ - ౨ - ౧ ॥ సుబన్తేనప్రాగ్వాత్ । రాజపురుషః * పూర్వా
వరాధరోత్తరమేకదేశినేకాధికరణే ॥ ౧ - ౨ - ౧ ॥ అవయ
వినాసహపూర్వాదయఃసమస్యన్తే ఏకత్వసంఖ్యావిశిష్టశ్చేద
వయవీ । షష్ఠీసమాసాపవాదః । పూర్వంకాయస్యపూర్వకా
యః । అపరకాయః । ఏకాధికరణేకిమ్ । పూర్వశ్చాత్రాణామ్ *
అర్థంనపుంసకమ్ ॥ ౧ - ౨ - ౨ ॥ సమాంశవాచ్యర్థశబ్దోని
త్యంక్షీబేప్రాగ్వాత్ । అర్థంపిష్యల్యాఅర్థపిష్యలీ * సప్తమీశౌ
ణ్డే ॥ ౧ - ౧ - ౪౦ ॥ సప్తమ్యంతశ్చౌణ్డాదిభిఃప్రాగ్వాత్ । అ
త్రైషుశౌణ్డః । అక్షశౌణ్డః । ఇత్యాది । ద్వితీయాతృతీయేత్యా
దియోగవిభాగాదన్యత్రాపిద్వితీయాదివిభక్తీనాం ప్రయోగవ
శాత్ సమాసోజ్ఞేయః * దిక్ సంభ్యేసంజ్ఞాయామ్ ॥ ౧ - ౧ -
౪౦ ॥ సంజ్ఞాయామేవేతినియమార్థంసూత్రమ్ । పూర్వేషు

కామశః | సప్తఋషయః | నప్తర్షయః | తేనేహన | ఉత్త
 రాప్యతాః | పఞ్చబ్రాహ్మణాః * తద్ధితార్థోత్తరపదసమా
 హారేచ || ౧ - ౧ - ౫౧ || తద్ధితార్థేవిషయేఉత్తరపదేచపర
 తఃసమాహారేచవాచ్యేదిక్సంఖ్యేప్రాగ్వాత్ | పూర్వస్యాంశా
 లాయాంభవఃపూర్వశాలాభిసమాసేజాతే సర్వనామ్నో
 వృత్తిమాత్రేపుంవద్భవః * దిక్పూర్వపదాదసంజ్ఞాయాం
 జః || ౪ - ౧ - ౧౦౭ || అస్తాన్ధవాద్యర్థే జః స్యాదసంజ్ఞా
 యామ్ * తద్ధితేష్వచామాదేః || ౭ - ౧ - ౧౧౭ || భృతిణితి
 చతద్ధితేష్వచామాదేరచోవృద్ధిఃస్యాత్ | యస్యేతిచ | పూర్వ
 శాలః | పఞ్చగావోధనంయస్యేతిత్రిపదేబహువ్రీహా * ద్వ
 స్త్వతత్పురుషయోరుత్తరపదేనిత్యసమాసవచనమ్ * గోరత
 ద్ధితలుకి || ౫ - ౪ - ౯౨ || గోఽన్తాత్తత్పురుషాట్టచ్ఛ్వాత్ స
 మాసాన్తోనతుతద్ధితలుకి | పఞ్చగవధనః * తత్పురుషఃసమా
 నాధికరణఃకర్తృధారయః || ౧ - ౧ - ౪౨ || సంఖ్యాపూర్వో
 ద్విగుః || ౧ - ౧ - ౫౨ || తద్ధితార్థేత్యత్రోక్తస్త్రివిధఃసంఖ్యా
 పూర్వోద్విగుసంజ్ఞఃస్యాత్ * ద్విగురేకవచనమ్ || ౧ - ౪
 ౧ || ద్విగ్వర్ధఃసమాహారపకవత్స్యాత్ * సనపుంసకమ్ ||
 ౧ - ౪ - ౧౭ || సమాహారేద్విగుర్ద్వంద్వశ్చనపుంసకంస్యా
 త్ | పఞ్చానాంగవాం సమాహారః పఞ్చగవమ్ * విశేష
 ణంవిశేష్యేణబహులమ్ || ౧ - ౧ - ౫౭ || భేదకంభేద్యేనస
 మానాధికరణేనబహులంప్రాగ్వాత్ | నిలముత్పలంభిలోత్పలమ్ |
 బహులగ్రహణాత్ క్వచిన్నిత్యమ్ | కృష్ణసర్పః | క్వచిన్న | రా
 మోజామధగ్మః * ఉపమానానిసామాన్యవచనైః || ౧ - ౧ - ౫౫ ||

ఘనశ్యామః * శాకపార్థివాదీనాముత్తరపదలోపావక్తవ్యః
 । శాకప్రియఃపార్థివఃశాకపార్థివః । దేవబ్రాహ్మణః * నభో
 ॥ ౧ - ౨ - ౬ ॥ నభోసుపాపాగ్న్వత్ * నలోపానభః ॥
 ౬ - ౩ - ౭౩ ॥ నభోనస్యలోపఉత్తరపదే । అబ్రాహ్మణః*
 తస్మాన్నుడచి ॥ ౬ - ౩ - ౭౪ ॥ లుప్తనకారాన్నభఉత్తరప
 దస్యాజాదేర్నుత్ । అనశ్వః । నైకధేత్యాదౌతునశజ్జనసహ
 సుపుషేతిసమాసః * కుగతిప్రాదయః ॥ ౧ - ౨ - ౧౦ ॥ ఏ
 తేసమర్థేననిత్యంసమస్యస్తే । కుత్సితఃపురుషఃకుపురుషః * ఉ
 ర్యాదిచ్ఛిడాచశ్చ ॥ ౧ - ౪ - ౬౧ ॥ ఉర్యాదయశ్చ్ఛ్వస్తా
 డాజస్తాశ్చక్రియామోగేగతిసంజ్ఞాఃస్యః : ఉరీకృత్య । శు
 క్లీకృత్య । పటపటాకృత్యసుపురుషః * ప్రాదయోగతాన్య
 ధేప్రథమయా । ప్రగతఆచార్యః । ప్రాచార్యః । అత్యాదయః
 క్రాంతాద్యర్థేద్వితీయయా । అతిక్రాంతోమాలామితివిగ్రహే *
 ఏకవిభక్తిచాపూర్వనిపాతే ॥ ౧ - ౨ - ౪౪ ॥ విగ్రహేయన్నియ
 తవిభక్తికంతదుపసర్జనంనతుతస్యపూర్వనిపాతః * గోస్త్రి
 యోరుపసర్జనస్య ॥ ౧ - ౨ - ౪౫ ॥ ఉపసర్జనంయోగోశబ్దః
 స్త్రీస్త్రత్యయాంతంచ తదస్తస్య ప్రాతిపదికస్యస్కాస్యః । అతి
 మాలః* అవాదయఃకృష్టాద్యర్థేతృతీయయా । అవకృత్యఃకోకిల
 యాలవకోకిలః * పర్యాదయోగ్లానాద్యర్థేచతుర్థ్యాపరిగ్లా
 నోధ్యయనాయపర్యధ్యయనః * నిరాదయఃక్రాంతాద్యర్థేషష్ఠ
 య్యా । నిష్క్రాంత్యకోశాన్మునిషోశామ్భిః * తతోపప
 దంసప్తమీస్థమ్ ॥ ౩ - ౧ - ౯౨ ॥ సప్తవ్యస్తేపదేకర్షణీత్యాదౌ
 బాచ్యతే నస్థితంయత్ కుమ్భాదితద్వాచకంపదంముపపదం

సాక్షి' || ఉపపదమిది || ౨ - ౨ - ౧౯ || ఉపపదంసమ
 థేననిత్యంసమస్యతేతిజన్తశ్చసమాసః । కుమ్భంకరోతీతికు
 మ్భకారః । అతిజ్ కిమ్మాభవాన్ భూత్ । మాజిలుజీతసప్తమీ
 నిర్దేశాన్ మాచుపపదమ్ । గతికారకోపపదానాంకృత్తిః సహస
 నూసపచనంప్రాక్ సుబుత్పత్తేః । వ్యాఘ్రీ । ఆశ్వక్రీ । కచ్చపీ । ఇ
 త్యాది * తత్పురుషస్యాఙ్గులేః సంఖ్యావ్యయాదేః || ౫ - ౪ -
 ౧౬ || సంఖ్యావ్యయాదేరఙ్గుల్యన్తస్య తత్పురుషస్య సహ
 సాన్తోచస్యాత్ । శ్వేతఙ్గులీప్రమాణమస్యస్యస్యాన్తమ్ । ని
 ర్గతవఙ్గులిభ్యోనిరఙ్గులమ్ । ఆహాసన్తోకీదేః సంఖ్యాసంఖ్యా
 చ్చరాత్రేః || ౫ - ౪ - ౧౭ || ఏభ్యోరాత్రేరచస్యాత్ । చా
 త్ సంఖ్యావ్యయాదేః । అహర్ప్రమాణంస్విద్వార్థమ్ * రాత్రా
 హ్నోహాఃపుంసి || ౨ - ౪ - ౨౯ || ఏతదన్తస్వద్వ్యతత్పురుషేపుం
 స్యేవ । అహశ్చరాత్రిశ్చాహారాత్రః || సర్వరాత్రః । సంఖ్యా
 తరాత్రః * సంఖ్యాప్రర్వరరాత్రంజమ్ । ద్విరాత్రమ్ । త్రైరా
 త్రమ్ * రాజాహాసఖిభ్యప్తచ్ || ౫ - ౪ - ౧౮ || ఏతదన్తాత్ తత్పు
 రుషాప్తచ్ । పరమరాజః * అన్తహతఃసమానాధికరణజాతీ
 యయోః || ౬ - ౩ - ౪౬ || మహారాజః । ప్రకారవచనేజా
 తీయర్ । మహాప్రకారోమహాజాతీయః * హ్యజ్ఞసంఖ్యా
 యామబహుప్రీహ్యశీత్యాః || ౬ - ౩ - ౪౭ || ఆత్స్యాత్ ।
 ద్వాగశ । అష్టావింశతిః * పరవల్లిక్తంద్వద్వ్యతత్పురుషయోః ।
 ౨ - ౪ - ౨౬ || కుక్కుటమయూర్యావిమే । మయూరీకుక్కు
 టావిమా । అర్థపిప్పలీ * ద్విగుప్రాప్తాపన్నాలంపూర్వగతిస
 మాసేషున । పల్నకపాలః పురోడాశః । ప్రాప్తజీవికామ్

ప్రాప్తజీవకః | ఆవన్నజీవికః | అలంకుమాన్యైః | అలంకుమా
రిః | అతపవజ్ఞావకాత్ సమాసః | నిమగ్నామ్బిః * అర్ధరాచ్చః
పుంసచ || ౨ - ౪ - ౩౧ || అర్ధరాచ్చదయః పుంసీజేచస్యః |
అర్ధరాచ్చః | అర్ధరాచ్చమ్ | పవంధ్వజేర్థశరీరహణ్డపయాపదేహా
మగ్నశకలశపాత్రసూత్రాయః | సామాన్యేనపుంసకమ్ |
వృదుపచతి | ప్రాప్తకమనీయమ్ క్షతత్పురుషః *

శేషోబహువ్రీహిః || ౨ - ౨ - ౨౩ || అధికారో
యమ్ | ప్రాప్తవాప్త * అనేకవన్యపదార్థే || ౨ - ౨
౨౪ || అనేకప్రథమాస్తనుస్యస్యపకస్యాధేవ ర్తమానంవాస
వన్యతేసంబహువ్రీహిః * సప్తమీషశేషణేబహువ్రీహా ||
౨ - ౨ ౩౫ || సప్తవ్యస్తంవిశేషణం చ బహువ్రీహౌ పూ
ర్వంస్యాత్ | కిణ్తేకాశః | అతపవజ్ఞావకాద్వ్యధిరణపవోబ
హువ్రీహిః * హలవంతాత్ సప్తమ్యాసంజ్ఞాయమ్ || ౬-౩
౯ || హలవంతాదవంతాచ్చసప్తమ్యాఅలుక్ | త్వచిసారః | ప్రా
ప్తముదకంయంప్రాప్తోదకోగ్రాహః | ఉభరథోఽనడాన్ |
ఉపహృతశూరుద్రః | ఉద్యతాదనాస్థాలీప్రీతావబోహరిః |
వీరపురుషకోగ్రామః * ప్రాదిభ్యోథాతుజస్యవాచ్యోవాచోత్తర
పదలోపః | ప్రపతితపద్ధః | ప్రపద్ధః * సఖోఽస్యధాసంవాచ్యో
వాచోత్తరపదలోపః | అవిద్యమానపుత్రోఽపుత్రః * స్త్రియాః
పుంపదాచ్చపితపుంస్తాదనూజ్ సమానాధికరణే స్త్రియామపూ
రణీప్రియాదిషు || ౬ - ౩ - ౩౪ || ఉక్తపుంస్కాదనూజ్
ఉజోభావోయత్రతథాభూతస్య స్త్రీవాచకశబ్దస్యపుంవాచ
క్స్యేవదూపంసమానాధికరణే నతుపూరణ్యాం ప్రియాదౌచ

గోస్త్రియోరితిప్రాస్వః | చిత్రగుః | రూపవద్భార్యః | అనూక్షకిమ్ |
 వామోరూభార్యః * అపృపూరణీప్రమాణోః || ౫-౪-౧౧౬ ||
 పూరణార్థప్రత్యయాంతయత్ స్త్రీలిజంతదంతాత్ ప్రమాణ్య
 నైచ్చబహువ్రీహేరప్స్యాత్ | కల్యాణీపఞ్చమీయాసాంరా
 త్రీణాంతాః కల్యాణీపఞ్చమారాత్రయః స్త్రీప్రమాణీయస్యస్త్రీ
 ప్రమాణః | అప్రియందిమకిమ్ కల్యాణీప్రియః ఇత్యాది * బహువ్రీ
 హాసక్ష్మ్యోః స్వాక్లాత్ పచ్ || ౫-౪-౧౧౭ || స్వాజ్జవాచిసక్ష్మ
 త్యన్తాద్భహువ్రీహేః పచ్ | దీర్ఘసక్ష్మః | జలజాక్షీ | స్వాక్లాత్ కిమ్ |
 దీర్ఘసక్ష్మికటమ్ | స్థూలాక్షావేణయష్టేః | అక్ష్ణోఅదర్శనాది
 తివత్ప్రమాణోచ్ * ద్విత్రిభ్యాంషమూర్ధః || ౫-౪-౧౧౮ ||
 ద్విమూర్ధః | త్రిమూర్ధః * అన్తర్బహిభ్యాఞ్చలోషః || ౫-
 ౪-౧౧౯ || అప్స్యాత్ | అన్తర్లోమః | బహిర్లోమః *
 పాదస్యలోపోఽహస్త్యాదిభ్యః || ౫-౪-౧౨౦ || హస్త్యా
 దివర్జితాదుపమానాత్పరస్య పాదస్యలోపః | వ్యాఘ్రస్యే
 వపాదావస్య వ్యాఘ్రీపాత్ | అహస్త్యాదిభ్యః కిమ్ | హ
 స్త్రిపాదః | కుశూలపాదః * సంఖ్యాపూర్వస్య || ౫-౪-
 ౧౨౧ || లోపఃస్యాత్ | ద్విపాత్ | సుపాత్ | ఉద్విభ్యాం
 కాకుదస్య || ౫-౪-౧౨౨ || లోపఃస్యాత్ | ఉక్తాకుత్
 వికాకుత్ * పూర్ణాద్విభాషా || ౫-౪-౧౨౩ || పూర్ణ
 కాకుత్ | పూర్ణకాకుదః * సుహృద్దర్హదౌమిత్రీమిత్ర
 యోః || ౫-౪-౧౨౪ || సుహృద్మిత్రమ్ | దుర్హదమిత్రః *
 ఉరఃప్రభృతిభ్యః కప్ || ౫-౪-౧౨౫ || కస్తాదిషుచ || ౫-౩-
 ౪౦ || వీష్విణఉత్తరస్యవిసర్గస్యపౌన్యస్యతుసః | ఇతిసః |

వ్యూహోరసః । ప్రియసర్పిషః * నిష్ఠా ॥ ౨ - ౨ - ౩౬
 నిష్ఠాంతంబహుప్రీహాపూర్వం స్యాత్ । యుక్తయోగః *
 శేషాద్విభాషా ॥ ౫ - ౪ - ౧౫౪ ॥ అనుక్తసమాసాంతాద్భ
 హుప్రీహాకర్తా । మహాయశసః । మహాయశాః ॥ ౩
 తిబహుప్రీహాః * * *

చార్థేద్వద్వః ॥ ౨ - ౨ - ౨౯ ॥ అనేకంసుబంతంచా
 ర్థేవర్తమానంవాసమసృతేసద్వద్వః । సముచ్చయాన్వాచ
 యేతరేతరయోగసమాహారాశ్చద్ధాః । తత్రేశ్వరంగురుంచ
 భజస్వేతిపరస్పరనిరపేక్షస్యానేకవైకస్తిన్నస్వయః సము
 చ్చయః । భిక్షామటగాంచానయేత్యన్యతరస్యానుషజ్జికత్వేనా
 న్వయోన్వాచయః । అనయోరసామధ్యాయే సమాసోసాధ
 వఖదిరౌఛిస్థితిమిలితానామన్వయితరేతరయోగః । సంజ్ఞా
 పరిభాషమితిసమాహాసమాహారః * రాజదంతాదిషుపరమ్ ॥
 ౨ - ౨ - ౩౧ ॥ ఏషుపూర్వప్రయోగాన్తంపరంస్యాత్ । ద
 న్తానాంరాజారాజదంతః * ధర్మదిష్టనియమః । అర్థధర్మై ।
 ధర్మధర్మై । ఇత్యాది * ద్వద్వేషి ॥ ౨ - ౨ - ౩౨ ॥ పూ
 ర్వంస్యాత్ । హరిహరౌ * అజాద్యదంతమ్ ॥ ౨ - ౨ - ౩౩ ॥
 శ్రీశకృష్ణౌ * అల్పాచతరమ్ ॥ ౨ - ౨ - ౩౪ ॥ శివకేశ
 వా * పితామాత్రా ॥ ౧ - ౨ - ౪౦ ॥ మాత్రాసహజా
 క్తాపితావాశిష్యతే । పితరౌ । మాతాపితరౌ * ద్వద్వశ్చ
 పాణితుర్యసేనాక్షానామ్ ॥ ౨ - ౪ - ౨ ॥ ఏషాంద్వద్వ
 ఏకవత్ । పాణిపాదమ్ । మార్గజ్జికపాణవికమ్ । రథికాశ్వా
 రోహమ్ * ద్వద్వాచ్చుదపహంతాత్ సమాహారే ॥ ౫ - ౪ - ౧౦౬ ॥

దవర్గానాద్దవహానాచ్చద్వద్వాట్టచ్ఛ్యాత్ సమాహారే । వా
త్వచమ్ । త్వక్ స్రజమ్ । శమీదృషదమ్ । వాక్ త్విషమ్ । ఛ
త్తోపాసహమ్ । సమాహారేకిమ్ । ప్రాప్యట్ శరదా *
ఇతిద్వద్వః

ఋక్ పూరభూఃపథామానర్తే ॥ ౫ - ౪ - ౭౪ ॥ ఋ
గాద్యస్తస్యసమాసస్యప్రత్యయోఽనైవయవః । అత్యేయా
ధూస్తదస్తస్యస । అర్ధర్పః । విష్ణుపురమ్ । విమలాపంసరః ।
రాజధురా । అత్యేతు । అక్షధూః । దృఢధూరతుః । సఖి ప
థః । రమ్యపథోదేశః * అత్లోఽదర్శనాత్ ॥ ౫ - ౪ - ౭౬ ॥
అచతుఃపర్యాయాదత్లోఽచ్ఛ్యాత్ । గవామక్షీవగవాతుః *
ఉవసగ్రాదధ్వనః ॥ ౫ - ౪ - ౮౫ ॥ ప్రగతోధ్వానంప్రాధ్వో
రథః * నపూజనాత్ ॥ ౫ - ౪ - ౮౬ ॥ పూజనార్థా
త్ పరేభ్యఃసమాసానైవసమ్యుః । సురాజా । అతిరాజా
ఇతిసమాసాంతాః

సమర్థానాంప్రథమాద్వా । ౪ - ౧ - ౮౨ ॥ ఇదమ
ధిక్రియతే । ప్రాగ్దిశఇతియావత్ * అశ్వపత్యాదిభ్యశ్చ *
౪ - ౧ - ౮౪ ॥ ఏభ్యోన్ శ్యాత్ ప్రాగ్దీప్యతీయేష్వర్థేషు *
తద్ధితేష్వచామాదేః ॥ ౭ - ౨ - ౧౧౭ ॥ ఇతిణితిచతద్ధితేపరే
అచామాదేరచోవృద్ధిఃశ్యాత్ । అశ్వపతేరపత్యాది । ఆశ్వప
తమ్ । గాణపతమ్ * దిత్యదిత్యాదిత్యపత్న్యత్తరపదాణ్యః ॥
౪ - ౧ - ౮౫ ॥ ప్రాగ్దీప్యతీయేష్వర్థేషు । దితేరపత్యందైత్యః ।
అదితేరాదిత్యస్యవాఆదిత్యః । ప్రాజాపత్యః * దేవాద్యభిజ్ఞా
దైవ్యమ్ । దైవమ్ * బహిష్త్విలోపాయశ్చోచ । బాహ్యః ।

ఈకక్ చ * కితిచ ॥ ౭ - ౧ - ౧౧౮ ॥ అచామాదేరచోమ్మ
 ధిఃస్యాత్ | బాహికః * గోరజాదిప్రసజ్జయత్ | గోరపత్న్యా
 ది | గవ్యమ్ * ఉత్పాదిభ్యోఞ్ ॥ ౪ - ౧ - ౧౧౯ ॥ ఔత్సః
 ఇత్యపత్న్యాదివికారాన్తాన్ధాఃప్రస్యయాః * స్త్రిలంసా
 భ్యాంనఞ్నఞ్నభవనాత్ ॥ ౪ - ౧ - ౧౨౦ ॥ ధాన్యానాం
 భవనఇత్యతఃప్రాగధేష్వాభ్యామేతాస్తః | స్త్రీణః | పౌంసః *
 తస్యాపత్యమ్ ॥ ౪ - ౧ - ౧౨౧ ॥ పత్యన్తాత్కృతసంధేఃసమధా
 దపత్యేర్ధేఉక్తావత్యమాణాశ్చప్రత్యయావాసుః * ఓర్గుణః |
 ౬ - ౪ - ౧౨౨ ॥ ఉపగ్ణాన్తస్యభస్యగుణస్తద్ధితే | ఉపగోర
 పశ్యమాసః | అశ్వపతః | ఔత్సః | స్త్రీణః | పౌ
 సః * అపత్యంసాత్తస్యభ్యోగోత్రమ్ ॥ ౪ - ౧ - ౧౨౩ ॥
 అపత్యత్వేనపిపక్షితంపాత్రాగోత్రసంజ్ఞంస్యాత్ * ఏకో
 గోత్రే ॥ ౪ - ౧ - ౧౨౪ ॥ సత్యయఃస్యాత్ | ఉపగోర్గోత్రా
 పశ్యమాసః * గోగ్నిభ్యోఞ్ ॥ ౪ - ౧ - ౧౨౫ ॥
 గోత్రాపత్యే | గోగ్నిభ్యోఞ్ పశ్యంగార్జ్యః | వాత్స్యః *
 యఞ్ఞోశ్చ ॥ ౧ - ౪ - ౬౪ ॥ గోత్రేయద్యఞ్నస్తహస్తం
 చతదవయవయోరేతయోస్తుక్ తత్యతేబహుత్వే నతు స్త్రి
 యామ్ | గోగ్నిః | వత్స్యః * జీవతితువంశ్యేయవా ॥ ౪ - ౧ -
 ౧౨౬ ॥ వంశ్యేపితౄణాజీవతిపాత్రాద్యేదపత్యంచతుర్థా
 దితద్యవసంజ్ఞమేవస్యాత్ * గోత్రాన్యాయస్త్రియామ్ ॥
 ౪ - ౧ - ౧౨౭ ॥ యాన్యపత్యేగోత్రప్రత్యయాన్తాదేవప్రత్య
 యఃస్యాత్ స్త్రియాంతునయువసంజ్ఞా * యఞ్ఞోశ్చ ॥ ౪ - ౧ -
 ౧౨౮ ॥ గోత్రేయాన్యఞ్ఞాతదన్తాత్ ఫక్ * అయ నేయానీయ

యఃఫథఖచ్చసూంప్రత్యయాదీనామ్ || ౭ - ౧ - ౨ || ప్ర
 యాదేఃఫస్యతయన్థస్యేయఖస్యకున్థస్య కుయ్ఘస్య ఇ
 యపతేస్యః | గర్గస్య యువాపత్యం గార్గాయణః | దాతూ
 యణః * అతఇభక్ || ౮ - ౧ - ౯౫ || అపత్యేర్థే | దాక్షిః *
 బాహ్వదిభ్యశ్చ || ౮ - ౧ - ౯౬ || బాహవిః | బాదులోమిః ||
 అకృత్రిగణోఽయమ్ * అన్యష్యానస్తర్కేవిదాదిభ్యోభక్ || ౮ -
 ౧ - ౧౦౮ || యేత్వత్యానృపయస్తేభ్యోపత్యేన్యత్రతుగాత్
 విదస్యగొత్రివైః | వైవో | విదాః | పుత్రస్యాపత్యంపా
 త్రః | పూత్రాః | పాత్రాః | పవందోఽప్రదయః * శివాః
 భ్యోన్ || ౮ - ౧ - ౧౦౯ || అపత్యే | వైః | గాఢః * ఋష
 థకృష్ణిమరుభ్యశ్చ || ౮ - ౧ - ౧౧౦ || ఋషిభ్యః | వాసి
 థః | వైశ్వామిత్రః | అధర్వణ్యః | వాసీశ్వరః | వృష్ణిభ్యః | వా
 సుదేవః | మరుభ్యః | నామః | సామః * మాతురుత్
 సంఖ్యాసంహితపూర్వాయాః || ౮ - ౧ - ౧౧౧ || సంఖ్యా
 పూర్వస్యమాతృశబ్దస్య ఉదాహరణాద్విప్రత్యయశ్చ వై
 మాతురః | సత్తాతురః | సాంమాతురః | భాద్రమాతురః
 స్త్రీభ్యోభక్ || ౮ - ౧ - ౧౧౨ || స్త్రీప్రత్యయాస్తేభ్యోభక్
 వైనతేయః | కన్యాయాః | నవ || ౮ - ౧ - ౧౧౩ || చా
 త్ | కాశీనోన్యాసః | ర్ణశ్చ * రాజశ్చశురాద్యత్ || ౮ -
 ౧౧౪ || రాజ్ఞోజాతావేవ * యేచాభావకర్తృణోః || ౮ -
 ౧౧౫ || యాదాత్థితేన్ప్రకృత్యపాన్వతుభావకర్తృణోః
 రాజన్యః | జాతావేవేతిమ్ * అన్ || ౮ - ౧ - ౧౧౬ || అన్
 ప్రకృత్యాణిపరే | రాజనః | శ్వశుర్యః * ఉత్రాఢ్యః || ౮ - ౧ - ౧౧౭ ||

కుత్రియః | జాతావిత్తేవ తాత్త్విరన్యః * రేవత్వాదిభ్యః
 క్. || ౪ - ౧ - ౧౪౬ || * తస్యైకః || ౭ - ౩ - ౫౦ || అక్షా
 త్ పరస్యతస్యైకాదేశః | రైవతికః * జనపదశబ్దాత్ కుత్రి
 యాదక్షి || ౪ - ౧ - ౧౬౫ || జనపదకుత్రియవాచకా
 చ్చబ్దాదక్షిపత్యే | పాశ్చాలః * కుత్రియసమానశబ్దజనప
 దాత్ తస్యరాజన్యపత్యవత్ | పాశ్చాలానాంరాజాపాశ్చా
 లః * పురోరణ్ || పారవః * పాణ్డోర్వన్ || పాణ్డవః *
 కురునాదిభ్యోణ్యః || ౪ - ౧ - ౧౭౨ || కారవ్యః | నైషధ్యః *
 తేత్రాజాః || ౪ - ౧ - ౧౭౪ || అక్షాదయస్త్రాజసంజ్ఞాః
 స్యుః * త్రాజస్యబహుమతేనైవాస్త్రియామ్ || ౧ - ౪ - ౬౨ ||
 బహుష్వధేషుత్రాజస్య లుక్ తత్ కృతేబహుత్వే నతు స్త్రి
 యామ్ | పాశ్చాలాః | ఇత్యాది * కమ్బోజాల్లుక్ || ౪ - ౧
 ౧౭౫ || అస్తాత్ త్రాజస్యలుక్ | కమ్బోజః | కమ్బోజౌ *
 కమ్బోజాదిభ్యఇతివక్తవ్యమ్ | చోళః | శకః | కేరళః | య
 వనః | ఇత్యవత్వాధికారః *

తేనరక్తంరాగాత్ || ౪ - ౧ - ౧ || అన్ స్యాత్ | కషాయేణ
 రక్తంవస్త్రంకాషాయమ్ * నక్షత్రేణయుక్తఃకాలః || ౪ - ౩ - ౩ ||
 అన్ స్యాత్ | తిష్యపుష్యయోర్నక్షత్రజ్ఞేయలోకభివా
 చ్యమ్ | పుష్యేణయుక్తంపాషమహః * లుబవిశేషే || ౪ -
 ౧ - ౪ || పూర్వేణవిహితస్యలుప్తపక్షిదణ్డాత్తకస్యకాలస్యా
 వాస్తరవిశేషశ్చేన్నగవ్యతే | అద్యపుష్యః * దృఢంసామ ||
 ౪ - ౧ - ౭ || తేనేత్యేవ | వసిష్ఠేనదృఢం వాసిష్ఠం సామ |
 వామదేవాద్యద్యై || ౪ - ౧ - ౯ || వామదేవేనదృఢంసామ

వాసుదేవ్యమ్ * పరివృతోరథః || ౪-౨-౧౦ || అస్మిన్న
 థేఽన్ ప్రత్యయోభవతి । వస్త్రేణపరివృతోవాస్త్రోరథః * ర
 త్రోభృతమమత్రేభ్యః || ౪-౨-౧౧ || శరావేడధృతఃశరా
 వడదనః * సంస్కృతంభటాః || ౪-౨-౧౨ || సప్తమ్యస్తాదన్
 ప్యాత్ సంస్కృతేర్థేయత్ సంస్కృతంభటాశ్చైత్ రేస్యః ।
 బ్రాహ్మణసంస్కృతాబ్రాహ్మణభటాః * సాస్యదేవతా || ౪-
 ౨-౧౩ || ఇద్దోదేవతాస్యేతివద్ద్రంహవిః । పాశుపతమ్ ।
 బార్హస్పత్యమ్ * శుక్రాద్ధున్ || ౪-౨-౧౪ || శుక్రియమ్ *
 సోమాద్యన్ || ౪-౨-౧౫ || సౌమ్యమ్ * వాయ్పురుపిత్రు
 వసోయత్ || ౪-౨-౧౬ || వాయవ్యమ్ । మృతవ్యమ్ * రీ
 క్ మృతః || ౪-౨-౧౭ || అకృద్యకారేఽసార్వధాతుకేయ
 కారేచ్ఛాచపరేముతోరీజాదేశః । యస్యేతిచ । పితృమ్ । ఉ
 చస్యమ్ * పితృవ్యమాతులమాతామహపితామహః || ౪-
 ౨-౧౮ || పతేనపాత్యస్తే । పితృర్భ్రాతృపితృవ్యః । మాతు
 ర్భ్రాతృమాతులః । మాతుఃపితామాతామహః । పితుఃపితా
 పితామహః * తస్యసమూహః || ౪-౨-౧౯ || కాకా
 నాంసమూహఃకాకమ్ * భిక్షోదిభ్యోఽన్ || ౪-౨-౨౦ ||
 భైతుమ్ । గర్భిణీనాంసమూహోగర్భిణమ్ । ఇహ భస్మా
 థేతద్ధితతిపుం వద్భావేకృతే * ఇనన్యనపత్యే || ౪-౨-
 ౨౧ || అనపత్యాథేణిఇన్ ప్రకృత్యా । తేననస్తద్ధితతిటిల్
 పాన । యవతీనాంసమూహోయవావతమ్ * గ్రామజనబన్ధ
 భ్యస్తత్ || ౪-౨-౨౨ || తలస్తంస్త్రియామ్ । గ్రామతా
 జనతా । బన్ధతా । గజసహాయాభ్యాశ్చైతి వక్తవ్యమ్ *

Xజతా । సహాయతా । అహ్మఃభిక్తతా । అహీనః * అదిత్య
 హస్తధేన్వత్క ॥ ౪-౨-౪౭ ॥ * ఇసుసుక్తాస్తాత్కః ॥ ౭-౩-౫౧ ॥
 ఇనకునకుతాస్తాత్ పరస్య తస్యకః । సాక్షుకమ్ । హస్త
 కమ్ । దైనుకమ్ * తదధీతేతద్వేద ॥ ౪-౨-౫౯ ॥ * న
 య్యాభ్యాంపదాస్తాభ్యాంపూర్వాత్తుతాభ్యామైవ ॥ ౭-౩
 ౩ ॥ పదాస్తాభ్యాంయకారవకారాభ్యాంపరస్యనవృద్ధికింతు
 తాభ్యాంపూర్వాక్రమాదేతావాగమాస్తః । వ్యాకరణముధీ
 తేవేదవావైయ్యాకరణః * క్రమాదిభ్యోపున్ ॥ ౪-౨-౬౦ ॥
 క్రమకః । పదకః । శిక్షకః । మీమాంసకః * తదప్రిన్తస్తీతి
 దేశేతస్మాన్ని ॥ ౪-౨-౬౭ ॥ ఉదుమ్యురాఃసన్యస్త్విన్దే
 శేషేదుమ్యురోదేశః * తేననిర్పుత్రమ్ ॥ ౪-౨-౬౮ ॥ కు
 శామ్యేననిర్పుత్రానగరీకాశామ్ని * తస్యనివాసః ॥ ౪-౨
 ౬౯ ॥ శివీనానివాసోదేశఃశైబః * అదూరభవత్వ ॥ ౪-౨
 ౭౦ ॥ విదిశాయాఅదూరభవంవైదిశమ్ * జనపదేలుప్ ॥ ౧
 ౨-౫౧ ॥ జనపదేవాచ్యేచాతురర్థికస్యలుప్ * లుపియు
 క్తవద్వ్యక్తివచనే ॥ ౧-౨-౫౧ ॥ లుపిసతిప్రకృతివర్ణిణ్య
 చనేస్తః । పశ్చాదానానివాసోజనపదఃపశ్చాదాః । కురవః ।
 అగ్ణాః । వగ్నాః । కలిగ్నాః * వరణాదిభ్యోశ్చ ॥ ౪-౨-౮౨ ॥
 అజనపదార్థఅరమ్యః । వరణానామదూరభవం నగరం వర
 ణాః * కుముదనడవేతసేభ్యోద్మతుప్ ॥ ౪-౨-౮౭ ॥ *
 ఝయః ॥ ౮-౨-౧౦ ॥ ఝయస్తాస్తతోర్తస్యః । కుము
 ద్వాన్ । నడ్వాన్ * మాదుపభాయాశ్చమతోర్వోయవాది
 భ్యః ॥ ౮-౨-౯ ॥ మవర్ణావర్ణాస్తాస్తవర్ణోపభాష్యయవాది

వర్జితాత్ పరస్యమతోర్మస్యవః । వేతస్వాన్ * నడశాదా
 డ్వలచ్ ॥ ౪ - ౨ - ౮౮ ॥ నడ్వలః * శిఖాయావలచ్ ॥
 ౪ - ౨ - ౮౯ ॥ శిఖావలః * ఇతిచాతురర్థికాః *

శేషే ॥ ౪ - ౨ - ౯౨ ॥ అపత్యాదిచతురర్థ్యవైదన్యో
 ధఃశేషః స్త్రాణాదయఃస్యః । చతుషాగృహ్యతేచాతుషం
 రూపమ్ । శావణఃశబ్దః । ఔపనిషదఃపురుషః । దృషదిపిష్టా
 దార్షదాఃసక్తవః । చతుర్భిరూహ్యతేచాతురంశకటమ్ । చతు
 ర్దశ్యాంధృశ్యతేచాతుర్దశంరతుః । తస్యవికారశ్చతఃప్రాక్
 శేషాధికారః * రాష్ట్రావారపారాద్ఘణా ॥ ౪ - ౨ - ౯౩ ॥
 రాష్ట్రేజాతాదీరాష్ట్రీయః । అవారపారీణః * అవారపా
 రాద్విగృహీతాదపివిపరీతాచ్ఛేతివక్తవ్యమ్ । అవారీణః । పా
 రీణః । పారావారీణః । ఇహప్రకృతివిశేషాద్ధృతయస్యైష్ట్య
 లన్తాడచ్యస్తేతేషాం జాతాదయోర్ధవిశేషాఃసవర్ధవిభక్త
 యశ్చవత్సస్తే * గ్రామాద్యఖిళా ॥ ౪ - ౨ - ౯౪ ॥ గ్రా
 మ్యః । గ్రామీణః * నద్యాదిభ్యోథక్ ॥ ౪ - ౨ - ౯౫ ॥ నా
 దేయమ్ । మాహేయమ్ । వారాణసేయమ్ * దక్షిణాపశ్చా
 త్పురసస్త్యక్ ॥ ౪ - ౨ - ౯౬ ॥ దక్షిణాత్యః । పాశ్చాత్యః ।
 పౌరస్త్యః * ద్యుప్రాగపాగుదక్ష్పతీహోయత్ ॥ ౪ - ౨ - ౧౦౧ ॥
 చివ్యమ్ । ప్రాచ్యమ్ । అపాచ్యమ్ । ఉదీచ్యమ్ । ప్రతీచ్యమ్ *
 అవ్యయాత్ త్యప్ ॥ ౪ - ౨ - ౧౦౨ ॥ అమేహక్వతసిత్రే
 భ్యపవ । అమాత్యః । ఇహత్యః । క్వత్యః । తతస్త్యః । తత్ర
 త్యః । త్యజేర్ధ్రవే । నిత్యః * వృద్ధిర్యస్యాచామాదిస్తద్వృ
 దమ్ ॥ ౧ - ౧ - ౭౩ ॥ యస్యసముదాయస్యాచామధ్యే

౧. పృథ్వీస్థపృథ్వీస్థసంజ్ఞాసంజ్ఞాత్ * త్వదాదీనిచ ॥ ౧ - ౧ - ౧ ॥
 ౨. ॥ పృథ్వీస్థసంజ్ఞానిస్యః * పృథ్వాచ్ఛః ॥ ౧ - ౨ - ౧౦౮ ॥
 ౩. లీయః । తదీయః । వానామధేయస్య । పృథ్వీస్థసంజ్ఞా । దేవ
 వత్తీయః । దైవదత్తః * గహాదిభ్యశ్చ ॥ ౧ - ౨ - ౧౩౮ ॥
 ౪. హీయః * యుష్మదస్త్యదోరన్యతరస్యాంభిభావ ॥ ౧ - ౩ -
 ౧ ॥ చాచ్ఛః । పతేన్ । యవయోర్యుష్మకం వాయం
 యుష్మదీయః । అస్త్యదీయః * తస్మిన్ననీచయ్యుష్మాకాస్త్య
 కా ॥ ౧ - ౩ - ౨ ॥ యుష్మదస్త్యదోరేతావాదేశౌస్త్యఃభిభావ
 ౫. యాష్మకీణః । అస్త్యకీణః । యాష్మకః । అస్త్యకః * తవ
 మమకావేకవచసే ॥ ౧ - ౩ - ౩ ॥ పకార్థవాచినోర్యుష్మద
 స్త్యదోస్తవకమమకాస్త్యఃభిభావ । తావకీణః । తావకః । మా
 వకీణః । మావకః । ఛేతు * ప్రత్యయోత్తరపదయోశ్చ ॥
 ౬ - ౧ - ౧౦ ॥ మపర్యంతయోరనయోరేకార్థవాచినోస్త్య
 మాస్త్యఃప్రత్యయేఉత్తరపదేచపరతః । త్వదీయః । మదీయః ।
 త్వత్పుత్రః । మత్పుత్రః * మధ్యాన్తః ॥ ౧ - ౩ - ౪ ॥ మధ్య
 మః * కాలాట్టభా ॥ ౧ - ౩ - ౧౧ ॥ కాలికమ్ । మాసికమ్ ।
 సాంవత్సరికమ్ అవ్యయాసాంభమాత్రేటిలోపఃసాయంప్రాతి
 కః । పానఃపునికః * ప్రావృషపిణ్యః ॥ ౧ - ౩ - ౧౨ ॥ ప్రావృష
 ణ్యఃసాయంచిరంప్రాశ్నాప్రగేవ్యయేభ్యఃజ్యుట్టులౌతుట్చ ॥
 ౧ - ౩ - ౧౩ ॥ సాయమిత్యాదిభ్యశ్చతుర్థ్యేవ్యయేభ్యశ్చ కాల
 వాచిభ్యజ్యుట్టులౌస్త్యస్తయోస్తుట్చ । సాయంతనమ్ । చిరం
 తనమ్ । ప్రాశ్నాప్రగేఅనయోరేదస్త్యన్తిపాత్యతే । ప్రాశ్నాత
 నమ్ । ప్రగేతనమ్ । దోహతనమ్ * తత్రజాతః ॥ ౧ - ౩ - ౧౪ ॥

సప్తమీసమర్థాక్షరశ్చర్యశ్చేదయోహుదయశ్చస్యః । సు
 ఘ్నజాతః । స్రోఘ్నః । ఉత్పేజాతః । ఔత్సః । రాష్ట్రేజా
 తః । రాష్ట్రీయః । అవారపారేజాతః । అవారపారిణః । ఇ
 త్యాది * ప్రావృషవృష ॥ ౪ - ౩ - ౨౬ ॥ ఏణ్యావవాదః ।
 ప్రావృషికః * ప్రాయభవః ॥ ౪ - ౩ - ౩౯ ॥ తత్రేత్యేవ ।
 సుఘ్నప్రాయేణవాహుల్యేనభవతిస్రోఘ్నః * సంఘాతే ॥
 ౪ - ౩ - ౪౧ ॥ సుఘ్నసంభవతి । స్రోఘ్నః * కోశాన్ధ
 భౌ ॥ ౪ - ౩ - ౪౨ ॥ కాశేయంవస్త్రీమ్ * తత్రభవః ॥ ౪ -
 ౩ - ౪౩ ॥ స్రోఘ్నః । ఔత్సః । రాష్ట్రీయః * ద్విగాదిభ్యో
 యత్ ॥ ౪ - ౩ - ౪౪ ॥ దిశ్యమ్ ॥ వర్ష్యమ్ * శరీరావయ
 వాచ్చ । ౪ - ౩ - ౪౫ ॥ దస్త్యమ్ । కణ్ఠ్యమ్ । అధ్యాత్మాదే
 ష్యభిష్యతే । అధ్యాత్మే భవమాధ్యాత్మికమ్ * అనుశతికాదీ
 నాంచ ॥ ౪ - ౩ - ౫౦ ॥ ఏషాముభయపదవృద్ధిర్నితీతికితి
 చ । అధిదైవికమ్ । అధిభౌతికమ్ । విహలౌకికమ్ । ఆకృతిగ
 ణోఽయమ్ * జిహ్వమూలాఙ్గులేశ్చః ॥ ౪ - ౩ - ౫౧ ॥ జి
 హ్వమూలీయమ్ । అఙ్గులీయమ్ * వర్ణాన్తాచ్చ ॥ ౪ - ౩ - ౫౩ ॥
 కవర్ణీయమ్ * తతఆగతః ॥ ౪ - ౩ - ౫౪ ॥ సుఘ్నాదాగ
 తః । స్రోఘ్నః * తగాయస్థానేభ్యః ॥ ౪ - ౪ - ౫౫ ॥
 శుల్క-శాలాయాఆగతః । శౌల్క-శాలికః * విద్యాయోనిసం
 బద్ధేభ్యోవుభౌ ॥ ౪ - ౩ - ౫౬ ॥ ఔపాధ్యాయకః । ప్రైతా
 మహకః * హేతుమనుష్యేభ్యోన్యతరస్యాంరూప్యః ॥ ౪ - ౩ -
 ౫౭ ॥ సమాదాగతంసమరూప్యమ్ । పక్షిగహాదిత్వాచ్చః । సమీ
 యమ్ । దేవదత్తరూప్యమ్ । దైవదత్తమ్ ॥ మయత్ ॥ ౪ - ౩ - ౫౮ ॥

సమమయమ్ । దేవదత్తమయమ్ * ప్రభవతి ॥ ౪-౩-౮౩ ॥
 హిమవతఃప్రభవతిహేమవతీగంగా*తద్గచ్ఛతిపథిదూతయోః ॥
 ౪ - ౩ - ౮౪ ॥ సుశ్రుంసజ్జచ్ఛతి । స్రాఘ్నుః । పద్మాదూ
 తావా * అభినిష్కామతిద్వారమ్ ॥ ౪ - ౩ - ౮౫ ॥ సు
 ఘ్నమభినిష్కామతిస్రాఘ్నుంకాన్యకుబ్జద్వారమ్ * అధిక్య
 త్యక్త్యేగ్రధే ॥ ౪ - ౩ - ౮౬ ॥ శారీరకమధిక్యత్యక్తోగ్ర
 ధఃశారీరకీయః * సోస్యనివాసః ॥ ౪-౩- ౮౭ ॥ సుశ్ఘో
 నివాసోస్యసౌఘ్నుః * తేనప్రోక్తమ్ ॥ ౪ - ౩ - ౧౦౧ ॥
 పాణినినాప్రోక్తంపాణిసీయమ్ * తస్యేదమ్ ॥ ౪ - ౩ - ౧౦౨ ॥
 ఉపగోరిదమాపగవమ్ ఇతిశైషికాః *

తస్యవికారః ॥ ౪ - ౩ - ౧౩౪ ॥ అత్మనోవికారే టి
 లోపః । అత్మనోవికారఆత్మః । భాస్తనః । మార్తికః * అవ
 యవేచప్రాణ్యౌషధివృక్షేభ్యః ॥ ౪ - ౩ - ౧౩౫ ॥ చాద్వికా
 రే । మయూరస్యానయ వోవికారోవా మాయూరః । మా
 ర్వుమ్ । కాణ్డంభస్తవా । పైష్పలమ్ * మయద్వైతయోర్భా
 షాయామభయోచ్ఛాదనయోః ॥ ౪ - ౩ - ౧౪౩ ॥ ప్రకృతిమా
 త్రాస్తయద్వాస్యాద్వికారావయవయోః । అత్మమయమ్ । ఆత్మ
 నమ్ । అభయేత్యాదికీమ్ । మార్దఃసూపః । కార్పాసమాచ్ఛా
 దనమ్ * నిత్యంవృద్ధశరాదిభ్యః ॥ ౪ - ౩ - ౧౪౪ ॥ అస్మిమ
 యమ్ * గోశ్చపురీషే ॥ ౪ - ౩ - ౧౪౫ ॥ గోమయమ్ *
 గోపయసోర్యత్ ॥ ౪ - ౩ - ౧౬౦ ॥ గవ్యమ్ । పయస్యమ్ ।
 ఇతిప్రాగ్దీప్యతీయాః *

ప్రాగ్వహతేషాః ॥ ౪ - ౪ - ౧ ॥ తద్వహతీత్యతఃప్రాక్

తగధిక్రియతే * తేనదీవ్యతిఖనతిజయతిజితమ్ ॥ ౪ - ౪ - ౨ ॥
 అత్యైర్దీవ్యతిఖనతిజయతిజితంవాఆక్షికమ్ * సంస్కృతమ్ ॥
 ౪ - ౪ - ౩ ॥ దధ్నసంస్కృతందాధికమ్ | మారిచికమ్ *
 తరతి ॥ ౪ - ౪ - ౪ ॥ ఉడుపేనతరతదౌడుపికః * చరతి ౪ - ౪ -
 ౫ ॥ హస్తినాచరతిహస్తికః | దధ్నచరతిదాధికః * సంస్కృతమ్ ॥
 ౪ - ౪ - ౨౨ ॥ దధ్నసంస్కృతందాధికమ్ * ఉఞ్చతి ॥ ౪ - ౪ - ౩౨ ॥
 బదరాణ్యుఞ్చతిబాదరికః * రక్షతి ॥ ౪ - ౪ - ౩౩ ॥ సమా
 జంరక్షతిసామాజికః * శబ్దదద్దురంకరోతి ॥ ౪ - ౪ - ౩౪ ॥
 శబ్దంకరోతిశాబ్దికః | దద్దురంకరోతిదాద్దురికః * ధర్మంచరతి ॥
 ౪ - ౪ - ౪౦ ॥ ధార్మికః * అధర్మాచ్చేతివక్తవ్యమ్ | ఆధర్మ
 కః * శిల్పమ్ ॥ ౪ - ౪ - ౪౧ ॥ వృద్ధజ్ఞవాదసంశిల్పమస్యమార్దజ్ఞికః *
 ప్రహరణమ్ ॥ ౪ - ౪ - ౪౨ ॥ అసిఃప్రహరణమస్యఅసికః | ధా
 నుమ్రః * శీలమ్ ॥ ౪ - ౪ - ౪౩ ॥ అపూపభక్షణంశీలమ
 స్యఅపూపికః * నికటేవసతి ॥ ౪ - ౪ - ౪౪ ॥ నైకటికో
 భిక్షుకః ఇతితగధికారః *

ప్రాప్తితాద్యత్ ॥ ౪ - ౪ - ౪౫ ॥ తస్యైహితమిత్య
 తఃప్రాగ్ యదధిక్రియతే * తద్వహతిరథయుగప్రాసజ్ఞమ్ ॥ ౪ -
 ౪ - ౪౬ ॥ రథంవహతిరథ్యః | యుగ్యః | ప్రాసజ్ఞః *
 ధురోయడ్ఢకా ॥ ౪ - ౪ - ౪౭ ॥ ధుర్యః | ధౌరేయః * నౌవయో
 ధర్మవిమూలమూల సేతాతులాభ్యస్తార్య తుల్యప్రాప్యవధ్యా
 నావ్యసమసమితసంమితేషు ॥ ౪ - ౪ - ౪౮ ॥ సావాతా
 ర్యంనావ్యంజలమ్ | వయసాతుల్యోవయస్యః | ధర్మేణప్రాప్యం
 ధర్మ్యమ్ | విషేణవధ్యఃవివ్యః | మూలేనఅనన్యంమూల్యమ్ |

మూలేనసమోమూల్యః । సీతయాసమితంసీత్యంత్రేత్రమ్ ।
తులయాసమితంతుల్యమ్ * తత్రసాధుః ॥ ౪ - ౪ - ౯౮ ॥
సామసుసాధుః । సామస్యః । కర్తుణ్యః । శరణ్యః * సభాయా
యః ॥ ౪ - ౪ - ౧౦౫ ॥ సభ్యః ఇతియతోవధిః *

ప్రాక్రీతాచ్యుః ॥ ౫ - ౧ - ౧ ॥ తేనక్రీతమిత్యతః
ప్రాక్ ఛేదిక్రియతే * ఉగవాదిభ్యోయత్ ॥ ౫ - ౧ , ౨ ॥
ఉవగ్లావ్రాద్గవాదిభ్యశ్చయత్ । ఛస్యాపవాదః । శబ్దవ్యం
దారు । గవ్యమ్ * నాభినభంచ । నభ్యోతుః । నభ్యమజ్ఞ
నమ్ * తస్యైహితమ్ ॥ ౫ - ౧ - ౫ ॥ వత్సేభ్యోహితోవత్సీ
యోగోధుక్ * శరీరావయవాద్యత్ ॥ ౫ - ౧ - ౬ ॥ ద
స్యమ్ । కణ్ఠ్యమ్ । నస్యమ్ * ఆత్మనవిశ్వజనభోగోత్తరపదా
త్ ఖః ॥ ౫ - ౧ - ౯ ॥ ఆత్మాధ్యానాభే ॥ ౬ - ౪ - ౧౬౯ ॥
ఏతాభేప్రకృత్యాస్తః । ఆత్మనేహితమాత్మనీనమ్ । విశ్వజనీనమ్ ।
మాతృభోగీణః ఇతిచయతోఃపూర్ణోవధిః *

ప్రాగ్వతేష్ఠక్ ॥ ౫ - ౧ - ౧౮ ॥ తేనతుల్యమిత్యతః
ప్రాక్ రథాధిక్రియతే * తేనక్రీతమ్ ॥ ౫ - ౧ - ౩౭ ॥ సప్త
త్యాక్రీతంసాప్తతికమ్ । ప్రాప్తికమ్ * తస్యేశ్వరః ॥ ౫ - ౧ -
౪౨ ॥ సర్వభూమివృథివీభ్యామణజ్ఞాస్తః । అనుశతికాదీనాం
చ । సర్వభూమేరీశ్వరః సార్వభౌమః । పార్థివః * పక్షివిం
శత్రింశచ్చత్వారింశత్పంచాశచ్ఛష్టిసప్తత్యశినివతిశతమ్ ॥ ౫ -
౧ - ౫౯ ॥ ఏతేరూథశబ్దానిపాత్యస్తే * తద్వర్తి ॥ ౫ - ౧ - ౬౩ ॥
శ్వేతఛత్రమర్హతిశ్వేతఛత్రకః * ఉగ్లాదిభ్యోయః ॥ ౫ - ౧ - ౬౬ ॥
ఏభ్యోయః । దణ్డమర్హతిదణ్డ్యః । అర్ఘ్యః । వధ్యః * తేననిర్వృ

స్తమ్ ॥ ౫-౧-౨౯ ॥ అహ్మనిర్మలత్రమాహ్నికమ్ ఇతితథోపధిః *
 తేనతుల్యంక్రియాచేద్యతిః ॥ ౫ - ౧ - ౧౧౫ ॥ బ్రహ్మ
 జేనతుల్యంబ్రహ్మణవదధీతే । క్రియాచేత్ కిమ్ ॥ గుణతుల్యేమా
 భూత్ । పుత్రేణతుల్యఃస్థూలః * తత్రతస్యేవ ॥ ౫-౧-౧౧౬ ॥
 మధురాయామివమధురావత్ సుఖేషుస్తాకారః । చైత్రస్యే
 వచైత్రవస్తేత్రస్యగావః * తస్యభావస్త్యతతా ॥ ౫-౧-౧౧౭ ॥
 ప్రకృతిజన్యబాధేప్రకారోభావః । గోర్భావోగోత్వమ్ । త్వా
 న్తంక్షీబమ్ * ఆచత్వాత్ ॥ ౫-౧-౧౧౮ ॥ బ్రహ్మణస్త్యభి
 త్యతఃప్రాక్ త్యతలావధిక్రియేతే । అపవాదైస్సహసమావేశార్థ
 మిదమ్ । చకారోనన్తోస్సంభ్యమపసమావేశార్థః । స్త్రీయాభా
 వఃస్త్రీణమ్ । స్త్రీత్వమ్ । స్త్రీతా । పాంసమ్ । పుంస్త్యమ్ । పుంస్తా *
 పృథ్వాదిభ్యఇనుజిజ్వా ॥ ౫-౧-౧౧౯ ॥ వాచనమణాదిసమావే
 శార్థమ్ * రఙ్ముతోహలాదేర్లమోః ॥ ౬-౪-౧౬౦ ॥ ఇష్ఠేమేయస్సు
 * టేః ॥ ౬-౪-౧౬౧ ॥ టేర్లోపఇష్ఠేమేయస్సు । పృథుమృదు
 భృశకృశదృఢపరిబృథానామెవరత్వమ్ । పృథోర్భావః ప్రథి
 మా । పార్థివమ్ । మ్రుదిమా । మార్దవమ్ * వర్ణదృఢాదిభ్య
 వ్యభోచ ॥ ౫ - ౧ - ౧౨౩ ॥ చాదిమనిచ్ । శౌక్ల్యమ్ । శు
 క్లిమా । దార్ధ్యమ్ । ద్రఢిమా * గుణవచనబ్రాహ్మణాదిభ్యః
 కర్తృణిచ ॥ ౫-౧-౧౨౪ ॥ చాద్భావే । జడస్యభావఃకర్తృవాజా
 త్యమ్ । మాధ్యమ్ । బ్రాహ్మణ్యమ్ । ఆకృతిగణోయమ్ * సఖ్యర్యః ॥
 ౫-౧-౧౨౫ ॥ సఖ్యమ్ * కపిజ్ఞాత్యోర్థక్ ॥ ౫-౧-౧౨౬ ॥ కాపేయమ్ ।
 జ్ఞాతేయమ్ * పత్యస్తపురోహితాదిభ్యోయక్ ॥ ౫-౧-౧౨౭ ॥
 ప్రేనాపత్యమ్ । పురోహిత్యమ్ ఇతిసాక్షాత్సాధికారః *

ధాన్యానాంభవనేత్రేత్రేఖఞ్క్ ॥ ౫ - ౨-౧ ॥ ము
 గ్ధానాంభవనత్రేత్రంమాదీనమ్ * ప్రీహిశాల్కార్థక్ ॥ ౫ -
 ౨ - ౨ ॥ వైహేయమ్ । శాలేయమ్ * హేయంగవీసంసంజ్ఞా
 యామ్ ॥ ౫ - ౨ - ౨౩ ॥ నవనీలేనిపాతితాయమ్ * తదస్యసం
 జాతంతారకాదిభ్యశ్చతచ్ ॥ ౫ - ౨ - ౩౬ ॥ తారకాఃసం
 జాతాలస్యతారకిత్తంసభః । పణ్డితః । ఆకృతిగణో_యమ్ *
 ప్రమాణేద్వయసజ్జేదఘ్నజ్జేమాత్రచః ॥ ౫-౨-౩౭ ॥ ఊరూప్ర
 మాణమస్యఊరుద్వయసమ్ । ఊరుదఘ్నమ్ । ఊరుమాత్రమ్ *
 యత్తదేలేభ్యఃపరిమాణేవతుప్ ॥ ౫- ౨-౩౮ ॥ యత్పరిమా
 ణమస్యయావాన్ । తావాన్ । ఏతావాన్ * సంఖ్యాయా
 అవయవేతయప్ ॥ ౫ - ౨ - ౪౦ ॥ పఞ్చావయవాలస్యపఞ్చ
 తయమ్ * ద్విత్వభ్యాంతయస్యాయ జ్వా ॥ ౫ - ౨ - ౪౩ ।
 ద్వయమ్ । ద్వితయమ్ । త్రయమ్ । త్రితయమ్ * ఉభాదు
 దాత్మోనిత్యైః ॥ ౫ - ౨-౪౪ ॥ ఉభయమ్ * తస్యపూరణేడ
 ట్ ॥ ౫ - ౨ - ౪౫ ॥ ఏకాదశానాంపూరణఃఏకాదశః *
 నాస్తాడసంఖ్యాదేర్మట్ ॥ ౫ - ౨ - ౪౬ ॥ మఢాగమః । ప
 ఞ్చానాంపుంరణఃపఞ్చమః । నాస్తాత్కిమ్ । వింశః * తివిం
 శతేర్జిత ॥ ౬ - ౪ - ౧౪౧ ॥ వింశతేర్భస్యతిశబ్దస్యలోపోడితి
 పరే । వింశః । అసంఖ్యాదేఃకిమ్ । ఏకాదశః * షట్కతికతి
 పయచతురాంభుక్ ॥ ౫ - ౨ - ౫౦ ॥ డటి । షష్టాంపూర
 ణఃషష్ఠః । కతిభః । కతిపయశబ్దస్యతపవభిట్ । కతిపయధః॥
 చతుర్థః * ద్వేస్త్రీయః ॥ ౫-౨-౫౪ ॥ ఇటోపవాదః । ద్వయోః
 పూరణోద్వితీయః * త్రేఃసంప్రసారణంచ ॥ ౫-౨ - ౫౫ ॥

తృతీయః * శ్రీత్రియశ్చద్వోధీతే ॥ ౫ - ౧ - ౮౪ ॥ శ్రీ
 త్రియః । వేత్యనువృత్తేశ్చాద్యసః * పూర్వాదినిః ॥ ౫ - ౧ -
 ౮౬ ॥ పూర్వగజ్ఞాతమనేనపూర్వ * సపూర్వాచ్చ ॥ ౫ - ౧ -
 ౮౭ ॥ కృతపూర్వ * ఇష్టాదిభ్యశ్చ ॥ ౫ - ౧ - ౮౮ ॥ ఇ
 ష్టమనేనఇష్టే । అధీత * తదస్యాస్తస్మిన్నితిమతుప్ ॥ ౫ - ౧ -
 ౯౦ ॥ గావోస్యాస్మిన్ వాసన్తిగోమాన్ * తసామత్వధే ॥ ౧ -
 ౪ - ౧౯ ॥ తాన్తసాన్తాభసంజ్ఞాస్తోవాత్వధేప్రత్యయేసంప్రసా
 రణమ్ । విచుప్త్యన్ * గుణవచనేభ్యామతుపోలుగిష్టః । శుక్లోగుణో
 స్యాస్తీశుక్లఃపటః । కృష్ణః * ప్రాణిస్థాదాతొలజన్యతరస్యామ్ ।
 ౫ - ౧ - ౯౬ ॥ చూడాళః । చూడావాన్ । ప్రాణిస్థాత్ కిమ్ ॥
 శిఖావాన్ దీపః । ప్రాణ్యక్తాదేన । నేహ । మేధావాన్ * లో
 మాదిపామాదిపిష్ఠాదిభ్యః శనేలచః । ౫ - ౧ - ౧౦౦ ॥ లో
 మాదిభ్యః శః । లోమశః । లోమవాన్ । పామాదిభ్యోనః *
 పామనః । అక్లాత్ కిల్యాణే ॥ అజ్ఞనా * లత్యైలచ్చ । లక్ష్మ
 ణః । పిష్ఠాదిభ్యఇలచ్ । పిష్ఠలః । పిష్ఠవాన్ * రత్నఉన్నత
 ఉరచ్ ॥ ౫ - ౧ - ౧౦౬ ॥ ఉన్నతాదంతాఅస్యదన్తురః *
 కేశాద్వోన్యతరస్యామ్ ॥ ౫ - ౧ - ౧౦౯ ॥ కేశవః । కేశవా
 న్ * అన్యేభ్యోపిన్యత్యనే । మణివః । అర్ణసోలోపశ్చ । అ
 ర్ణవః । అతఇతితనా ॥ ౫ - ౧ - ౧౧౫ ॥ రణ్డే । దణ్డకః * వ్రీహ్య
 దిభ్యశ్చ ॥ ౫ - ౧ - ౧౧౬ ॥ వ్రీహి । వ్రీహీకః * అప్తాయామేధాస్ర
 జోవినిః ॥ ౫ - ౧ - ౧౧౭ ॥ యశస్వీ । యశస్వాన్ । మాయావీ । మేధా
 వీ । స్రగ్వీ * వాచోగ్మినిః ॥ ౧౫ - ౧౨౪ ॥ వాగ్మీ * అర్కఆదిభ్యోచ్
 ॥ ౫ - ౧ - ౧౨౭ ॥ అర్కసః । ఆకృతిగణోయమ్ ఇతిమత్స్వర్ధీయాః *

ప్రాగ్విభక్తిః ॥ ౫ - ౩ - ౧ ॥ దిక్ శబ్దేభ్యశ్చతః
 గ్రామ్యమాణాః ప్రత్యయావిభక్తిసంజ్ఞాః స్యుః
 అథ స్వార్థికాః కిం సర్వనామబహుభ్యోద్వాది
 యః ॥ ౫ - ౩ - ౨ ॥ కిమః సర్వనామోబహుశబ్దాచ్చైతి ప్రా
 శ్చోద్ధిక్రియతే * పశ్చిమ్యాస్తసిల్ ॥ ౫ - ౩ - ౩ ॥ పశ్చి
 మ్యస్తేభ్యః కిమాదిభ్యస్తసిల్ వాస్యాత్ * కుతిహూః ॥ ౨ - ౧
 ౦౦౮ ॥ కిమః కుస్తాదోహోదోచవిభక్తౌ సుతః । కస్తాత్ * ఇ
 హుశ్చ ॥ ౫ - ౩ - ౩ ॥ ప్రాగ్విభక్తిః । ఇతః * ఏతదోన్ ॥ ౫ - ౩ - ౪ ॥
 గ్రాగ్విభక్తిః । అనేకాత్ త్యాత్ సర్వాదేశః । అతః । అముతః ।
 ముతః । తతః । బహుతః । ద్వాదేస్తు । ద్వాభ్యామ్ * పర్య
 ప్యాంచ ॥ ౫ - ౩ - ౯ ॥ తసిల్ । పరితః । సర్వతశ్చతః ।
 విభితః । ఉభయదశ్చతః * సప్తమ్యాస్తసిల్ ॥ ౫ - ౩ - ౧౦ ॥
 పత్ర । యత్ర । బహుత్ర * ఇదమోహః ॥ ౫ - ౩ - ౧౧ ॥ త్ర
 యోపవాదః ॥ ఇహ * కిమోత్ ॥ ౫ - ౩ - ౧౨ ॥ వా
 స్యాత్ * క్వాలి ॥ ౨ - ౧౦౫ ॥ కిమః । క్వ । కుత్ర * ఇతరా
 యోద్వపిదృశ్యస్తే ॥ ౫ - ౩ - ౧౩ ॥ పశ్చిమీసప్తమీతరవిభక్త్యంతర
 తసిలాదయోద్వశ్యస్తే । దృశ్యగ్రహణాన్యవదాది యోగవప ।
 సభవాన్ । తతోభవాన్ । తత్రభవాన్ । తతోభవస్తమ్ । తత్రభ
 వస్తమ్ । ఏవద్విగ్ఘాయః । దేవానాంప్రియః । ఆయుష్మాన్ * సర్వే
 కాన్యకిన్యస్తదః కాలేదా ॥ ౫ - ౩ - ౧౪ ॥ సప్తమ్యస్తేభ్యః
 కాలార్థేదాస్యాత్ * సర్వస్యసోస్యతరస్యాం ॥ ౫ - ౩ -
 ౧౫ ॥ దాదాప్రాగ్విభక్తిః సర్వస్యసోవా । సర్వస్యినకాలేసదా ।

సర్వదా । అన్యదా । కదా । యదా । తదా । కాలేకిమ్ ।
 సర్వత్రదేశే * ఇదమోర్హిమ్ ॥ ౫ - ౩ - ౧౬ ॥ సప్తమ్య
 నైత్ * పతేతారథోః ॥ ౫ - ౩ - ౧౭ ॥ ఇదమపత్యత్ పతౌ
 స్తోరేఘదాధకారాదాచస్మాగ్నిశీయేపరే । అస్మిన్ కాలేపతర్హి
 కాలేకిమ్ । ఇహదేశే * అనన్యతన్నేర్హిలన్యతరస్యామ్ ॥ ౫ -
 ౩ - ౧౮ ॥ కర్హి । కదా । యర్హి । యదా । తర్హి । తదా *
 పతదః ॥ ౫ - ౩ - ౧౯ ॥ పత్యత్ పతౌ స్తోరేఘదా థాదాచస్మా
 గ్నిశీయే । పతస్మిన్ కాలే । పతర్హి * ప్రకారవచనేథాల్ ॥
 ౫ - ౩ - ౨౦ ॥ ప్రకారవృత్తిభ్యః కిమాదిభ్యస్థాల్ । తేనప్ర
 కారేణతథా * ఇదమస్థముః ॥ ౫ - ౩ - ౨౧ ॥ థాలోపవా
 దః * పతదోపివాచ్యః । అనేనసతేనప్రకారేణవాగ్నిభమ్ *
 కిమశ్చ ॥ ౫ - ౩ - ౨౨ ॥ తేనప్రకారేణకథమ్ ఇతి

ప్రాగ్నిశీయాః *

అతిశయనేతమవిష్టనా ॥ ౫ - ౧ - ౫౫ ॥ అతిశయ
 విశిష్టార్థప్రత్యేస్వార్థపతౌస్తః । అయమేషామతిశయేనాధ్యః
 అధ్యతమః । లఘుతమః । లఘిష్ఠః * తిజశ్చ ॥ ౫ - ౩ - ౫౬ ॥
 తిజస్తాదతిశయేద్యోత్యేతమప్ స్యాత్ * తరస్తమపౌఘః ॥
 ౧ - ౧ - ౨౨ ॥ * కి మేత్తిజవ్యయఘాదావ్వద్రవ్యప్రకర్షే ॥
 ౫ - ౪ - ౧౧ ॥ కిమపదస్తాత్ తిజోవ్యయాచ్చయోఘస్తద
 స్తాదాముఃస్యాన్నతుద్రవ్యప్రకర్షే । కింతమామ్ । పచతితమామ్
 ఉచ్చైస్తమామ్ । ద్రవ్యప్రకర్షేతుఉచ్చైస్తమస్తరుః * ద్వివ
 చనవిభజ్యోపపదేతరబీయసునా ॥ ౫ - ౩ - ౫౭ ॥ ద్వయోః

ఏకస్యాతిశయే విభక్తవ్యేచోపపదేనుష్టిజన్తావేతాస్తః । పూర్వయోరపవాదః । అయమనయోరతిశయేనలఘుర్లఘుతరః । లఘీయాన్ । ఉదీచ్యాః ప్రాచ్యేభ్యః పటుతరాః । పటీయాంసః * ప్రశస్యస్యశ్రః ॥ ౫ - ౩ - ౬౦ ॥ ఇష్టేయసోఃపరతః * ప్రకృత్యైకాచ్ ॥ ౬ - ౪ - ౧౬౩ ॥ ఇష్టాదావేకాచ్ ప్రకృత్యాస్యాత్ । శ్రేష్ఠః । శ్రేయాన్ * జ్యచ ॥ ౫ - ౩ - ౬౧ ॥ ప్రశస్యస్యజ్యాదేశః ఇష్టేయసోః । జ్యేష్ఠః * జ్యాదాదీయసః ॥ ౬ - ౪ - ౧౬౦ ॥ ఆదేఃపరస్య । జ్యాయాన్ * బహూర్లోపోభూచబహూః ॥ ౬ - ౪ - ౧౫౮ ॥ బహూఃపరయోరిమేయసోర్లోపః స్వాద్యబహుశ్చభూరాదేశః । భూమా * ఇష్టస్యయిట్చః ॥ ౬ - ౪ - ౧౫౯ ॥ బహూఃపరస్య ఇష్టస్యలోపఃస్వాదిడాగమశ్చ । భూయిష్ఠః * విన్త్తోర్లుక్ ॥ ౫ - ౩ - ౬౫ ॥ ఇష్టేయసోః । అతిశయేనస్రగ్వి । స్రజిష్ఠః । స్రజీయాన్ । అతిశయేనత్వగ్వాన్ । త్వచిష్ఠః । త్వచీయాన్ * ఈషదసమాప్తాకల్పచ్ దేశ్యదేశీయరః ॥ ౫ - ౩ - ౬౭ ॥ ఈషదూనోవిద్వాన్ । విద్వతృల్పః । విద్వద్యేశ్యః । విద్వద్యేశీయః । వచతికల్పమ్ * విభాషాసుపోబహుచ్ పురస్తాత్తు ॥ ౫ - ౩ - ౬౮ ॥ ఈషదూనఃపటుః । బహుపటుః । పటుకల్పః । సుపఃకిమ్ । పచతికల్పమ్ * ప్రాగివాత్కః ॥ ౫ - ౩ - ౭౦ ॥ ఇవేప్రతికృతావిత్యతఃప్రాక్ కాధికారః * అవ్యయసర్వనామామకచ్ ప్రాక్ టే ॥ ౫ - ౩ - ౭౧ ॥ కాపవాదః * అజ్ఞాతే ॥ ౫ - ౩ - ౭౩ ॥ కస్యాయమశ్యోశ్వకః । ఉచ్చకైః । నీచకైః ।

సర్వకైః * కుత్సితే || ౫ - ౩ - ౭౪ || కుత్సితోఽశ్వోఽ
 క్షకః * కింయత్తదోర్నిధారణద్వయోరేకస్యడతరచ్ || ౫ -
 ౩ - ౯౨ || అసయోఃకతరోవైష్ణవః | యతరః | తతరః *వా
 బహూనాం జాతిపరివ్రజేషుడతమచ్ || ౫ - ౩ - ౯౩ || జా
 తిపరివ్రశ్చఇతివ్రత్యాఖ్యాతమాకరే | కతమోఢవతాంకతః |
 యతమః | తతమః | వాగ్రహణమకజర్థమ్ | యకః | సకః *
 ఇతిప్రగివీయాః *

ఇవేవప్రకృతౌ || ౫ - ౩ - ౯౬ || కన్స్యాత్ | అశ్వ
 ఇవప్రతికృతిః | అశ్వః * సర్వస్రాతిపదికేభ్యఃస్పార్థేకన్ |
 అశ్వకః * తత్ప్రకృతవచనేమయిట్ || ౫ - ౪ - ౨౧ || ప్రా
 చుర్యేణప్రస్తుతంప్రకృతం తస్యవచనంప్రతిపాదనమ్ | భావేఢ
 కరణేవాల్కుటే | ఆద్యేప్రకృతమన్నమన్నమయమ్ | అపూప
 మయమ్ | ద్వితీయేతు | అన్నమయోయజ్ఞః | అపూపమయం
 పశ్వ * ప్రజ్ఞాదిభ్యశ్చ || ౫ - ౪ - ౩౨ || అన్స్యాత్ ప్రజ్ఞ
 పవస్రాజ్ఞః | దైవతః * బహ్వల్పధాచ్ఛన్ కారకాదన్యతర
 స్యామ్ || ౫ - ౪ - ౪౨ || బహూదదాతిబహుశః | అల్పశః |
 ఆద్యాదిభ్యస్తసేరుపసంఖ్యానమ్ | ఆదౌఆదితః | మధ్యతః |
 అంతతః | పృష్ఠతః | పార్శ్వతః | ఆకృతిగణోఽయమ్ | స్వ
 రేణ | స్వరతః | వర్ణతః * కృభ్యస్తయోగేసంపద్యకర్తరి
 చ్చిః || ౫ - ౪ - ౫౦ || అభూతతద్భావఇతివక్తవ్యమ్ | వి
 కారాత్కతాంప్రాపువత్యాం ప్రకృతౌవర్తమానాద్వికారశ
 బ్దాత్ స్పార్థే చ్చిర్వా స్యాత్ కరోత్యాదిభిర్యోగే * అస్య

చా-౨ - ౪ - ౩౨ || అవర్ణస్యకుత్స్యాత్ చా- అకృష్ణః
కృష్ణఃస్సంపద్యతే తం కరోతి । కృష్ణీకరోతి । బ్రహ్మభవతి ।
గజీస్యాత్ * అవ్యయస్యచ్ఛావీత్వం నేతివాచ్యమ్ *
దోషాభూతమహః । దినాభూతారాత్రిః * విభాషాసాతి
కాశ్చేష్ట్య || ౫ - ౪ - ౫౨ || ఛిపిషయేసాతిర్వాస్యాత్సకత్యే *
సాత్పదావ్యోః || ౪ - ౩ - ౧౦౧ || సస్యశత్వంస । దధిసిద్ధి
౧ । కృష్ణంస స్త్రీసుగ్నిఃసంపద్యతేగ్నిసాద్భవతి*చాచ||
౨ - ౪ ౨౨ || దీర్ఘఃస్యాత్ । లగ్నభవతి * అవ్యక్తానుక
రణాద్వ్యజవర్థాద్గౌడాత్ || ౫ - ౪ - ౫౨ || స్వజవరం
న్యూనంనతుతతోన్యూనమ్ । అనే కాశశయోవత్ । చాద్భవ
ద్ధయస్యశస్త్రేష్టావస్యోత్కృష్టప్రభిర్యోగే * బాదిబహు
లంద్వేభవతితిదాదివిపక్షితేద్విస్వమ్ * గత్యమామ్రేడితే
దావీతివత్త్వమ్ || చాచ పరంయదామ్రేడితంసస్త్రిన్పరే
పూర్వపరయోర్వగ్నయోః పరేహుషంస్యాత్ । ఇతితకారప
కారయోఃపకారః । పటపదాకరోని । అవ్యక్తానుక రణాత్
కమ్ । గృష్టత్ కరోతి । ద్వ్యజవర్థాత్ కమ్ । అత్ కరోతి ।
అవరోకమ్ । ఇరభరటాకరోని । అశాకమ్ । పటలకరోని
ఇతితద్ధితాః * *

అథ స్త్రీప్రశ్నయాః అజాగ్యరహాప్ || ౪ - ౧ - ౪ ||
అజాదీనామకారాస్తస్యచవాచ్యం యత్ స్త్రీత్వంతత్రద్యో
త్యేటాప్స్యాత్ । అజా । ఏడితా । లగ్నా । చదా । మూ
షికా । బాలా । వత్సా । హూడా । మందా । విలాతా ।

మేఘా । ఇత్యాది । గణా । సర్వా * ఉగితశ్చ ॥ ౪ - ౧ - ౬ ॥
 ఉగితస్తాత్ ప్రాతిపదికాన్టీవ । భవన్తీ । పచన్తీ । టిడ్ధాణద్వై
 యసజ్జఘ్నమాత్రచ్ తయవ్ తక్ తఞ్గఞ్గార్వరపః ॥ ౪ - ౧ -
 ౧౫ ॥ అనుపసర్జనంయట్టిదాదితదంతం యదదంతం తతస్త్రి
 యాంజీవ । కురుచరీ । నదట్ । నదీ । దేవట్ । దేవీ ।
 సావణ్ణేయా । ఐన్తీ । బౌత్తీ । ఉరువ్వయసీ । ఉరుదఘ్నీ । ఉ
 రుమాన్తీ । పఞ్చతయా । ఆషికి । ప్రాస్థికి । లావణికి । యా
 ద్యుశీ । ఇత్వరీ * నఞ్ శ్చుభికక్ ఖ్యుంస్తరుణతలునానామప
 సంఖ్యానమ్ । పైశికి । పౌంసీ । శాక్షికి । ఆధ్యంతరణీ త
 రుణీ । తలున్ * యఞ్శ్చ ॥ ౪ - ౧ - ౧౬ ॥ యఞ్శ్చాన్టీవ ।
 అకారలోపేకృతే * హలస్తద్ధితస్య ॥ ౬ - ౪ - ౧౫ ॥ హలః
 పరస్యతద్ధితయకారస్యలోపశ్చుతిపరే । గార్గీ * ప్రాచాంష్ఠ
 స్తద్ధితః ॥ ౪ - ౧ - ౧౭ ॥ యఞ్శ్చాన్టీవోవాస్యాత్ సచ
 తద్ధితః * షిడ్ధౌరాదిభ్యశ్చ ॥ ౪ - ౧ - ౪౧ ॥ జీష్వాస్యాత్ ।
 గార్గ్యాయణీ । నర్తకి । శౌరీ । అనడుహీ । అనద్వాహీ । ఆ
 శృతిగణోఽయమ్ * వయసిప్రథమే ॥ ౪ - ౧ - ౨౦ ॥ ప్రథ
 మవయోవాచినోఽదంతాన్టీవ । కుమారీ * ద్విగోః ॥ ౪ - ౧ -
 ౨౧ ॥ అదంతాద్ ద్విగోర్జీవ । త్రిలోకి । అజాది త్వాత్రిఫలా ।
 త్యసీకా * వర్ణాదనుదాత్తాత్తోపథా త్తోనః ॥ ౪ - ౧ - ౩౯ ॥
 వర్ణవాచీయోఽనుదాత్తాంతస్తోపథస్తదంతాదనువసర్జనా ద్వా
 జీవ । తకారస్యనః । పతా । పనీ । రోహితా । రోహిణీ *
 వోతోగుణవచనాత్ ॥ ౪ - ౧ - ౪౪ ॥ ఉదంతాద్గుణవాచినో

వాజీమ్ | వృద్ధి | వృదుః * బహ్వాబ్జశ్చ || ౪ - ౧ - ౪౫ ||
 వాజీమ్ | బహ్వి | బహుః * కృదికారాదక్షీనః | రాత్రీ |
 రాత్రిః * సర్వతోక్షిన్నద్ధానిత్యేకే | శకటి | శకటిః |
 పుంయోగాదాభ్యాయామ్ || ౪ - ౧ - ౪౬ || యాపుమా
 బ్యాపుంయోగాల్ స్త్రీయాంవర్తతేతతోజీమ్ | గోపస్యస్త్రీ
 గోపీ * పాలకాన్తాన్న | గోపాలికా | అశ్వపాలికా *
 ప్రత్యయస్థాన్తాపుర్వస్యైశ్చడాప్యసుపః || ౪ - ౩ - ౪౪ ||
 ప్రత్యయస్థాత్కాత్పూర్వస్యకారస్యేకారిఃస్యాదాపిసతి
 పసుపఃపరోనచేత్ | సర్పికా | కారికా | అతఃకిమ్ | నాకా
 ప్రత్యయస్థాత్కిమ్ | శక్నోలీలిశకా | అసుపఃకిమ్ | బహుప
 రివ్యాకానగరీ * సూర్యాదేవతాయాంనాప్ | సూర్యస్య
 స్త్రీదేవతాసూర్యా | దేవతాయాంకిమ్ * సూర్యాగస్త్య
 యోశ్చైచజ్యౌంచయలోసః | సూరీ | కుస్త్రీ * ఇన్ద్రవరుణ
 భవశర్వరుద్రమృడహిమారణ్యయవయవన మాతులాచార్యా
 తామానుక్ || ౪ - ౧ - ౪౯ || జీమ్చ | ఇన్ద్రస్యస్త్రీఇన్ద్రాణీః
 పరుణానీ | భవానీ | శర్వాణీ | రుద్రాణీ | మృడానీ * హి
 మారణ్యయోగ్మహత్వే | పహద్ధిమంహిమానీ | పహదరణ్య
 పరణ్యానీ * యవాద్దోషే | దుష్టోయవోయవానీ * యవ
 నాల్లిప్యామ్ | యవనానాంలిపిర్యవనానీ * మాతులోపా
 ధ్యాయయోరానుగ్వా | మాతులానీ | మాతులీ | ఉపాధ్యా
 యానీ | ఉపాధ్యాయా * అచార్యాదణత్వంచ | అచార్యా
 నీ | అర్యక్షత్రియాభ్యాం వాస్వాధే | అర్యాణీ | అర్యా |

క్షత్రియాణీ | క్షత్రియా * క్రీతాత్ కరణపూర్వాత్ || ౪ - ౧
 ౫౦ || జీమ్ | వస్త్రక్రీతీ | క్వచిన్న | ధనక్రీతా * స్వాగ్ధాచ్ఛో
 పసర్జనాచసంయోగోపధాత్ || ౪ - ౧ - ౫౪ || అసంయో
 గోపధముపసర్జనంయత్ స్వాగ్ధంతదస్తానీమ్వా | కేశాతిక్రా
 వ్తాతికేశీ | అతి కేశా | చస్త్రముఖీ | చస్త్రముఖా | అసంయో
 గోపధాత్ కిమ్ | సాగుల్భా | ఉపసర్జనాల్ కిమ్ | సుశిఖా *
 క్రోడాదిపవ్వచం || ౪ - ౧ - ౫౬ || క్రోడాదేర్భిహ్వచశ్చ
 స్వాకంన్నశీమ్ | కల్యాణక్రోధా | ఆప్యే గణోయమ్ | సుబ
 ఘనా * సోముఖా త్ సంతజ్ఞా యామ్ || ౪ - ౧ - ౫౮ || కశీమ్ *
 శర్వపదాల్ సంతజ్ఞాయామ్ || ౪ - ౪ - ౩ || పూర్వప
 దేధే | యమిక్రోధేర్భిహ్వచశ్చ || ౪ - ౪ - ౪ || సంతజ్ఞాయామ్ సంతజ్ఞా
 రివ్యపధాన్ | శూర్వపదామ్ | కశీమ్ముఖా | సంతజ్ఞాయామ్ కిమ్ |
 క్రాంతిమిత్య * జాతే | స్త్రీపిసయాదియోపధాల్ || ౪ -
 ౧ - ౬౩ || జాతేవాచియ్యుః స్త్రీయా - కియితపయోపాంత
 లోపీమ్ | కిమ్ | స్త్రీపిస | కిమ్ | కిమ్ | కిమ్ | జాతేమ్ | ము
 క్తా | అస్త్రీపిసయాత్ కిమ్ | జాగ్రా | అయోపధాల్ కిమ్
 క్షత్రియా * యోపధప్ర | పేథేగవయహయసరియపశ్య
 వసుష్యాణాపప్రతేపేథః | గవయా | హయా | ముకయా | హల
 స్థితస్యేరియలోపం | గవసీ | వశ్యస్యజ్యాయలోపః | ప
 త్నీ * ఇతోవనుష్యజాల్ః || ౪ - ౧ - ౬౫ || జీమ్ | దాక్షీ *
 ఉజాహి || ౪ - ౧ - ౬౬ || ఉదంతాదయోపధాన్మనుష్యజా
 తివాచినః స్త్రీయామూజ్ | కరూః | అయోపధాల్ కిమ్ |

అధ్యర్చ్యర్చిష్టాణి * పజ్జోశ్చపజ్జూః * శ్వశురస్యోకారాకా
 రలోపశ్చ । శ్వశ్రూః * ఊర్హుత్తరపదాదౌపమ్యే ॥ ౪ - ౧ -
 ౬౯ ॥ ఉపమానవాచిపూర్వపదమూ రూత్తరపదంయత్ ప్రాతి
 పదికంతస్త్వనూజ్ । కరభోరూః * సంహితశఫలక్షణవామా
 దేశ్చ ॥ ౪ - ౧ - ౭౦ ॥ అనౌసమ్యార్థంసూత్రమ్ । సంహి
 తోరూః । శఫోరూః । లక్షణోరూః । వామోరూః * శార్ఙ్గర
 వాద్యభోజీన్ ॥ ౪ - ౧ - ౭౩ ॥ శార్ఙ్గరవాదేర్యభోయోకా
 రస్తదంతాచ్చ జాతివాచినోజీన్ । శార్ఙ్గరవీబైదీ । బ్రాహ్మణీ ।
 సృగరయోర్వృద్ధిశ్చ । నారీ * యూనస్తి ॥ ౪ - ౧ - ౭౭ ॥
 యువన్ శబ్దాత్ స్త్రీయాంతిఃస్యాత్ । యువతిః * ఇ
 తిస్త్రీప్రత్యయాః * * * *

శాస్త్రాంతరేప్రవిష్టానాం బాలానాంచోపకారికా ।

కృతావరదరాజేన లఘుసిద్ధాంతకౌముదీ ॥

ఇతిశ్రీవరదరాజకృతా

లఘుసిద్ధాంతకౌముదీ

సమాప్తా

